

Po
Zi
Ca

20
20

POZICA 2020.

REPUBLIKA HRVATSKA
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA
GRAD CRIKVENICA

Nakladnik:
Gradska knjižnica Crikvenica

Za nakladnika:
Irena Krmpotić

Pokrovitelj:
Grad Crikvenica

Uredništvo:
Karlo Jerčinović, urednik knjige
Đurđa Bzdilik, likovna urednica
Diana Gašparović, članica uredništva
Ana Tomić Njegovan, članica uredništva

Grafička priprema:
Neriz d.o.o. Jadranovo

Tisak:
Kerschoffset Zagreb d.o.o.

Naklada: 700 primjeraka

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu
Sveučilišne knjižnice Rijeka pod brojem 141106017.

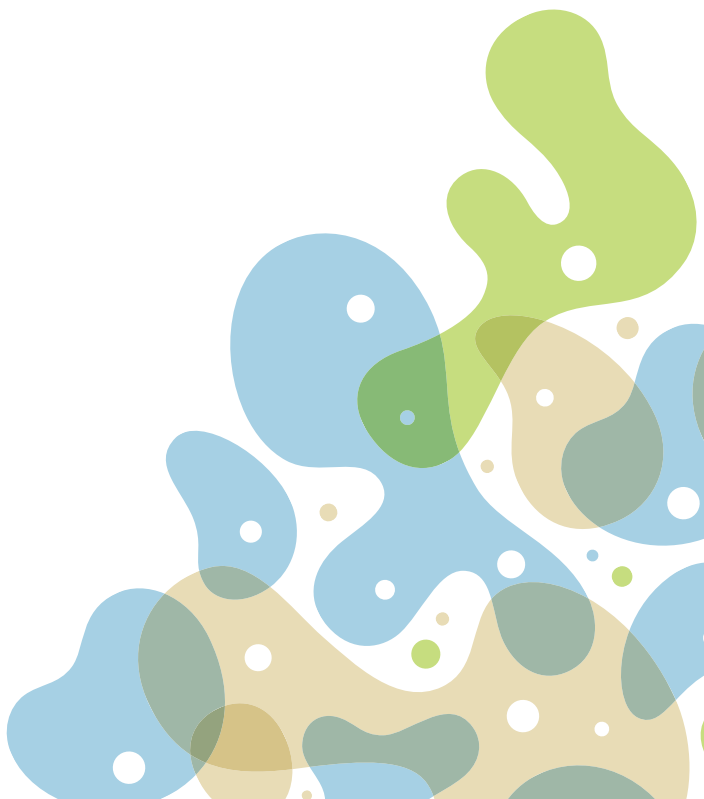
ISBN 978-953-7898-13-7

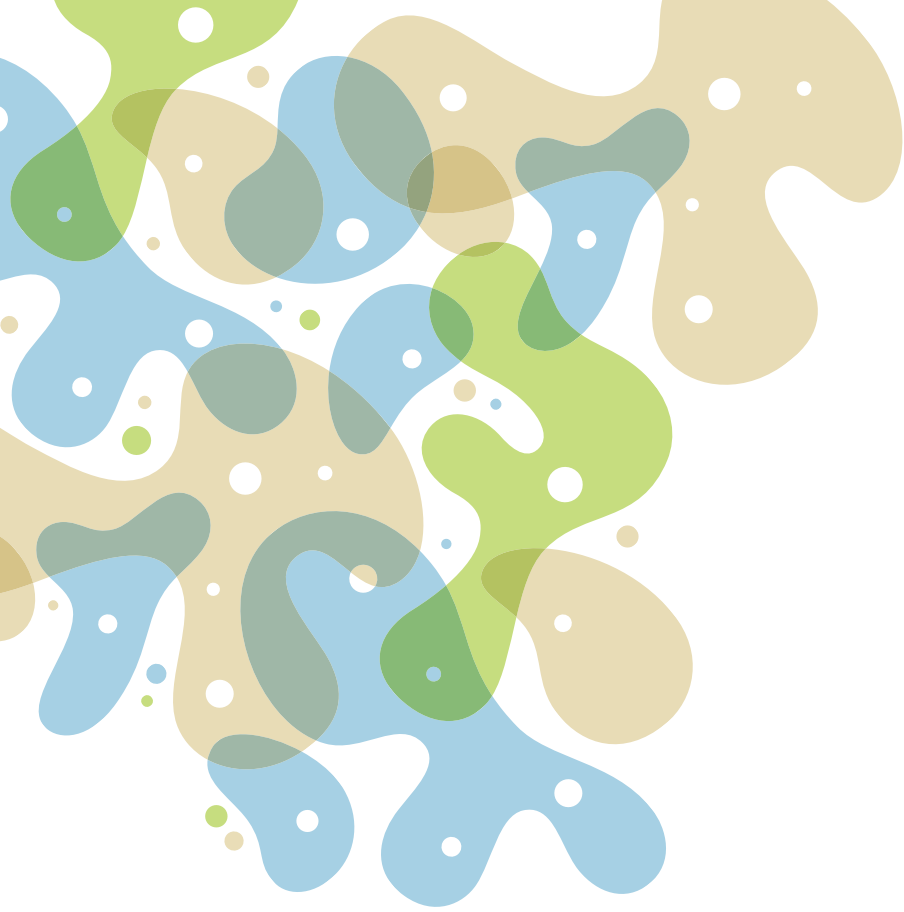
Likovni rad na naslovnici:
Aurora Sučić, 3. razred - *Proljeće (Hommage Archimboldu)*
Srednja škola dr. Antuna Barca Crikvenica,
mentorica: Đurđa Bzdilik

Crikvenica 2020.

PoZiCa

Zbirka literarnih i likovnih radova učenika
Poreča, Zaboka i Crikvenice

Poštovani čitatelji,

čast mi je i zadovoljstvo predstaviti vam ovogodišnje izdanje PoZiCe, zbirke literarnih i likovnih radova prijateljskih gradova Poreča, Zaboka i Crikvenice. Dvadeset i četiri godine već izlazi ova omiljena zbirka učeničkog stvaralaštva, „dohvatili” smo već gotovo četvrt stoljeća, brojka koja govori dovoljno sama za sebe. Pripremajući ovogodišnju PoZiCu, posegnuo sam i za nekim prijašnjim izdanjima te sam sa zadovoljstvom primijetio da su PoZiCe, od prve do lanjske, zauzele čitav jedan poduži red na polici naše školske knjižnice.

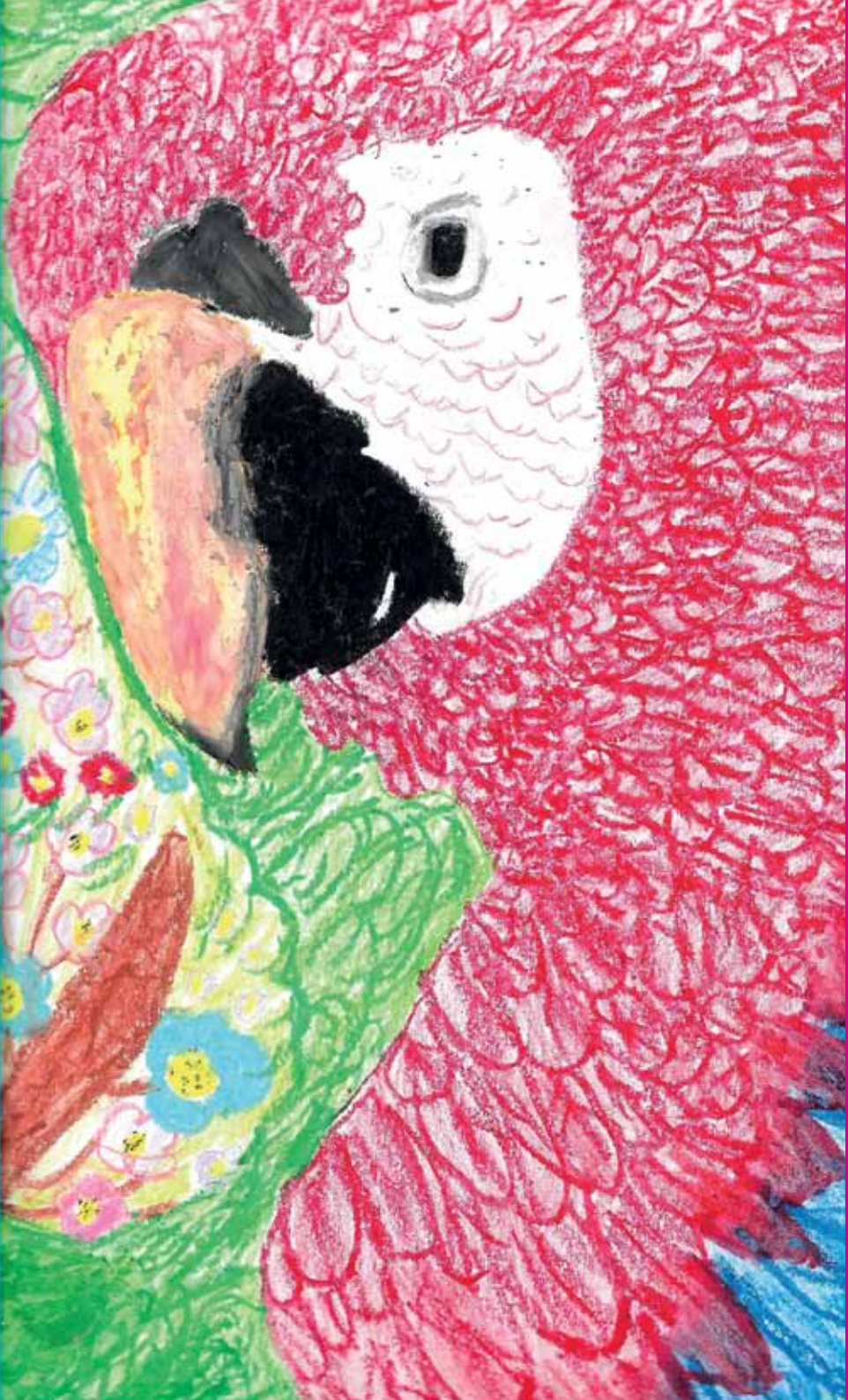
Ovogodišnja je PoZiCa nastala u neobičnim okolnostima, u uvjetima nastave na daljinu, kada su školski hodnici i učionice bile prazne, a mladi su literati i likovnjaci gotovo tri mjeseca stvarali u ambijentu svog vlastitog doma. Aktualna je situacija djelovala na njih tako da u ovogodišnjoj PoZiCi detektiramo novu temu i zanimljiva svjedočanstva učenika stvaratelja o tome na koji su se način nosili s novonastalim prilikama. Pored toga, raspon tema je uobičajen – životne situacije, nadanja i strepnje koje okupiraju učenike osnovnoškolskog i srednjoškolskog uzrasta. Kod mlađih osnovaca to su kraće forme koje uglavnom tematiziraju školsko okruženje, obitelj, zavičaj i pejzaž zavičaja. Naravno, osnovci starijih razreda i srednjoškolci bave se nešto drugačijim pitanjima, pitanjima svog osobnog razvoja i identiteta, ljubavnim problemima, djelovanjem na društvenim mrežama, izražavajući toliko puta napisano, ali uvijek zanimljivo i novo poimanje svijeta u kojem žive. Čitajući ove radove i dijeleći s njima učionicu, učitelji uvijek nešto novo nauče od svojih učenika ostajući na neki način uvijek na izvoru njima važnih ideja i informacija. Povlastica je to našeg zanimanja.

Mentori su napravili dobar i zahtjevan posao odabirući njihove dobre ideje i kanalizirajući ih u pravom smjeru. Radovi posebno vrijednih literarnih dosega nagrađeni su, no svi radovi uvršteni u ovu zbirku, i literarni i likovni, izdvajaju se kvalitetom. Učenici kojima se radovi objave u PoZiCi ponosni su i svjesni da je takav moment na određeni način kruna njihove literarne i likovne školske karijere. Njihovi mentori također.

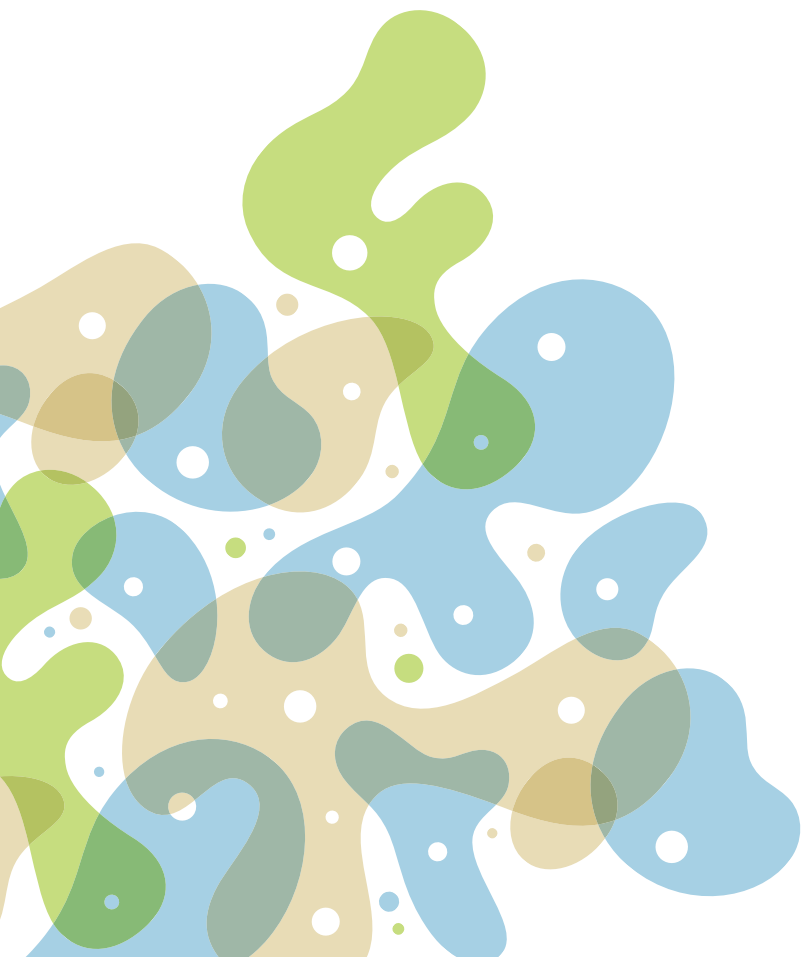
Povezivanje gradova prijatelja Poreča, Zaboka i Crikvenice ne prestaje ni u ovim pomalo čudnim vremenima. Jaka je to spona i to se osobito lijepo vidi na promocijama PoZiCe u Zaboku gdje vlada prijateljska i opuštена atmosfera. Učenici slušaju čitanje literarnih radova drugih učenika, pomiješaju se uvijek kaj, ča i što te talijanski jezik, na zadovoljstvo svih. Zajedništvo u različitosti, zvuči kao otrcana fraza, ali mala PoZiCa ostaje značajan događaj.

Karlo Jerčinović, urednik knjige

Ivana Sluganović, 7. razred - *Razigrana ara*, OŠ Tar-Vabriga,
mentorica: Marina Dželalija Jakominić, prof.

POREČ

SAMO JOŠ JEDAN ŽUTI MASLAČAK

Hodajući po najobičnijoj sivoj staroj stazi, skoro bez ikakvog zelenila, ona stane i zagleda se. Zagleda se ni u što drugo, već u sam bijedni i nekako neupadljivi žuti oblačić koji je unatoč tome što u nekoj livadi ne bi bio tako zapažen, budio sjaj u njezinim očima. Kako li je samo dospio ovamo? Ovamo, u ovu jadnu rupu na cesti gdje ništa ne cvate jer bi tako i trebalo biti, prazno i napušteno.

Vraća ju to u davne dane kada je ona bila dio livade. Bila je ona u svojoj mladosti najviše poput crvene ruže. Kao što ruže krase ljepota, njoj bijaše dan njezin glas. Taj njezin anđeoski glas, kako bi ga mnogi opisali, očarao bi svakoga tko bi ju imao priliku čuti. Zahvaljujući njezinu daru, otvorila su joj se razna vrata već u ranoj mladosti, tek što je procvjetala. Ugledavši takvu ružu na livadi, mnogi bi pomislili kako joj ne pripada, običnoj livadi. Tako su i nju odlučili ubrati i pokazati cijelom svijetu. Na početku bijaše to prekrasno. Uspjela je podijeliti svoj talent s onima koji su ju bili željni čuti i stekla je ono što je svatko barem jednom u životu htio, slavu i uspjeh. No, kao što sve ubrane ruže s daleke livade na putu do vaze ostanu bez vode, tako to bijaše i s ovom. Nakon nekog vremena

sve joj je to postalo prenaporno. Uvenula je. Tko? Ruža ili ona? To sada više nije bilo bitno. Kakve koristi od suhih i iscrpljenih, uvenulih i beskorisnih. Tako ruža bijaše bačena na cestu sličnu onoj stazi na kojoj je susrela žuti cvjetić na samome početku. Ruža sada bijaše pregažena i gotovo da je više uopće nije bilo. Ona je postojala još samo tijelom, njezine nježnosti više nema, kao ni beskrajne ljepote, pregažene, nestale na cesti.

Kako je sada ostala sama, ona ipak nastavlja dalje i traži utjehu okružena lošim društvom. Ubrzo upozna je njega. Mladića koji joj iz tada još nejasnog razloga daje nadu da se vrati i ponovno procvjeta. On je, za razliku od nje, bio puno smireniji i opušteniji, ili se barem tako doimao na prvi pogled. Ugledavši njega, prva stvar koja joj je prošla mislima bio je uvenuti maslačak jer je i on pomalo bio sav žut i tanak. Nekako je baš to u njoj budilo svakakve sumnje. Kako je on u tom trenutku bio jedini koji joj je, pruživši ruku, ponudio spas, prihvatila je njegovu ponudu bez prevelikog razmišljanja. Zajedno su osnovali bend te je time barem nakratko uspjela vratiti svoj sjaj. Kako to ponekad biva, prvo se stvorilo prijateljstvo, a ubrzo nakon

toga i ponešto više. S vremenom se činilo kao da ju sve manje primjećuje. Želja za uspjehom nadvladala je sve ono dobro u njemu što joj je pružao. Nije si mogla objasniti neke stvari, svašta joj je prolazilo glavom. Sve dok jednog dana prije nastupa nije uletjela u kupaonicu. Sada joj je bilo u potpunosti jasno zašto je tako tanak, blijed i žut. Odmah su joj pred očima proletjele slike svega što je prošla, lažnog svijeta, slave i svega što ta slava donosi sa sobom. Nije htjela vjerovati u to. Iako je znala da nešto nije u redu, samo je ovaj scenarij za nju bio neprihvatljiv.

Sjedio je naslonjen na bijele pločice i ispod otvorene police samo izustio: „Oprosti.” Izgledao je jako iscrpljeno. „Uzet će samo malo kako bi izdržao nastup”, tješila se. Tako je to prelazilo iz nastupa u nastup, a ona nije poduzela ništa. Zašto? Zato što je i ona sama bila na rubu podvrgnuti se tome. Nastupa je bilo sve više, a ona se sve teže nosila sa svime, najmanje nedostatkom vremena koje joj je trebalo barem za sabiranje misli. Naposljetku osjeti u grudima ubod one ruže, zgažene ruže i svlada ju umor, obuze ju praznina. Zaputi se prema kupaonici.

Kupaonica bijaše malena, popločena bijelim sjajnim pločicama. Najveći zid krasio je jedan stari drveni ormarić i napola rastrgano ogledalo iznad njega. Ispod njega sjedio je naslonjen i zatvorenih očiju on, a s njegove desne strane rastresene razne bijele kapsulice sreće, kao i jedna kutija iz koje su one u želji za tom srećom, brzinski pale. Bio je to prvi put kada joj se nije oglasio s nekom isprikom. Ona se zabrine. Sada se htjela vratiti na livadu, pobjeći i ponijeti njega sa sobom, vratiti svoju ružu i ne dati nikome da ju pokuša ubrati. Sada je već bio poprilično blijed i ona ga je nepomično gledala. Je li uvenuo njezin maslačak? Mislila je o tome da je mogao ostati na livadi netaknut i neopažen, a ona bi ga svojim trnjem štitila. Ili... Možda ga ni ona na kraju ne bi primijetila baš zato što je to samo maslačak, ali i ovako je već od svih zaboravljen. Više nikome nije bilo stalo do njega jer je svojim postupcima svima dao do znanja da mu više nitko ne treba osim te njegove „sreće” koju je svakim danom sve više tražio.

Napokon, vratila se u realnost i približila mu se da pogleda je li uopće živ. „Izgledaš kao umirući cvijet”, pomisli ona dok ga je pokušavala probuditi, ali nije se budio. Sada ju je već lovila panika. Nije više bila sigurna je li sve svoje misli o livadi, ružama i maslačcima stvarno govorila naglas ili su joj se samo motale po glavi. Bila je zbunjena i uspaničena, a onda on otvori oči.

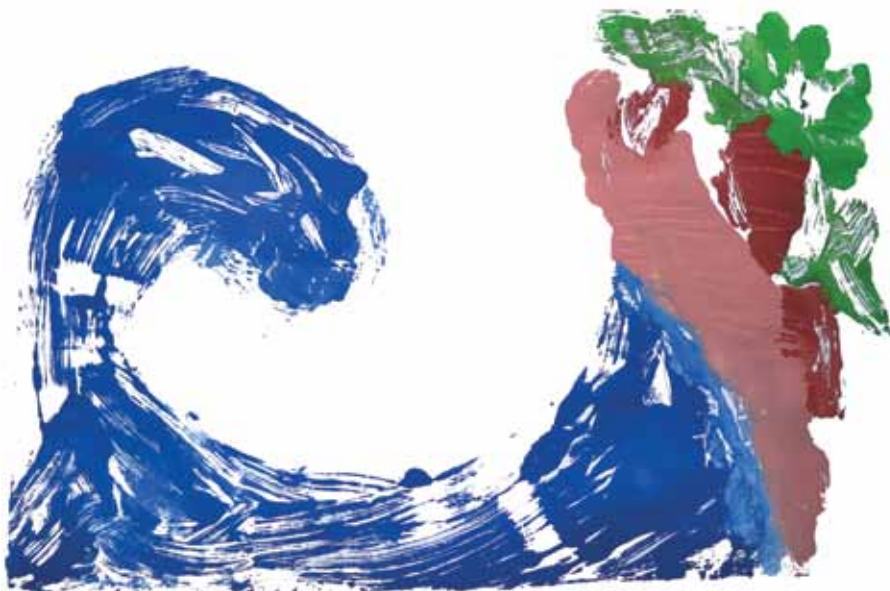
Pogleda ju i pritom jedva izusti: „Ti si me ugledala, hvala ti.” Tada umorno pokaže na vrata kao da joj pokazuje da ode i pusti ga samog i ponovno zatvori oči. Tako to njegovo „hvala” nju u potpunosti zbuni i shvativši da je sada prekasno da mu postavi još barem nekoliko pitanja koja su joj se u tom trenu motala po glavi, imala je osjećaj kao da joj je čitao misli ili ju je možda stvarno slušao dok je pričala o livadi. Kad bolje razmisli, to je nemoguće jer je izgledao prebljedo da bi uopće bio pri svijesti. Krenula je pozvati pomoć, iako je znala da je za sve to sada već gotovo prekasno. Napokon, nakon nekog vremena, djevojka se osvrne oko sebe i sjeti kako još uvijek stoji na toj tmurnoj sivoj stazi i gleda u samo još jedan obični žuti maslačak te sa suzom u oku nastavi dalje hodajući svojim putem.

Petra Gluhić

Osnovna škola Vladimira Nazora, Vrsar; 8. razred

Mentorica: Stjepana Čumigaš Krivačić, prof.

NAGRADA LAURUS NOBILIS 2020. - KATEGORIJA OSNOVNA ŠKOLA - HRVATSKI JEZIK

Etien Šimić, 8. razred, OŠ Poreč,
mentorica: Marija Cvitković Nadenić, prof.

DUGO PUTOVANJE

Bila jednom jedna obitelj.

Tata Edo,...

mama Branka...

i sin Ivan.

Tata Edo po zanimanju je mesar. Voli gledati košarkaške utakmice dok jede čips. Često se zanese pa pojede i četiri paketa čipsa na dan. Obožavatelj je klasične glazbe, a uvijek se rasplače na romantične filmove zbog čega ga svi zadirkuju, ali ne i njegova obitelj i njegov najbolji prijatelj Antonio.

Antonio je tatin idol jer ima čak tri kilograma manje od tate Ede.

Mama Branka je frizerka. Njoj ne može proći ni jedan dan, a da ne pojede barem jednu bananu. Sanja o putu u Italiju jer želi vidjeti rimski Kolosej. Učlanjena je u književni klub i voli čitati poeziju. Prvakinja je u pravljenju sladoleda, a najdraže životinje su joj mačke.

Sinu Ivanu najdraža je boja crvena. Pohađa treći razred glazbene škole i svira trubu. Bavi se košarkom. Voli spavati dokasno, zbog čega ga mama naziva pospanko. Najdraži mu je sok od naranče i uskoro slavi deset godina.

Jednog je dana, za vrijeme ručka, tata predložio pothvat. Htio je da za sinov rođendan odu na put balonom na vrući zrak u Italiju.

Mama je odmah pristala jer je to bila njezina dugogodišnja želja, a i sin se složio.

Dan prije puta u kući je nastala zbrka.

Mama je pretraživala ormar te nije ni primijetila kako je odjećom koju je izvukla iz ormara zatrpala sina.

Tata je, kao i obično, spavao.

Sljedeći dan obitelj je krenula na putovanje.

Nakon što su već neko vrijeme mirno letjeli balonom, mama je primijetila da se nalaze iznad Italije, a kada je ugledala rimski Kolosej, jako se razveselila.

No, izgubili su kontrolu nad balonom i umjesto da se spuste, počeli su se dizati. Stigli su do planina i činilo im se da je gotovo nemoguće zaobići ih.

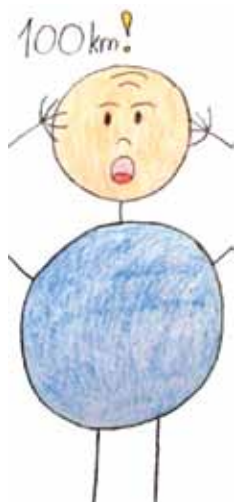
Činilo se i da je to kraj njihova putovanja. Na svu sreću ipak su uspjeli preletjeti iznad planina. Svi su bili sretni i nastavili svoje putovanje.

No, ubrzo je počela padati kiša,...
a zatim i tuča...

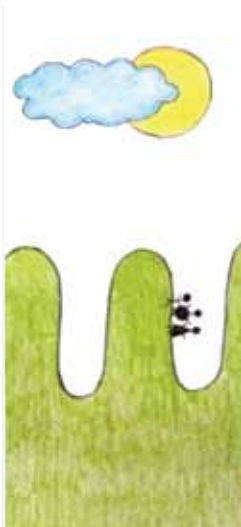
Tuča im je probušila balon pa su pali na travu. Sin se preplašio, a mama je počela gundati.

Tata je znao kako je do idućega grada barem sto kilometara hoda pa su, unatoč maminim zahtjevima da pozovu pomoć, krenuli pješaćiti.

Hodali su... noć... i dan... i još jednu noć...

Tada su stigli u šumu.

Preplašili su se jer su ugledali strašne oči u grmlju i u duplji stabla.

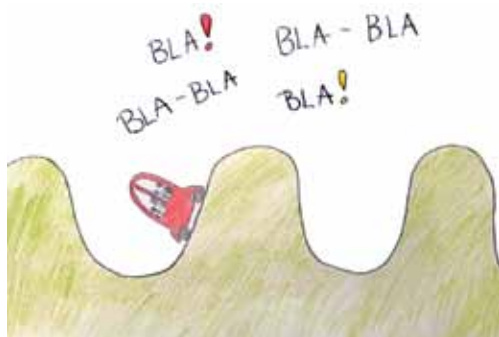
No, kada su shvatili da su to samo mali zeko i slatka sova, počeli su se smijati.

Kako su bili izgubljeni u šumi, tata je popustio maminim zahtjevima i nazvao svog prijatelja Antonija.

Kada su stigli do dogovorenog mjesta, svi su se prenerazili tatinim izgledom. Mama nije mogla vjerovati koliko je tata smršavio. Čak je dobio i bicepse. Sin je samo bio jako umoran.

Na putu kući ispričali su Antoniju što im se sve dogodilo, a tata se cijelim putem naslađivao kako je sada on mršaviji.

Stigli su kući, a na nebu se pojavila šarena duga.

Sin se našalio:
„Svugdje pođi, ali kući dođi!“

Kamishibai, priču sa slikama, napisale i ilustrirale:
Neva Blažević, 7. razred
Osnovna škola Jože Šurana
Višnjana, PŠ Vižinada
Tena Mihoković, 7. razred
Osnovna škola Tar-Vabriga
Mentorica: Marina Dželalija
Jakominić, prof.
Osnovna škola Tar-Vabriga
POHVALA - KATEGORIJA OSNOVNA
ŠKOLA - HRVATSKI JEZIK

ISPOD MOJE BREZE

Katkad u hladne zimske dane, one dane kada svi ostaju zavaljeni u fotelja-
ma, krevetima, gledajući televiziju u zagrljaju toplog doma, baš te dane, ja
znam otići van, na zimu.

Niti me zebru ruke, niti mi je hladno, niti mi smetaju mokre noge. Kao da
ništa ne osjetim. Ljudi koji prolaze autima, ljudi koji me gledaju s prozora,
ljudi koji izlaze iz svojih toplih domova kako bi odnijeli smeće, pokupili
novine i poštu pred ulazom, uzeli drva za potpalu, žive svoj život. Možda
se pitaju zašto jedna jedanaestogodišnjakinja sjedi pred ulazom zgrade kad
vani nema ni žive duše. I stvarno, što ona radi?

Pa... Ona razmišlja.

Razmišljam o životu. Ne samo svojem, već općenito, o životu. O životu
ptičica što me prelijeću koje su svoj dom izgubile. Njihov je dom bio tu
na brezi.

Ispod breze je klupica. Te ptičice što su od gole breze otišle, više se njoj
nisu vratile. Što je sad s mojom brezom? Odlučila sam ju čuvati, da ne
bude sama, zimi. Razmišljam i o djeci Afrike koja nemaju što jesti, neka
čak niti piti. Razmišljam o tome kako ta djeca nikad nisu imala priliku
doživjeti zimu, ni golu zimsku brezu i ispod nje na klupici razmišljati.
Razmišljam i o onima koji su imali priliku jer žive ovdje blizu, a nikad to
nisu učinili. Razmišljam o onima koji cijelo svoje poslijepodne provedu
za računalima, mobitelima, ali i onima koji svoje poslijepodne provode
igrajući društvene igre u krugu obitelji. Razmišljam, zapravo, o svemu.
I kad se vratim kući, mama me upita gdje sam toliko dugo. I uvijek dobije
isti odgovor: „Ispred naše zgrade ima jedna gola breza. Ispod te breze je
klupica. Na toj klupici ja sjedim i razmišljam.” „A o čemu?” pita me ona.
I uvijek dobije isti odgovor: „O životu...”

Chiara Mačinić

Osnovna škola Tar-Vabriga, 5. a razred

Mentorica: Adela Deković

POHVALA - KATEGORIJA OSNOVNA ŠKOLA - HRVATSKI JEZIK

U TIŠINI MOJE SOBE

U njoj se budim svakoga dana. Tu započinje moj dan, tu nastaju moje misli, u njoj se osjećam sigurno i u njoj mogu biti ono što stvarno jesam. Od sretnih do onih najtužnijih misli, od bijesa pa sve do najveće smirenosti, tu smo ona i ja. Ona mala prostorija na kraju kuće koja kao da mi svakoga dana pruža pomoć u odrastanju i nalaženju sebe. Ono najtoplije i najhladnije mjesto na svijetu. Moja soba.

U njoj provodim sate i sate svakoga dana, a sve to započinje običnim buđenjem u njoj. Od ranog jutra moja soba proživljava veliki stres. Od trenutka kada se probudim, u njoj započinje kaos. Krevet se ne može prepoznati zbog naglog buđenja za školu, knjige su pogubljene u ladicama, odjevne kombinacije posvuda su po podu, a moj sitni noćni ormarić pretrpan svim i svačim. Svakog jutra prije nego što krenem u školu, pokušam pospremiti krevet kako bi moja soba znala da ju volim i cijenim. Istog trenutka kada iz nje izađem, osjećam se kao neka druga osoba. Osjećam se kao da nemam pravo biti ono što jesam. Svi moji osjećaji kao da se zatvore u maleni kavez i kao da ključ toga kaveza nosi samo toplina moje sobe. Neki su dani bolji od drugih. Osjećam se dobro i samouvjereno. Ali, postoje i oni dani kada samo čekam leći u svoj krevet i zaključati vrata svoje sobe. Takvi dani ponekad nisu uzrokovani ničim, a ponekad su uzrokovani svim i svačim. Od pritiska koje donosim iz škole, prijatelja, obitelji, pa sve do ljubavi. Tako se uvijek nađem u poziciji gdje mislim da me nitko ne razumije. U poziciji gdje se toliko zatvorim u sebe da sama sebi počnem slamati srce mislima koje stvaram u svojoj glavi. Odjednom se izoliram od vanjskog svijeta sve dok ponovno nisam u onoj prostorijici na kraju kuće. Istog trenutka kada se vratim u svoju sobu, ispustim sav svoj bijes, ljutnju, misli i osjećaje. Sve to bude popraćeno suzama, vrištanjem u jastuk i toliko glasnim pjesmama da odjednom ne čujem ništa. U tom trenutku kao da se svijet zaustavi. Ta kratkotrajna tišina moje sobe podsjeti me na snagu koju nosim u sebi i na osobu koja jednoga dana želim postati. Nakon nekog vremena skupim snagu, ustanem i nastavim sa svojim predivnim, ali i pomalo zbunjujućim životom.

Nažalost, nemamo svi mogućnost da imamo mjesto na kojemu možemo biti ono što stvarno jesmo i na kojemu možemo ispustiti sve svoje osjećaje.

Zbog toga sam svaki dan zahvalna za stvari koje su mi u životu pružene. Zahvalna sam za svaki osmijeh, svaku suzu i svaki zagrljaj. Zahvalna sam za svoju predivnu obitelj i prijatelje.

Isto tako, zahvalna sam što imam tu malu sobu i onih njezinih nekoliko minuta tišine u kojima mogu biti ono što jesam.

Adriana Brajković

Osnovna škola Vladimira Nazora, Vrsar; 8. razred

Mentorica: Stjepana Čumigaš Krivačić, prof.

POHVALA - KATEGORIJA OSNOVNA ŠKOLA - HRVATSKI JEZIK

Chiara Mačinić, 5. razred, OŠ Tar-Vabriga,
mentorica: Marina Dželalija Jakominić, prof.

LA MIA FIABA

C'era una volta un bambino di nome Alessandro, aveva dieci anni e viveva in una piccola casa con sua mamma Elena, suo papà Dino e con la sorellina Mia che aveva cinque anni.

Un giorno quando Alessandro si svegliò cercava i genitori, però non c'erano. Sul tavolo della cucina trovò un messaggio che diceva: „Siamo andati a fare una passeggiata nel bosco, torneremo tra mezz'ora.” Alessandro si sentì sollevato. Quando erano già passate due ore, aveva cominciato a preoccuparsi, doveva fare qualcosa.

Svegliò Mia e la prese con sé nel bosco, lei non capiva niente e voleva dormire ancora. Alessandro correva con Mia più veloce che poteva. Ad un tratto caddero in una buca. Mia si era fatta male e piangeva, le faceva molto male la gamba. Alessandro la consolava e le massaggiava il piede e... la ferita sparì! Le mani di Alessandro erano magiche, entrambi erano soddisfatti, però dovevano ancora uscire dalla buca. E non era l'unico problema che avevano, dovevano anche affrontare il serpente che stava scendendo verso di loro. Cominciarono a saltare per cercare di afferrare il bordo del fosso nel quale si trovavano. Mentre saltava Alessandro cominciò a volare, Mia saltò e afferrò la sua gamba, e così uscirono. Adesso volavano e non sarebbero più potuti finire dentro ad altre trappole. Il serpente invece si trasformò in un signore con la barba corta e il cappello a punta, rosso. Cominciò a volare pure e lui e ad inseguire Mia ed Alessandro. Se ne accorsero e Alessandro provò ad accelerare, ma non aveva abbastanza energia e caddero su un albero. Sotto i rami c'era un passaggio che portava all'interno dell'albero. Loro entrarono e trovarono i loro genitori!

Il Mago Malvagio che aveva catturato i suoi genitori era entrato nell'albero per combattere, però Alessandro lo sconfisse e gli prese tutti i poteri. Alessandro si trasformò in un cavaliere, il bosco lo aveva scelto come Guardiano della foresta per il suo coraggio, e lui si trasferì nell'albero con la sua famiglia.

Ivan Terlević

TOŠ-SEI „Bernardo Parentin“, Poreč-Parenzo; 5. razred

Mentorica: Ester Grubica, prof.

POHYALA - KATEGORIJA OSNOVNA ŠKOLA - TALIJANSKI JEZIK

C'ERA UNA VOLTA...

C'era una volta una bambina di nome Rosa che era molto cattiva. Non obbediva né alla mamma, né al papà, ma neanche alla maestra in classe. Era così tanto cattiva che non aiutava neanche i vecchietti che ne avessero bisogno.

Un giorno sentì i suoi genitori chiacchierare, dicevano che non la volevano più in famiglia. La ragazzina sapeva che era per colpa della sua cattiveria. Questo la colpì e per questo decise di dare i soldi che aveva messo da parte, ai poveri, la mattina seguente.

Quando si svegliò corse subito fuori di casa ma per la fretta inciampò e i soldi le scivolarono di mano e andarono a finire in una cassetta con le mele, nel mercato vicino. La bambina si avvicinò alla cassetta con le mele, mise la mano dentro cercando di afferrare i suoi soldi. D'improvviso apparve la fruttivendola, afferrò la mano della bambina e la rinchiuse nella sua cantina. La bambina impaurita iniziò a piangere, aveva tanta fame e tanta sete, non poteva uscire dalla cantina. Capì che quello era il suo castigo.

All'improvviso apparve una luce davanti ai suoi occhi, che le disse: „Promettimi che non sarai più cattiva e io ti farò uscire da qui”. La ragazzina promise alla luce che non sarebbe mai più stata cattiva e la luce aprì la porta, come aveva detto. La bambina uscì e portò i suoi soldi ai poveri. Quando ritornò a casa abbracciò i suoi genitori e promise che non sarebbe mai più stata cattiva.

Mihael Terlević

TOŠ-SEI „Bernardo Parentin“, Poreč-Parenzo; 5. razred

Mentorica: Ester Grubica, prof.

POHVALA - KATEGORIJA OSNOVNA ŠKOLA - TALIJANSKI JEZIK

Margo Sain, 8. razred, OŠ Poreč,
mentorica: Marija Cvitković Nadenić, prof.

RUŽE

Crkveno zvono odavno je otkucalo ponoć, no kao da još i sada odzvanja u noći. Osim tog nepostojanog zvuka, ne čuje se ništa: ni glasanje kukaca, ni zvuk vjetra koji njiše grane i nosi jesenje lišće. Ne čuje se ni glasno disanje zemlje u kojoj je, oh, toliko (ne)živih bića.

Ne bi se nikako dalo naslutiti koliko se samo duša nalazi na jednome mjestu; koliko izgubljenih, napaćenih duša luta unutar željeznih ograda bez mogućnosti da izađu, i budu slobodne. No, onaj koji sluša pažljivo, jako pažljivo, mogao bi čuti šaputanje kipova, slika, slova. Svako slovo šapuće svoju priču dok joj slike daju boju, no uzalud. U noći, mračnoj i pustoj, tlo je obasjano tek malim dijelom punog mjesečeva svjetla, dovoljnog tek da se razaznaju bijele mramorne statue usred crne plodne zemlje. No te statue imaju oči, i te oči, otvorene ili zatvorene, vide bolje nego mačje. I te statue imaju usta, usta koja su sada jako nemirna; toliko da su zaokupila pažnju prokletih duhova i nemirnih duša. Toliko tihih, brzih, nečujnih riječi putuje teškim zrakom, ali samo bi jednu riječ moglo razaznati tromo ljudsko uho. „...ruža... ruža... ruža...”, gotovo nečujan šapat prenosio se vjetrom kroz hektare zemlje samo da bi bio upijen u hladnu metalnu granicu koja odvajava sveto tlo od običnoga. Ali to odavno sveto nije, a rešetke su još tu. Tu će, na posljetku, i ostati jer nitko ne zna za pakleno beznađe koje unutar njih vlada. Razno cvijeće nije bilo ništa čudno na tako, naočigled, pustom mjestu. Ipak, kaže se da mrtvi dobivaju najviše cvijeća. Uglavnom kajanja radi: zadnja svađa, zagrljaj ili poljubac, propuštena prilika ili napušten san. Potom, radi odavanja počasti kako to nalaže tradicija. Takvo cvijeće brzo uvene, zaboravljeno. No, tamo, na mjesečinom osvjetljenom dijelu crnoga mora, mramorne su oči vidjele samo taj krvavo crveni cvijet. Dokaz još jedne duše, pažljivo ostavljen na neravnoj zemlji okruženoj teškim, ali gotovo neuočljivim otiscima. Jedini koji ne pripada onamo. Jedini koji nije dostojan biti ondje. Dokaz tako gnusnog čina.

Nerazumljivo se šaputanje nastavlja. Budi se sve više duhova, ali se ni jedan ne usudi približiti blagom svjetlu. Znaju da će ih uskoro biti jedan više. Nemaju moć to spriječiti. Sve što mogu je promatrati blago, oh, kako blago podrhtavanje krvavih latica. Slušati jeku slabih udaraca kože i kosti o drvo

deset dubokih stopa ispod; jeku već promuklog glasa i gorkih suza, njima sve tako znano. Sve što mogu je pokušati pružiti utjehu i nadati se da će to biti dovoljno... iako znaju da neće.

Nježni su glasovi dopirali do svakoga kutka tame. „...spavaj...”, govorili su umornom tijelu. „...borac...”, govorili su duši koja se sprema predati. „...vatreno srce...”, nazvali su izdajuće. Umirujuća melodija proširila se zrakom i zemljom. Tužna, ali ugodna, bila je potrebna; nova će im duša biti vječno zahvalna. Uspavanka se nastavila dugo u noć, strpljivo čekajući da padnu posljednje suze, da se kažu posljednje riječi. Čekajući da se uzme posljednji dah... i pusti.

Kroz mjesecinom obasjanu dušu prostrujao je zbor tisuće glasova želeći: „...dobrodošla...” i odnio ružu preko hladnih granica crnoga mora, novoga doma.

Roberta Radman

Srednja škola Mate Balote Poreč; 3. razred opće gimnazije

NAGRADA LAURUS NOBILIS 2020. -

KATEGORIJA SREDNJA ŠKOLA - HRVATSKI JEZIK

Ivana Sluganović, 7. razred, *Proljeće u kosi*,
OŠ Tar-Vabriga, Marina Dželalija Jakominić, prof.

KALJUŽA STVARNOSTI

Pozorno me slušaj. Ako si na *Instagramu*, *Twitteru*, *Snapchatu*, *Pinterestu* ili *Tumblr*u, izadi. Ne vjeruj onome što vidiš. To je jednako istinito kao i Pepeljuga. Misliš na sve te savršene cure, s predivnom i zdravom plavom kosom, punim ustima, uređenim dugim noktima i figurom poput Viktorijina anđela. Vjeruj mi kad ti kažem da nije vrijedno. Čuješ poznatu rečenicu: „Dečki žele biti s njima, a cure žele biti poput njih”, no posljedice koje ćeš snositi, neće biti tako privlačne. Mnogi ljudi kažu to isto što sam i ja tebi, ali postoji razlika između čuti o nečemu i proživjeti to.

Ne znam jesi li znao, ali prije nekoliko godina jedna cura iz škole, čije ime nije važno, napokon je otvorila profil na Instagramu. Teško ti je povjerovati da postoje ljudi u današnje doba koji nisu umreženi? Što reći, roditelji su joj bili veoma konzervativni te nisu smatrali da je to najpametniji način trošenja vremena.

Sve je počelo kao bezazlena zabava. Počela je pratiti prijatelje te su oni to uzvratili. Objavljivala je slike, a zatim lajkala i komentirala tuđe. To ti je veoma poznato, no i sam znaš da ljudi nisu baš tako lako spremni podijeliti ono čime se ne ponose. Do promjene je došlo kad je objavila sliku sebe s obiteljskog odmora u Grčkoj. Ne shvaćaš što je tu loše, zato što i nema nikakvog razloga da bude. Da bi razumio situaciju, moraš znati još jedan detalj. Na toj slici ona se nalazi na predivnoj plaži u dvodijelnom kupaćem kostimu. Problem nije to što je slika „skandalozna”, već u jednom jedinom komentaru. Njezini prijatelji rekli su joj da uživa, pocrni te kako bi rado mijenjali mjesta s njom, ali ispod svih tih pozitivnih reakcija ležao je komentar: „Zar nemaš zrcalo? Da ja izgledam poput kita, nikad mi ne bi palo na pamet da pokažem na internetu svoje adute. Učini svijetu i sebi uslugu i zaključaj se u kuću!” Zgražao li se već? Valjda možeš naslutiti kako se ta jadna djevojka, ni kriva ni dužna, osjećala. Čim je pročitala što piše, izbrisala je komentar, a potom i sliku. Zvuči ti glupo da netko uzima mišljenje nepoznate osobe k srcu, ali mislim da ćeš se složiti da nam je svima, htjeli mi ili ne htjeli priznati, stalo do tuđih mišljenja. Pogledala se u ogledalo i milijun misli joj je prošlo kroz glavu: „Vidi te noge, poput dva balvana. A tek ruke, mlohove su poput želea. Pogledaj si samo trbuh, da ne jedeš sljedećih godinu dana, mogla bi proživjeti od svih tih naslaga.”

Da ti kažem istinu, ona nije uopće izgledala loše. Nije bila mršava, ali ni blizu debela, no i iz vlastitog iskustva znaš da se, kad stvoriš mišljenje o sebi, teško uvjeriš u suprotno. Od toga dana odlučila je smršavjeti. Počela je ići u teretanu, prestala je jesti slatkiše i piti sokove. Ovaj dio ne izgleda ti tako strašno, osim povoda za tu njezinu odluku, zato što nije ni bio. Smršavjela je nekoliko kilograma, koža joj se očistila, postala je snažnija te joj se tijelo predivno oblikovalo. Da je tu stala, ne bih ti imala što pričati, stoga možeš naslutiti da se priča nastavlja. Bez obzira koliko ju je ljudi hvalilo i govorilo kako izgleda izvanredno, ona se i dalje grozila od same pomisli na ogledalo i vagu. Odras joj je bio najgori neprijatelj. Počela je ići u teretanu dva do tri sata dnevno. Prestala je jesti gluten i laktozu, iako nije bila intolerantna, jer ako Kendall Jenner i Bella Hadid ne konzumiraju nešto, onda očito nije dobro ni za nju. S vremenom se odrekla i crvenog mesa jer navodno „otežava probavu” te je to onda morao biti razlog nepromjenjivog broja na vagi. Maknula je iz prehrane i neko voće, poput banana i grožđa jer imaju previše šećera, a i sam znaš da su šećeri i masnoće protivnik broj jedan što se tiče dijete. Sve češće je provodila vrijeme gledajući videa kao što su: „Što jedem u danu da izgubim kilograme?” i „Kako sam u mjesec dana izgubila deset kilograma!” Mislim da si shvatio. Često se susretala s mnogim reklamama za vitamine i različite kemikalije koje su navodno dobre za tvoje zdravlje te pomažu u dobivanju željene linije. Odlučila ih je početi uzimati, od željeza i kalija do vitamina i probiotika. Potom je zaključila da ako sve što joj je potrebno uzima preko tableta i praška, onda joj nije potrebno toliko hrane. Nadam se da ti je jasno da to nije tako bajno kao što se njoj činilo. Točno je to da je ona s tim dodacima dobivala mnoge potrebne tvari za svoje tijelo, no nije uspijevala nadoknaditi sve hranjive vrijednosti. S vremenom joj je kosa oslabila i počela opadati, nokti su joj svakodnevno pucali i plavili jer joj je bilo hladno čak i kad su drugi znali biti u kratkim rukavima, a da i ne spominjem to da je izgubila mjesečnicu, i ne, nije bila trudna. Što se tiče samog izgleda tijela, ni to nije bilo idealno. Jedan dan otišla je u trgovinu jer je bila velika rasprodaja. Uzela je ono što joj se sviđelo te pošla u kabinu. Kada se skinula, ostala je zaprepaštena. Imala je blijedu sivkastu kožu, tamne podočnjake kao da nije spavala danima, a tek

obrazi, šuplji i uvučeni kao da pokušava isisati sav zrak iz usta. Na leđima je imala masnice na mjestima gdje su joj kralježnjaci probadali kožu. Rebra su joj bila izrazito izražena, do te mjere da si ih mogao prebrojavati, za razliku od trbuha koji je bio drastično uvučen. Prsa i stražnjicu nije ni imala, bila je poput daske, a ruke i noge bile su joj toliko tanke da se mogla vidjeti svaka žilica i najmanja koščica. Podsjećala je na karikaturu, s toliko malim tijelom da joj je glava izgledala potpuno izvan proporcija. Nema osobe koja se ne bi zgrozila na taj prizor, uključujući i nju samu, no ne iz istog razloga. Koliko god je tebi jasno da ona izgleda slabašno i bolesno te da očajnički treba pomoć, to nije bilo ono što je njoj smetalo. Odraz koji je nju dočekao u zrcalu nije ni približno nalikovao onom kakav je uistinu bio. Gledala je u sebe, debeljuškastu s kožom koja visi poput zastave, ne samo s jednim, već mnogobrojnim podbradcima, rumenih obraza, masnu i punu prištića, grudi do pupka, a trbuha poput bove. Dupe joj je bilo mlohavo poput pudinga s bokovima širim od bilo kojih vrata. Stopala nije mogla ni vidjeti od sveg tog materijala koji joj je blokirao pogled.

Osjećaš li se neugodno slušajući ovo? Nažalost tu nije bio kraj. Istrčala je iz trgovine uplakana i praznih ruku te donijela još jednu odluku, koja nije bila ništa bolja od prve, a to je da mora postrožiti svoj režim. Nemoj tako kolutati očima! Je l' ti to stvarno misliš da izmišljam sve ovo? Ako baš stvarno želiš znati, onda evo. Ovako je izgledalo što ona jede u jednom danu: ujutro bi popila vodu s limunom koja je poznata po tome što ubrzava metabolizam. Nekoliko sati poslije pojela bi jedan grejp jer je čitala na forumima da gorčina smanjuje osjećaj gladi. Za kasni ručak ili ranu večeru pojela bi kuhano neposoljeno jaje jer sol veže vodu što znači da uzrokuje „vodenu težinu”, a ulje za prženje nije dolazilo u obzir. Prije spavanja popila bi šalicu zelenog čaja koji potiče detoksikaciju. Naravno bio je nezačinjen tj. bez šećera ili meda. Pitaš se kako je moguće da njezini roditelji nisu primijetili te značajne promjene. Sad je dobar trenutak da ti kažem da su oni oboje bili veoma zauzeti sami sobom. Naime, dobili su novi posao u istoj firmi čije je radno vrijeme počinjalo rano ujutro i završavalo u kasnovječernjim satima. Također su išli na mnoga poslovna putovanja te su stoga jedva vidjeli svoju kćer. Cijela situacije bila je grozna, a da stvari budu još gore, jesam li spomenula da se bavila tjelovježbom? O, da. Najčešće je radila bilo kakav oblik kardio-vježbe jer je vidjela da se tada najviše znoji te je zaključila da

to znači i najveću potrošnju kalorija. Jednog subotnjeg jutra išla je trčati. Odlučila je ostati malo duže jer je jučerašnji grejp bio nešto veći i morala je skinuti višak unesenog šećera. Trčala je i trčala, ptičice su cvrkutale, cvijeće mirisalo, sunce je sjalo dok je njoj u jednom trenutku mrak pao na oči. Kad se probudila, bila ju u bolnici, okružena raznim aparatima, a pored kreveta stajala je medicinska sestra. Rekli su joj da su kontaktirali njezine roditelje i da su na dolasku. Kad su došli, roditeljima su rekli kako njihova kći nije dobro te da joj savjetuju odlazak na rehabilitaciju. Oni su se odmah složili i potpisali dopuštenje za početak njezina liječenja.

Prošle su već tri godine otkad je ta cura bila u školi. Ako i dalje sumnjaš u njezino postojanje, uvjeravam te da ti nisam lagala. Pogledaj ovu fotografiju. Izgleda li ti ta jadna mršavica poznato. Očito ju prepoznaješ s obzirom kako me gledaš. Da, to sam uistinu nekad bila ja, same kosti i koža. Dragi moj Milane, znam da ljudi većinom kažu da su cure češće one koje se zamaraju izgledom, ali vidjela sam tijekom godina provedenih u ovoj ustanovi mnoge dječake koji su izgledali poput kostura. Ispričala sam ti ovo jer se tvoji roditelji brini za tebe i žele ti pomoći. Molim te, zapamti sve što sam ti rekla i znaj da ne postoji određena kilaža ili tijelo u kojem ćeš se osjećati savršeno jer ako tako budeš razmišljao samo ćeš htjeti biti sve mršaviji i mršaviji dok od tebe ne ostane ništa osim još jedne priče za upozorenje.

Karla Mijić
Srednja škola Mate Balote Poreč; 3. razred opće gimnazije
Mentor: Ivan Čupić, prof.
POHVALA - KATEGORIJA SREDNJA ŠKOLA - HRVATSKI JEZIK

Tina Radman, 8. razred, OŠ Poreč,
mentorica: Marija Cvitković Nadenić, prof.

PRIMIJETILA SAM TE U MRAKU

Nikada nisam voljela ovaj grad. Uvijek je bio nekako mračan, kao i lica, likom poznata, a osjećajem nepoznata. Iza podrugljivih osmijeha nalazila su se vrata, i ako bi ih netko odlučio otvoriti, ugledao bi suze nesretnih pojedinaca. Iza markirane odjeće krio se težak život i hrpetina novca koja nikada nikog nije uspjela zaista usrećiti.

Iza odmjeravajućih pogleda osjećala sam zlo. Osjećala sam kao da ne pripadam tom svijetu. Sama sebi nalikovala sam glumici koja se smije, a svakim se novim osmijehom sve više približava tuzi. Htjela sam pobjeći. I nisam bila jedina. I ti si imao tu snažnu želju za odlaskom daleko odavde. Primijetila sam te. Izdigao si se iznad guste magle ovog površnog grada i postao za mene tako rijedak. Upoznali smo se u ovom gradu, u ovom tužnom svijetu. A svaki put kada bi tvoje oči susrele moje i kada bi tvoj dlan dodirnuo moj, ja bih zaboravljala svijet koji nas okružuje. Sve sam više voljela svijet u koji si me ti vodio. Svijet koji je postajao naš.

A, onda... Ti si nestao. I sada se pitam, jesmo li zaista zajedno putovali? Otišao si i ostavio me, a svijet bez tebe ne vrijedi.

Čekam te u našem svijetu s nadom da ćeš jednoga dana ponovno naći put do njega. Izgleda kao da sam te izgubila, no ti si i dalje tu. Spremila sam te u svoje snove. U njima si lik moje nedovršene priče za koju znam da će, pojaviš li se opet, završiti sretno.

Lucija Borštner

Srednja škola Mate Balote Poreč, 1. razred opće gimnazije

Mentorica: Anči Ritossa Blažević, prof.

POHVALA - KATEGORIJA SREDNJA ŠKOLA - HRVATSKI JEZIK

VILE SU S UČKE DONOSILE KAMENJE KAKO BI
SAGRADILE ARENU...

ARENA JE BILA SKORO GOTOVA.
ALI, FALILA SU
JOŠ SAMO VRATA...

U STRAHU OD
JUTRA, VILA JE...

ISPUSTILA VRATA
USRED PULE...

GDJE SU OSTALA...

Leni Riosa, 8. razred, OŠ Poreč,
mentorica: Marija Cvitković Nadenić, prof.

ŽIVOT JEDNOG KREKERA

U jednoj zagrebačkoj ulici, onoj staroj pokraj pošte pa lijevo, u žutoj kući na drugom katu desno, u dnevnom boravku iza lijeve noge trosjeda, živi jedan Kraš kreker. Sada star, već četvrti dan leži tamo, izvan vrećice, onako suh i bez okusa, samo čeka da ga gospođa usisa.

Mnogi ljudi ne razmišljaju o životu svakodnevnih predmeta ili hrane, već misle kako su to mrtve stvari. Mrtve! Toliko su puta vidjeli i čuli kako im se vrata sama otvaraju, knjige padaju i čaše razbijaju i još uvijek za to krive miševe, vjetar ili pak duhove. Samo zato što se svi ti predmeti tako sporo pomiču i pričaju da je neprimjetno i pod mikroskopom, ne znači da su mrtvi. Što se njih tiče, nisu oni spori, nego su ljudi brzi. Kad bi bar jednom zastali tijekom ručka, i onu žlicu punu juhe upitali kakav joj je bio dan, čuli bi zanimljive stvari. I zato sam ja odlučio ispričati priču o jednom Kraš krekeru iz jedne stare zagrebačke ulice pokraj pošte pa lijevo, u onoj žutoj kući na drugom katu desno, u dnevnom boravku iza lijeve noge trosjeda. Njegova priča započinje u Kraš tvornici sa zrnom brašna gdje je on, raznim miješenjem i dodavanjem ostalih zrnaca svega i svačega, napokon napravljen. Kao tek izmiješani budući kreker bio je jako vezan za svoju braću i uvijek su se skupljali u veliku loptu gdje su se stalno igrali i zadirkivali. Kako su rasli, nisu više bili toliko vezani. Svatko je volio svoj prostor bez previše krekerica i tako su, razvaljani na tvorničkoj traci, uživali u svojim danima, odnosno minutama dok ih kalup za oblikovanje nije sve izrezao u savršene kružnice.

Tada je naš kreker, iz one stare ulice pokraj pošte, iz one žute kuće na drugom katu desno, u dnevnom boravku iza lijeve noge trosjeda, ugledao ljubav svog života. Bila je to krekerica iz susjednog tijesta. Onako slatka iznutra, a slana izvana, kada biste ju zagrizli, ne biste znali što je, samo bi vam se taj slatko-slani okus topio u ustima. Našem običnom slanom krekeru ona se jako dopala. Odlučio joj je prići i upoznati ju. On se njoj odmah svidio i tako su njih dvoje provodili sve svoje dane, odnosno minute zajedno. U jednom sretnom danu, odnosno u jednoj sretnoj minuti, naš kreker odlučio je zaprositi svoju slatko-slanu krekericu. Ona je pristala i odlučili su se vjenčati u pećnici. U pećnicu su ušli neki klinci, a izašao je novopečeni par. Tada je naš slani kreker iz one jedne stare zagrebačke ulice pokraj pošte

pa lijevo, iz one žute kuće, na drugom katu desno, u dnevnom boravku iza lijeve noge trosjeda, dok se hladio na traci za pečenje, razmišljao kako je njegov život lijep. Mislio je da će ovdje ostarjeti i provesti svaki dan sretan sa svojom slatko-slanom krekericom.

Sve dok neki ljudi nisu počeli razvrstavati krekere u kutije. On je bio običan slani kreker, a ona slatko-slana krekerica pa nije bilo šanse da ih stave u istu kutiju. Naš kreker pokušao se sakriti među slatko-slane krekere, ali kako se krekeri tako sporo kreću, prije nego što se uopće uspio pomaknuti, njegova slatko-slana krekerica već je odavno bila zapakirana. On je stavljen u svoju kutiju sa svojom braćom. Osjećao se kao da su mu sve lađe potonule, nije mogao vjerovati da je njegova slatko-slana krekerica samo tako nestala.

Oboje su bili zapakirani i poslani u trgovine. I tako su, svatko u svojoj vrećici, jedno pokraj drugog, a da to nisu ni znali, sjedili na policama Konzuma. Naš je slani kreker, iz one stare zagrebačke ulice pokraj pošte pa lijevo, iz žute kuće na drugom katu desno, u dnevnom boravku iza lijeve noge trosjeda, tada mislio kako ne može preživjeti bez svoje drage slatko-slane krekerice. Čak je razmišljao o tome da ode na dno vrećice i bude smrvljen. Sljedećeg je dana jedna gospođa iz jedne stare zagrebačke ulice pokraj pošte pa lijevo, s Konzumove police uzela baš ta dva pakiranja krekerica u kojima su se nalazili naši tragično razdvojeni novopečeni krekeri. Sva sreća da se kreker iz one stare zagrebačke ulice pokraj pošte pa lijevo, iz one žute kuće na drugom katu desno, iza lijeve noge trosjeda, nije smrvio na dnu vrećice. Odnosni su u svoj novi dom, u kuhinjski ormarić one žute kuće u jednoj zagrebačkoj ulici pokraj pošte pa lijevo. Nitko nije znao što se događa ni kakva ih sudbina čeka. Stvarno ne znam kako, ali nekako se među običnim slanim krekerima proširila glasina da se u ormariću nalazi još jedno pakiranje krekerica. U našem se slanom krekeru probudila nada, razmišljao je kako je možda njegova krekerica u tom drugom pakiranju. Sada je provodio dane, odnosno sate planirajući kako da dođe do drugog pakiranja krekerica. Smislio je savršen plan i spremao se započeti svoju misiju kada je netko zgrabio njegovo pakiranje krekerica i odnio ga na stolicu dnevnog boravka kraj trosjeda, na drugom katu žute kuće, u onoj staroj zagrebačkoj ulici pokraj pošte pa lijevo. Bio je to Marko, sin one gospođe koja je kupila dva pakiranja krekerica u Konzumu. Marko je na trosjedu, dok gleda svoj popodnevni crtić, odlučio pojesti pakiranje krekerica. Kada se pakiranje otvorilo, naš je

kreker mislio kako mu je plan možda i olakšan, a onda je Marko svojim malim dječjim prstićima zgrabio krekerovu braću i pojeo ih. Kakva je ovo katastrofa! Svi su počeli paničariti, skakali su iz vrećice ili bježali na njezino dno da se zdrobe. Sve je bolje od toga da budu pojedeni. Mnogi su iskočili iz vrećice, ali su rijetki preživjeli. Većinu ih je pojeo obiteljski pas. Naš je slani kreker imao sreću da ga je Marko slučajno nogom gurnuo iza lijeve noge trosjeda kada je ustao popiti vode.

I tako, naš slani Kraš kreker iz jedne stare zagrebačke ulice, one pokraj pošte pa lijevo, u žutoj kući na drugom katu desno, u dnevnom boravku iza lijeve noge trosjeda, leži u jednoj staroj zagrebačkoj ulici, pokraj pošte pa lijevo, u žutoj kući na drugom katu desno, u dnevnom boravku iza lijeve noge trosjeda. Onako star, suh i bez okusa čeka dan kada će Marko otvoriti drugu vrećicu krekeru, a on će dozvati svoju voljenu koja će, za zvukom njegova glasa, iskočiti iz vrećice i oni će ponovno biti ujedinjeni. Čeka dan kada će, zajedno sa svojom voljenom, čekati da ih gospođa usisa.

Erin Fornažar

Srednja škola Mate Balote Poreč, 1. razred opće gimnazije

Mentorica: Anči Ritossa Blažević, prof.

POHVALA - KATEGORIJA SREDNJA ŠKOLA - HRVATSKI JEZIK

Riccarda Labinac, 7. razred, OŠ Tar-Vabriga,
mentorica: Marina Dželalija Jakominić, prof.

OTTIMISMO IN PRATICA'

Qual è il vostro motivo per essere davvero felici? Non penso a quell'allegria che dura una decina di minuti ma a quella che si rinnova quando pensate a qualcosa o a qualcuno. Penso all'allegria che fa sorridere un bambino quando vede la sua mamma oppure quando vedi il sole dopo giorni di pioggia, quando cogli lo sguardo del ragazzo che ti piace. Queste sono le emozioni davvero profonde che restano nel nostro cuore e nella nostra mente per tanto tempo.

Mi piace pensare di essere un'ottimista. I miei amici dicono che sono sempre allegra e positiva. Par farmi sorridere non occorre tanto. Per me, basta soltanto qualche raggio di sole, la mia canzone preferita, un sorriso della mia amica oppure vedere qualcuno che è allegro, per essere al settimo cielo. Mia mamma mi dice che fin da quando ero piccola ero sempre allegra. Sorridevo quando mi alzavo, durante il giorno, anche quando andavo a dormire.

Ovviamente ci sono anche dei giorni nuvolosi però non tanti. Quando mi sento triste faccio tutto ciò che mi piace. Di solito vado a correre con il mio cane. Così posso pensare alle cose che mi preoccupano di più e di solito le risolvo perché non è sempre così male come sembra. Quasi sempre ritorno a casa con il sorriso. Mi piace pensare che trascorrere del tempo in natura sia terapeutico per me.

L'estate scorsa ho letto un libro. Si intitola „Ottimismo in pratica”. Mi piace tantissimo perché ci sono degli esempi su come rimanere positivo anche nei momenti in cui è difficile esserlo. Offre anche dei consigli su come rendere la propria vita più felice. Grazie a questo libro, sono sopravvissuta a dei momenti bruttissimi. Avevo una cagnolina. Aveva 14 anni ed era ammalata. Il veterinario ci aveva detto che soffriva tanto e che avremmo dovuto sopprimerla. Non volevo farlo, avevo la speranza che si sarebbe ripresa. Purtroppo ciò non successe. Qualche giorno dopo morì. Piangevo quasi ogni volta che vedevo la sua ciotola oppure il suo collare. In quel momento mia sorella mi ha regalato questo libro. Mi ha detto che sapeva che questo era un periodo molto difficile per me, ma dovevo continuare a vivere la mia vita. Una delle cose più importanti che ho imparato leggendo questo libro è che dobbiamo sempre trovare qualcosa che ci rende felici. Ogni cosa accade per un motivo. Anche se non siamo felici adesso, ci sono delle persone che ci circondano e

che sono sempre qui con noi, ci vogliono bene e la nostra felicità significa tanto per loro. Per questo motivo dobbiamo sempre ricordare che il nostro sorriso o una bella parola può migliorare la giornata di qualcuno. Noi non possiamo sapere che cosa sta provando la persona accanto a noi però stando positivi possiamo renderla più allegra.

Ogni giorno quando entro in classe dico „Buon giorno!” con un grande sorriso. Apro le finestre e permetto ai raggi del sole di entrare e migliorare la nostra giornata. Tutti lo sanno, quando entro io, con me entra anche il sole e il buonumore.

Il sole non splende ogni giorno, però c'è sempre la luce. Questo vuol dire che ogni giorno porta qualcosa di bello, perciò dobbiamo essere grati e apprezzare anche le cose più piccole.

Klara Pauletić

Srednja škola Mate Balote Poreč, 3. razred opće gimnazije

Mentorica: Daisy Gherinich Fiškuš, prof.

NAGRADA LAURUS NOBILIS 2020. -

KATEGORIJA SREDNJA ŠKOLA - TALIJANSKI JEZIK

Antonija Hrvatin, 8. razred, OŠ Poreč,
mentorica: Marija Cvitković Nadenić, prof.

UNA LETTERA PER TE

A te, che eri molto di più che un modello per me. Eri il mio punto di riferimento. La mia luce alla fine di un tunnel scuro, eri il mio posto sicuro. Ti scrivo questa lettera perché non voglio dimenticarti. La scrivo perché voglio ricordare. Voglio ricordare te. Alcuni dicono che è più facile lasciare andare una persona che ormai non c'è più, ma io non voglio farlo. Voglio pensare a te ogni giorno come ho fatto fino ad ora. Voglio pensare a tutti i bei momenti passati insieme, a tutte le risate, a tutte quelle cose che mi hai insegnato. Voglio credere che sei sempre al mio fianco, che mi guardi con orgoglio. È passato tanto tempo dal nostro ultimo incontro. Sì, allora ero ancora una bambina, e credo che tu sapessi come appare il mondo agli occhi di una bambina. Un ottimo voto a scuola era il successo più grande, un giocattolo nuovo il premio migliore, le spalle di papà il posto più alto al mondo, e le litigate l'unica cosa che portava tristezza e rabbia. In tutti questi momenti tu eri sempre al mio fianco. Mi hai visto ridere, piangere, mi vedevi arrabbiata e delusa, felice e contenta. Eri testimone di ogni mio aspetto da bambina, e anche quando non era facile sopportarmi, tu eri sempre qua per me, pronta a consolarmi, ma anche a condividere la gioia e i momenti felici con me. Anche se è passato tanto tempo, e i ricordi che ho di te sono un po' sbiaditi, il che è purtroppo inevitabile, ti penso ancora. Ricordo le tue mani rugose che con gli abbracci mi riempivano di affetto, la tua voce che mi calmava sempre, i tuoi occhi sempre pieni di amore, il tuo sorriso raggianti, i tuoi capelli, le tue vestaglie nere con piccoli fiorellini disegnati sopra, le tue storie, il modo in cui parlavi, le gialli che te piaceva tanto guardare in tivù, i tuoi cruciverba, le partite di briscola e „bancuz”. Ti ricordo, sì. Ma più di tutto ricordo come mi sentivo quando ero con te. La migliore sensazione al mondo. Quando ti abbracciavo sapevo di essere al sicuro, sapevo che ero tra le braccia di una persona che mi voleva più bene al mondo. Mi sentivo felice, spensierata. Anche se stavamo semplicemente sedute, ero contenta di stare in tua compagnia.

Perché proprio tu? Perché eri la persona più pura che abbia mai incontrato in tutta la mia vita. Avevi sempre così tanto amore da dare, eri sempre disposta ad aiutare il prossimo, sempre pronta a incoraggiarmi e a difendermi. Non avevi neanche una briciola di cattiveria in te.

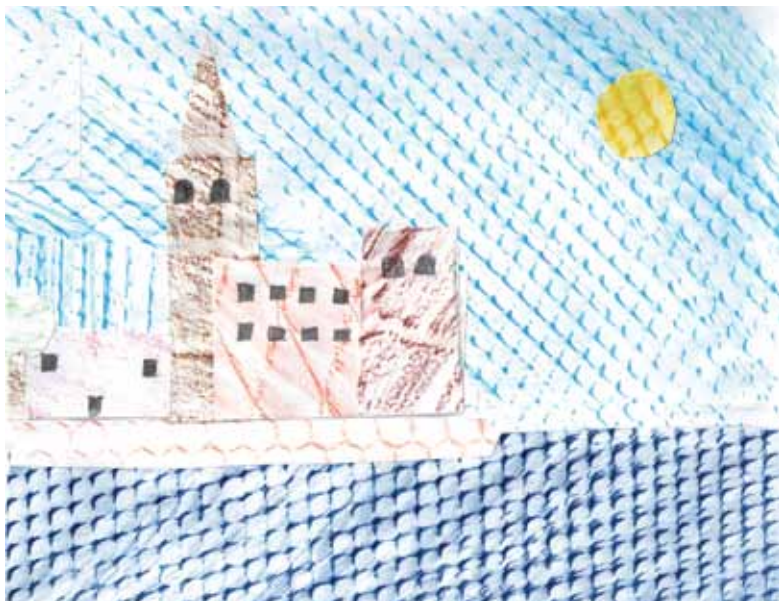
Mi ricordo ancora quella notte che non riuscivo ad addormentarmi in alcun modo. Pensavo a te e a quanto bene ti volessi. E ad un tratto sono scoppiata in lacrime. I miei pensieri da bambina sono andati un po' troppo oltre. Mi ero posta la domanda: e cosa farò io quando non sarai più viva? Quando non sarai più qua con me? Non riesco a calmarmi in nessun modo, piangevo talmente tanto che mamma e papà dovevano portarmi da te affinché ti vedessi. Dovevo vedere che stavi bene. Ovviamente appena ti ho visto sono corsa tra le tue braccia, e mi sono calmata. Parlavamo un poco, e poi mi avevi dato delle figurine dei giocatori di calcio che avevi messo da parte solo per me, perché sapevi che li collezionavo.

Mi ricordo anche che avevi una mia foto sul tuo frigorifero. Ti domandavo sempre perché la tenevi là, nonostante venissi a visitarti ogni giorno, e tu mi rispondevi che ogni mattina andavi a salutare la foto, e così mi davi il buon-giorno. Allora questo tuo saluto mi sembrava divertente, quasi ridicolo, appena oggi riesco a capire la dolcezza di questo gesto e quanto bene mi volessi. Questa lettera è per te. Non posso più parlare con te, ma io lo so che tu riesci a sentirmi. Lo so che sei sempre al mio fianco, la tua energia positiva mi segue in qualunque cosa io faccia. Le cose che mi hai insegnato mi rendono una persona migliore ogni giorno.

Mi hai insegnato così tante cose. Grazie a te sono diventata la persona che sono oggi. Sono fiera e orgogliosa di essere la tua pronipotina. Sono fiera di essere sangue del tuo sangue. Grazie a te sono così forte. Mi dispiace che non ti puoi vedere quanto sono cresciuta, in ogni senso della parola, ma so che saresti fiera di me. Quando te ne sei andata non hai lasciato uno spazio vuoto nel mio cuore, no. Perché finché eri con me lo hai riempito di tante piccole cose, di amore infinito, che basterebbe per mille vite. Rimarrai sempre una parte di me, la parte migliore che ho.

Eva Fiškuš

Srednja škola Mate Balote Poreč, 3. razred opće gimnazije
POHVALA - KATEGORIJA SREDNJA ŠKOLA - TALIJANSKI JEZIK

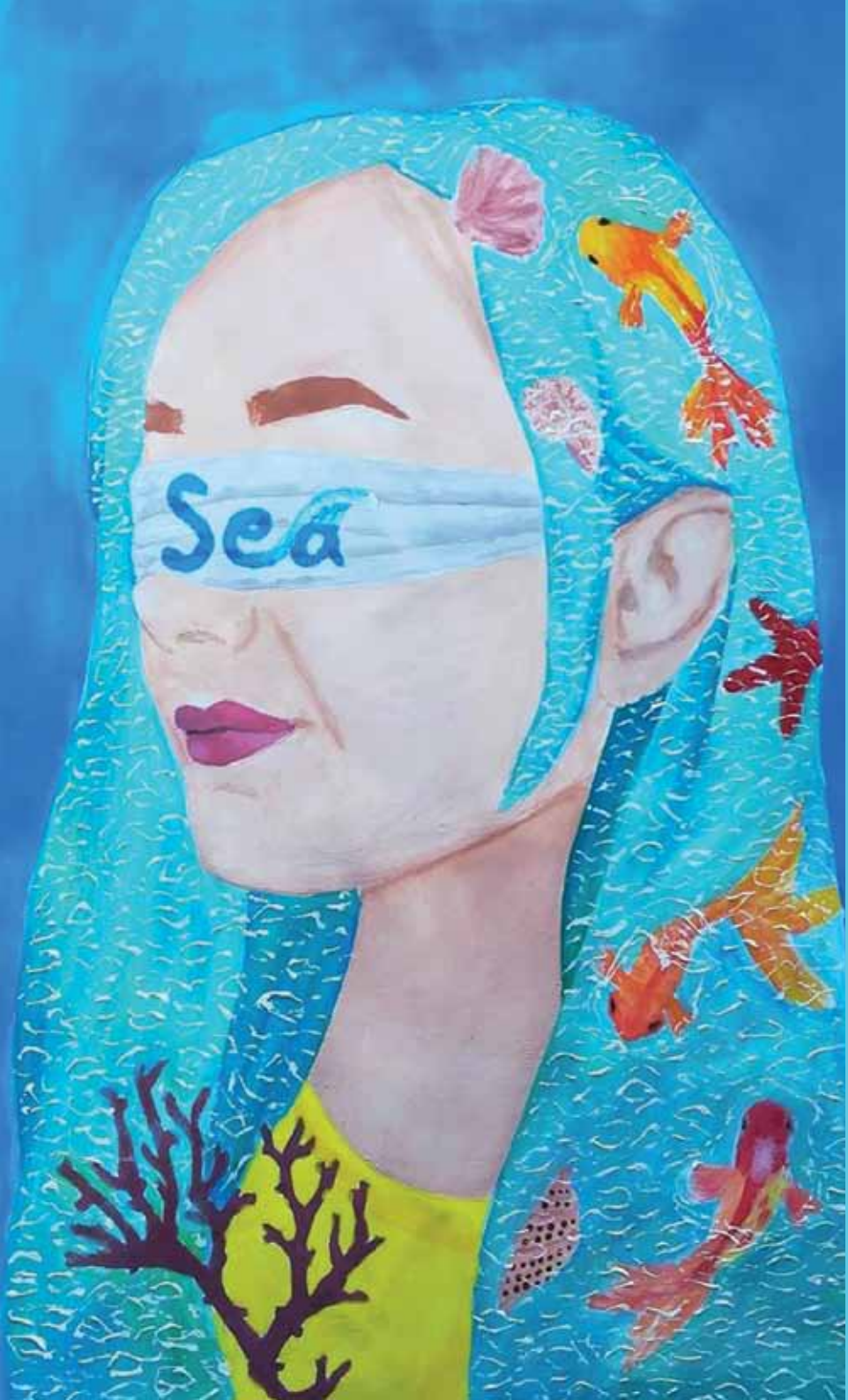

Antea Blažević, 5. razred, OŠ Tar-Vabriga,
mentorica: Marina Dželalija Jakominić, prof.

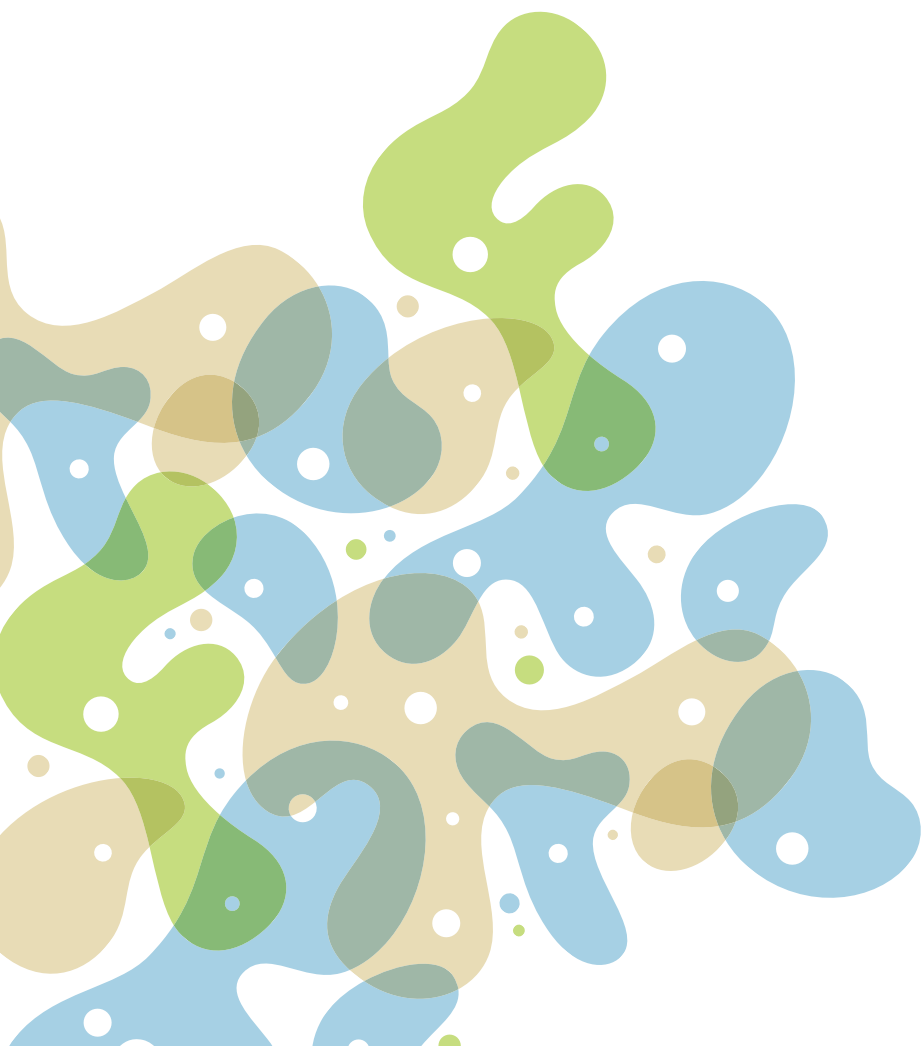

Karla Dukić, 8. razred, OŠ Poreč,
mentorica: Marija Cvitković Nadenić, prof.

Korina Kralj, 2. razred - *Opsesija*,
Škola za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću Zabok,
mentorica: Aleksandra Tumpa

Z A B O K

PTIČJA JEDINICA LASTAVICE

MISIJA: KROV

Kapetan Čuček uživao je u ispijanju kave i grickanju sušenih groždica kad ga odjednom prekine narednik Pile.

„Kapetane Čuček, golubovi su nam oduzeli krov!” obavijesti ga.

„Molim?! Kako je to moguće?!” ljutito će kapetan Čuček. „Bio je to naj-ljepši, najcrveniji, najviši krov. Trebali ste ga dobro čuvati, naredniče!” reče kapetan. „A ti ga profučkaš samo tako! Zanima me što ste radili da se to dogodilo?”

„Paaa, kapetane, malo smo kartali belu, a onda su došli oni debeli golubovi i otjerali nas”, odvratila narednik Pile.

„Čekaj malo”, začuđeno će kapetan Čuček. „Ako sam ja dobro shvatio, naredniče Pile, vi kartate belu na smjeni?”

„Da”, kaže narednik Pile nasmijana lica koje ubrzo nestane vidjevši kapetana ljutog.

„Golublji mozak!” promrmlja kapetan Čuček kroza zube. „Čekaj!” vikne kapetan. „To je to!” sinula mu je ideja.

„Tinaaa!”

Sigurno se pitate tko je Tina. Ona je dizajnerica, krojačica i stroj za rješavanje svih kapetanovih problema. Doletjela je brzo poput metka i stala u stavu mirno pred kapetana očekujući nov zadatak.

„Tina, možeš li mi napraviti kostim goluba?” upita ju kapetan.

„Naravno, što ja to ne mogu!” kaže Tina i odmjeri narednika od kljuna do kandže.

Za to vrijeme na osvojenom krovu golubovi su kartali pajceka i razgovarali: „Baš smo lako otjerali one lastavice”, kaže jedan.

„Da”, reče kroz osmijeh drugi.

Malo dalje od njih stražari golubovi čuvali su stražu. Odjednom je doletio jedan uznemireni golub: „Na krovu je nađen otrov za štakore i zamke za ptice!”

„Molim?!” stražari se upitno pogledaju pa nastave dok su se dizali u zrak.

„Odmah ćemo obavijestiti o tome ostale i narediti im da smjesta odu.”

Golub kimne i malo zaostane kako bi bio siguran da su golubovi otišli, a onda se nasmije. Bio je to maskirani narednik Pile.

„Kapetane, neprijatelj je otišao”, zacvrkutao je tajnim kodom.
„U redu, šaljemo sve lastavice tog krova natrag”, kaže kapetan Čuček.
„Jesam li još uvijek golublji mozak?” upita narednik Pile samouvjeren.
„Da nisi golublji mozak, dobio bi otkaz”, kaže kapetan Čuček kroz smijeh.

Lovro Papišta
Osnovna škola Ksavera Šandora Gjalskog Zabok; 5. razred
Mentorica: Tina Marušić, prof.
MALA NAGRADA GJALSKI - 1. NAGRADA

Martina Šeb, 2. razred, *Veliki val - interpretacija*, Škola za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću Zabok, mentorica: Carmen Bačura Potočić, prof.

GDO JE KRIV?

Nekak je jutre baš pospane. Alarm je več odzvonil svoje, obrnula sam se na drugi kraj v postelji, zadovoljne se vu sebe nasmejala kak si bum vkrala još pet minut. Ionak je subota, nejdem v škuolu. Na trening stignem jer je on popoldan.

Dok sam tak uživala vu tieh svojih pet minut, dojde mama i zakriči: „Ajdeee, idemooo, kaj se ne misliš denes zdignuti s te postelje? Došla bu ti sestrična. Ajdeee...” Mama je polahku zaprla vrata i prešla. Diela sam vanjkuš na lice kak da se hoču skriti, pobeči od nečega. I štiele sam pobeči... Vsaki susret s tom sestričnom vu meni zaziva nekakvu žalost, sram, srdžbu, ili vse to skup, ne znam ni sama. I vsaki put se zmislím jednog mojeg dolaska k njuoj.

Bila sam još mala, predškolkka. Išli smo k sestrični i nosili joj poklon za rođendan. Ona je naviek bila vesela gda smo došli k njim, ličeka su joj se zažarila, skakala je i mahala z rukami. Baš sam tie dan nekak bila mrzovoljna pa mi je mama uvalila Bobeka, mojega medeka, najdražešuga plišanca. Bobek je sikud z menom išel, bil je moj prijatel po danu, po noči me čuval od sieh mogućih čudovišta za tere sam mislila da postojiju. I tak, prime me sestrična Emica za ruku i povlieče vu svoju sobu. Odmah mi je pokazala kaj je vse dobila za rođendan. A onda... onda mi je strgnula z ruk mojuga Bobeka. Navlačila mu je ruke, obrtala glavu, rastezala nogice, skopala mu jeno oko... I onda ga hitila na pod i z nogom šupierala v kut sobe. Meni su suze stizale jena drugu. Ni sama ne znam kak sam duge stala i nemočne gledela kaj Emica diela z mojim medekom, mojim Bobekom. Bome sam se okuražila, zela škare i jednuga njezinuga plišanca. Z jednim potezam odriezala sam mu glavu tera je, kak vu usporenom filmu, opala na pod. Onda sam počela rezati ruku, al je Emica kričala kak da su ju vsi vragi ovoga svieta napali. Vu sobu su doletele moja i njezina mama. Onda sam i ja počela bečati da nadglasam Emicu jer situacija je bila jake ozbiljna. Gda sam vidla kak je moja mama srdita (pogled joj je opasno biečal na škare), mislila sam da je to najbolje oružje za prikriti krivicu. Ali – mama je skočila do mene, povliekla me za lasi i porinula van z sobe. Obrnula sam se i vidla tetu kak teši Emicu, briše joj suze, gladi po lasi i – daje joj Bobeka. Mojuga Bobeka!

Išli smo doma i, naravne, dobila sam jezikovu juhu. Plakala sam se onak spotiha, uvriedeno, jadno, sto misli mi se motalo po glavi. „Moojj Bo-bobek”, mrmljala sam isprekidane čez suze. „To niasi smiela napraviti. Vidiš, i stvari imaju dušu”, rekla je mama več male mirneše. „Ali zela mi je Bobekaaaa!” „I ti si njoj zela jenoga plišanca!” „Nisam!” pravdala sam se. Mama je zašutela. Znam da sam bila kriva, ali bila je i Emica same kaj to nisam mogla dokazati. Pokle toga sam se muorala ispričati Emici. Ona se meni nije. Unda, gdo je kriv?

I tak je to bile z mojim Bobekom. Jesam ga dobila nazaj, i još mi je i den-denes najdražeši. Spomenek na sestričnu mi donese misel i na Bobeka.

Oprostila jesam, pozabila nisam.

Idem se zdignuti i počakati sestričnu. Rada ju imam, volim se z njom spominati, negdar se male posvadime, a unda joj sprotekнем Bobeka. Valjda to tak v življenju treba biti...

Antonela Cesarec

Osnovna škola Oroslavje, 7. razred

Mentorica: Vesnica Kantoci, prof.

MALA NAGRADA GJALSKI - 2. NAGRADA

RIBIČKA PRIČA

Opet sam ovdje. U svojoj Rogoznici. Osjećam da sam kod kuće. Čim završi škola, pakiram kofere i cijelo ljeto provodim u ovom malom dalmatinskom mjestu. More, sunce, sol, valovi, stijene, ribe i vjetrovi, sve sam to jednostavno ja. Osjećam da ovamo pripadam. Sjedim na svojoj omiljenoj stijeni i gledam očaravajući zalazak sunca. Sjajna kugla polako gubi svoju snagu i tone u mračno plavetnilo. Slabašni valovi dodiruju mi prste na nogama i svojim ritmičkim milovanjem umiruju me na kraju dana. U daljini idilična slika. Ribar u svojoj barci. Baca mrežu nadajući se dobrom ulovu. Vadim mobitel i okidam sliku.

Stigli smo prije nekoliko dana. Odmah smo čuli da se u mjestu događaju strašne stvari. More je u posljednja dva tjedna izbacilo dva trupla. Bili su to mladi turisti i o njima sada kolaju različite priče. Mještani sumnjaju da se pojavio serijski ubojica, ali policija uporno šuti i ne želi ništa komentirati. Panika se polako širi mjestom i svi su nervozni jer sve više turista otkazuje rezervacije. Susjed Stevo o svemu nas je iscrpno izvijestio čim smo stigli. Narugao se policiji jer još ništa nisu otkrili. U jednom trenutku učinilo mi se da mu je jako dosadno u životu jer je iznio previše detalja u vezi s cijelim slučajem, ali bio sam vrlo umoran i jedva sam čekao da ode kako bismo se mogli raspakirati. Kada je susjed nakon dvije karlovačke napokon otišao, tata se našalio da moramo biti oprezni jer se ubojica možda skriva u našoj spavaćoj sobi. Noseći kofere mama je sva rastrojena srušila vazuu, a kada ju je tata u šali zgrabio za nogu dok se penjala stepenicama, izletjela je iz kuće urlajući. Kasnije nije htjela ući u kuću sve dok tata nije pregledao svaki kutak. Kada sam napokon mrtav umoran legao u krevet, čuo sam kako se vrata moje sobe polako otvaraju uz čudne zvukove. Sakrio sam se pod deku i srce mi je ubrzano počelo kucati. Čuo sam teške korake kako se približavaju mom krevetu. U panici počeo sam se derati: „Ubojica, ubojica!” Zatim sam začuo mamin smijeh. Izgleda da nije samo ona pala na tatine fore. Danju se kupamo i odmaramo, a navečer se zabavljamo s prijateljima. Mama se počela žaliti da je opet natukla kile koje je cijelu zimu skidala vježbajući. Tata se šalio te joj je rekao kako ne treba uvijek ona prva početi, a zadnja završiti s jelom. Glavna tema razgovora bio je „ubojica iz zaljeva”

kako smo ga mi nazvali, ali ništa pametno nismo smislili. Kako novih trupala nije bilo, sve smo ga rjeđe spominjali. Dani brzo prolaze kada ti je lijepo. Mamin i tatin godišnji već je pri kraju. Oni se spremaju kući, a doći će baka s kojom ću provesti ostatak praznika. Mamu već trese putna groznica i ujeda. Da joj se maknemo s puta, tata i ja odlazimo pecati. Nadamo se da ćemo upecati finu ribicu za večeru.

Smjestili smo se na naše uobičajeno mjesto. Sat vremena nismo imali ni griza i počeli smo se dosađivati. Tata je opet zbijao šale na račun „ubojice iz zaljeva“. Rekao je kakve smo danas sreće da bismo mogli upecati samo novo truplo. U tom trenutku osjetio sam da se nešto zakačilo za udicu. Srce mi je luđački počelo kucati. Nadao sam se da ću uspjeti upecati veliku lijepu ribu kako bih razveselio mamu, ali to što je zatim uslijedilo, bilo je strašno. Bio je to prvi stvarni mrtvac kojeg sam vidio u životu. Nikada neću zaboraviti taj prizor. To blijedo lice, otvorene, vodene oči koje zure u mene i smiješak razvučen udicom. Upecao sam novu žrtvu „ubojice iz zaljeva“. Tata je pozvao policiju i u sljedećih pola sata cijela je plaža vrvjela policajcima, specijalcima i forenzičarima, a uokolo su se motali i znatiželjnici. Policija nas je detaljno ispitala, ali imao sam osjećaj da im nisam od koristi. Samo je puka nesreća bila što sam zakačio udicom truplo za usnicu. U daljini sam vidio susjeda Stevu kako slika mobitelom uokolo. To mi se učinilo sumnjivim, ali nisam imao vremena razmišljati o tome jer je u tom trenutku dojurila mama i kad nas je ugledala počela je nekontrolirano plakati i grliti nas. Ne moram uopće naglasiti da tu noć nisam baš puno spavao. Kad god bih zaklopio oči, vidio sam to blijedo lice pred sobom. Sljedećeg dana opet nas je posjetila policija. Glavni policajac gospodin Šimić obavijestio nas je da je žrtva u vodi bila najmanje sedam dana i da je bačena iz barke na otvorenom moru. U taj tren sjetio sam se susjeda Steve i njegova slikanja. Izvadio sam svoj mobitel i pokazao gospodinu Šimiću sliku koju sam uslikao prije sedam dana kada sam sjedio na stijeni. Policija je uzela moj mobitel i pomno istražila sliku. Kada su proučili detalje, na slici se jasno vidio susjed Stevo kako baca truplo u more. Za nekoliko sati susjed Stevo završio je u zatvoru i sve je priznao. Saznali smo da je puno novaca uložio u uređenje apartmana, ali turisti su ga svojim ponašanjem i prohtjevima izluđivali te je pukao. Namamio bi ih na svoju brodicu obećanjem da će ih malo provozati, a kada

bi stigli na otvoreno more zadavio bi ih golim rukama. Ne zna se koliko bi još turista ubio da nije bilo moje slike.

Mama i tata morali su otići kući, a kada je stigla baka i kada sam joj sve ispričao, nije mogla vjerovati da je susjed Stevo s kojim je svako jutro pila kavu to mogao učiniti. U jednom trenutku rekla je: „Jadan Stevo, sada će ostatak života provesti u ludnici.” Ja sam na to samo dodao: „Jadan ja jer više nikada u životu neću pecati.”

Maksim Šenjug
Osnovna škola Bedekovčina, 8. razred
Mentor: Marko Valec, prof.
MALA NAGRADA GJALSKI - 3. NAGRADA

Marta Vevec, 7. a, OŠ Ksavera Šandora Gjalskog,
mentor: Željko Kropf, prof.

POČETAK I KRAJ

Jednoga ranog jutra, dok su ptice pjevale svoju opuštajuću i smirenu pjesmu, začuo se jak i nemilosrdan udarac u drvo. Uplašene napustile su svoje domove u kojima su ostavile nejake ptice. U rupama drveća ostale su životinje koje nisu bile spremne za bijeg. Srna u naletu da spasi mlado, ostala je pod padajućim drvetom. Iz noge joj potekne krv. Nije joj bilo spasa. Zvuk pile i udarci sjekire parali su jutarnju idilu. Šuma je pod pritiskom jačega polako nestajala. Tu život nije stao. Na porušenom dijelu izniknula je najljepša kuća u kraju. Visoka i široka, nadmoćno je gledala svisoka na kraljlik ispod sebe. Polako se počela puniti stanovnicima – mladim bračnim parom sa svoje troje djece. Veselje i pjesma odjekivali su brijegom. Djeca su rasla i svaki prozor kuće navečer bi bio osvijetljen. Kao svjetionik u mrklom mraku, visoko na brijegu. O Božiću zdanje bi ukrasili stotinama malih lampica koje su treperile na vjetru i caklile se u snježnim pahuljama. Kako život brzo proleti, tako je i svako dijete krenulo potražiti svoj životni put.

Najviše se to vidjelo po kući. Polako je prozor, jedan po jedan, ostajao mračan. Sinovi su otišli raditi izvan zemlje, a kći se udala. Samo je bio osvijetljen jedan prozor gdje su obitavali roditelji. Noću bi puštali vanjsko svjetlo da gori, u nadi.

Nadi, ako se od djece tko vrati da mu osvijetli put.

Dolazila bi djeca kući. Uz rub proplanka izula bi cipele da osjete rosu pod tabanima kao kad su bila mala. Bosonogi bi krenuli uz brijeg da iznenade roditelje. Ali, dugo nisu mogli ostati. Kuća je izgledala sve usamljenija.

Gledajući je, čovjek bi imao dojam da se stisnula, smanjila. Umjesto radosti i veselja odavala je dojam tuge i napuštenosti.

Jedne večeri s prozora se vidjelo slabašno svjetlo. Svjetlo lampiona koji je označavao kraj. Umro je otac. Majka je pod pritiskom bolesti morala otići u dom za starije osobe. Brijeg je ostao usamljen, kuća prazna.

Šuma koja je uokvirila posjed polako je počela širiti svoje ruke. Iste one koje su bile odsječene na početku priče. Zagrlila je svojom haljinom zemlju po kojoj su nekada gazili njezini stanovnici. Kuća je polako nestajala pod zelenilom. Ali, ptice na tom dijelu nisu nikada izvele svoj najljepši pjev.

Nikada.

Majka je poželjela da pri kraju svog života još jednom vidi svoj dom. Djeca su njezinu želju ispoštovala.

Nisu mogli automobilima doći u dvorište, a majka je bila preslaba za hodanje. Samo je spustila suzu koja je pala na trag gdje je srna krvlju natopila zemlju umirući.

Krv i suze izmiješale su se na kraju i početku. Dvije povezane priče o veselju i tuzi pružiše si ruke.

Kuća i danas stoji. Iz šume se vidi samo krov. Vjetar kroz prozore priča nekim svojim jezikom. Govori priču o početku i kraju.

Lorena Cvilinder
Osnovna škola Đure Prejca Desinić, 5. razred
Mentorica: Vedrana Gudek, prof.
POHVALJENI RAD

(Napomena: fotografiju je napravila učenica, autorica rada *Početak i kraj*.)

Petra Huško, 4. razred, *Siennafull*, Škola za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću Zabok, mentorica: Anuška Alfrević, prof.

PROFINJENI GRADSKI MAČAK

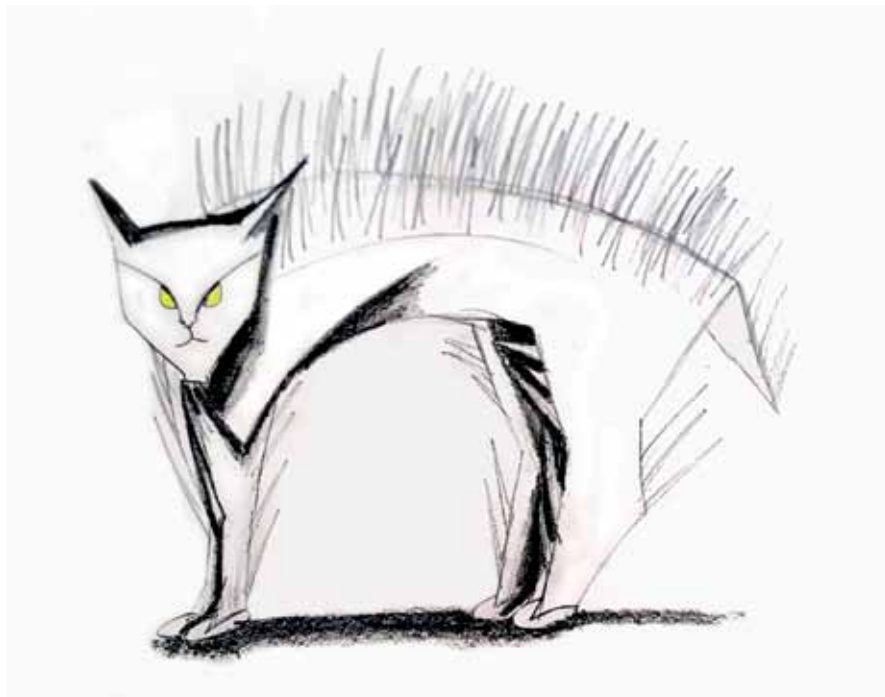
Branko Mutimir Mačak IV. vrlo je profinjen gradski mačak. Neki bi rekli da je razmažen, ali on samo koristi priliku bogatstva i ljubavi svoje vlasnice. Usprkos njegovoj profinjenosti, prekjučer ga je snašla kriza srednjih mačjih godina.

U subotu, dok je njegova vlasnica bila na sprovodu svog bivšega muža (počivao u miru, jadan, poginuo je rano nepoznatom smrću), Branko Mutimir Mačak IV. pobjegao je iz doma na prvi vlak koji je prolazio. Vlak je krenuo iz Zagreba u neko nepoznato mjesto. Branko Mutimir Mačak IV., profinjeni gradski mačak, nije kupio kartu za vlak pa bi svaki put kad bi konduktar prolazio skočio u najbliži toalet. Taj je dan sigurno skinuo barem dvije kile skrivajući se i brinući se da ga konduktar ne uhvati. Kada ga je napokon prošla panika, sjeo je pored jedne djevojčice koja se igrala plastičnim lutkicama odjevenima u različite haljine. Jedna je lutka ostala bez glave pa ju je djevojčica odlučila zamijeniti Brankom Mutimirom Mačkom IV., profinjenim gradskim mačkom. Dvije-tri minute i Branko Mutimir Mačak IV., profinjeni gradski mačak, sjedio je u kupeu s velikom mašnom na glavi, odjeven u ružičastu haljinicu, nosom paražući oblake. Vlak je stao, Branko je izašao iz vlaka i našao se na nepoznatom mjestu u istoj onoj ružičastoj haljini i s velikom mašnom na glavi. U blizini je vidio kino pa je odlučio odmoriti se uz film. Mačak je sjeo u staru prašnjavu dvoranu gdje se zvuk glumaca jedva razabire, a ljudima s kojima je dijelio prostoriju zakrpe su visjele s odjeće. Ti su isti ljudi prije ulaska u dvoranu zbrajali novčiće kako bi uopće mogli kupiti kartu. Oni su bili veseli, nasmijani i dobrog raspoloženja bez obzira na to što su bili vidno siromašniji od Branka Mutimira Mačka IV. koji je blijedo gledao oko sebe i pokušavao naći razlog da si objasni kako ti ljudi mogu biti sretni.

Gledajući film s ostalim nesofisticiranim sugledateljima, Branko Mutimir Mačak IV., profinjeni gradski mačak, shvatio je kako ne želi biti razmažen i bolji od ostalih. Oni se smiju, a on ne. Želi pronaći pravu ljubav i istinsku sreću. U tom trenutku Branko Mutimir Mačak IV., profinjeni gradski

mačak, u ružičastoj haljinici i s mašnom na glavi više nije bio profinjen, već je postao samo jedan od mnogih krznenih pustolova koji žive u potrazi za pravom ljubavi i srećom.

Emma Papeš
Osnovna škola Ksavera Šandora Gjalskog Zabok, 7. razred
Mentorica: Lucija Mlakar, prof.
POHVALJENI RAD

Mario Kalauz, 1. razred, *Mačak*, Škola za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću Zabok, mentorica: Carmen Bačura Potočić, prof.

KRAMPINA

Podno triju brda teče bistar potok. Na tim trima brdima vladaju tri ohola i nemilosrdna brata. Žive u slavi, sjaju, bogatstvu, ali se međusobno ne slažu. Neki bi rekli da se radi o bratskoj ljubavi, a drugi da se radi o lošem odgoju. Svaki je imao svoje podređene ljude koji su za njih morali mukotrpno raditi dok su oni uživali u svim slastima života.

Oni nisu ni slutili da postoji još jedan brat kojeg su njihovi roditelji predali vinogradarima da ga čuvaju i odgoje. Budući da najmlađem bratu život nije bio nalik na živote ostale braće jer je morao okopavati vinograde, on je silno htio da se to promijeni. Znao je svoje podrijetlo i znao je da je plemenite krvi. Želio je osjetiti barem nakratko kako je to kada čovjek ima sve i ne treba mukotrpno raditi kako bi se nešto postiglo. Kada bi on imao sve, sve bi pružio i ljudima koji bi mu bili vjerni. Svakako se želio domoći teritorija koji su imala ostala braća. Znao je da su svi strašno pohlepni i škrti pa je odlučio skovati tajnu zavjeru. Razmišljao je kako ostvariti te zamisli. Sjeti se. Svakome bratu poslao je tajnu kartu na koju je ucrtao veliko nalazište blaga. Tko ga prvi nađe, postat će bogat i bit će vlasnikom cijelog teritorija, bit će jedini vladar. Svaka tajna karta označavala je da je nalazište točno ispod teritorija drugog brata.

Do toga se blaga jedino moglo doći kopanjem pomoću krampa. Pohlepna braća nisu se dala smesti. Učinili bi sve samo da postanu bogatiji, pa čak i radili. Jedne noći svi su krenuli na posao i počeli kopati krampom. Svakim su danom rupe postajale sve veće i dublje, ali blaga nije bilo. Njihovoj pohlepi nije bilo kraja. Uvidjeli su da će se imanja, koja su im ostavili roditelji, početi urušavati, ali za to ih nije bilo briga. Sve će učiniti samo da dođu do cilja i zavladaju cijelim teritorijem. Nakon dugo vremena shvatili su da su bili samo sudionici zavjere najmlađega brata. Zbog takve spoznaje krampovima su krenuli jedan na drugoga. To je završilo kobno.

Sav teritorij potpao je pod vlast najmlađega brata koji je već otprije naučio vrijednosti života. Nije mu bilo drago zbog svega, ali njihova pohlepa za bogatstvom dovela ih je do toga. On je krampove uzeo i izložio, a teritoriju je nadjenao naziv Krampina. Krampina je ubrzo preimenovana u Krapinu.

Naziv je to koji je ostao do današnjeg dana kao uspomena na zlu braću i opomena da ljudska pohlepa uvijek završava tragično.

Lorena Miković
Osnovna škola Belec, 8. razred
Mentor: Mario Šimudvarac, prof.
POHVALJENI RAD

Zara Videk, 6. d, OŠ Ksavera Šandora Gjalskog,
mentor: Željko Kropf, prof.

NARCIS U ZRCALU

„Depresija je skriveno lice Narcisa, ono koje će ga odvesti u smrt, ali kojega nije svjestan ogledajući se u zrcalu.” Citat je to iz knjige „Crno sunce – depresija i melankolija” spisateljice Julije Kristeve. Volim njezino pisanje. U mnogo slučajeva njezine mi knjige pomažu shvatiti sebe. „Spusti tu knjigu, Rene, to su budalaštine. To nije stvarni život”, govorila mi je baka nakon nekoliko pročitanih rečenica. To me uznemirilo. Ona, ona je gledala svoje serije, udubljena, ne obraćajući pozornost na moje napuštanje dnevnog boravka. Na krevetu moje zatamnjene sobe počelo je naviranje raznih pitanja. „Izgledam li zapravo dovoljno dobro?” Išlo mi je to kroz glavu pri pogledu na vlastito tijelo. Telefon mi je prštao od notifikacija, no to mi nije bilo bitno. Zazvonio je iritantno: „Pa, gdje si ti?! Već satima pričamo o tome što se desilo danas i što je on...”

„To nisu moja posla. Trenutačno ne želim pričati. Čitam knjigu”, time je poziv samo tako bio prekinut. Stojim ispred ogledala, u mraku, vidim samo obris svoga tijela. Ma da, ja nisam prosjek. Više sam od prosjeka... Jesam li?

Iduće jutro. Kišovito je. Bez doručka, samo uz čašu hladne vode izlazim iz kuće. Ne treba mi više od toga. Svi moji prijatelji, ako bi se tako mogli nazvati, čekaju me ispred kuće. Vrijeme je da krenem u školu, u okružju ljudi koji me vole, ali zasigurno ne zbog moje osobnosti koju zapravo i ne poznaju dovoljno. Vole me zato što sam za njih *superior*. Danonoćno mi komplimentiraju. Govore mi stvari koje već znam. Nesumnjivo, vole me. Barem mi se tako čini. Kada se odmaknem, pa i na nekoliko minuta, iza sebe čujem žamor istih ljudi koji me tako „neopisivo” vole. To me uvijek razočara... razina tih rečenica i ispraznih razgovora... Želim li zaista biti u okružju takvih ljudi?

Ulazim u školu, posve slučajno, prolazeći pokraj dvoje prijatelja, načujem uvredljive riječi... na svoj račun. Kao da me grom ošinuo. Dakle, sredina gdje svi vole sve samo iz puke ljubomore, prave se da su netko tko nisu. Sjedam u praznu klupu. „Kako je to mogao reći... o meni?

O meni!?” prolazilo mi je kroz glavu. „Moj najbolji prijatelj.” Neko vrijeme sam u paraliziranom stanju. Ali tada se zapitam: „Volim li ja njih zaista? Ili su mi dragi jer ja njima imponiram zbog svog izgleda?” Pa meni

ne trebaju ti ljudi. Maknut ću se od njih i naći potpuno novo društvo, svi žele biti moji prijatelji! Dižem se, u hodniku su grupice mladih. Odlučno prilazim jednoj grupi učenika koji se smiju, glasno iskazuju svoje veselje. Želim biti kao oni; iako oni (uopće ne sumnjam) žele biti kao ja.

„Rene. Drago mi je”, moja rečenica još nije bila završena, prekinula me djevojčica iz skupine: „Znamo tko si. Svi znaju”, zakolotala je očima. „Zakon, znači, vi ste moja nova ekipa?” Zbunila me njezina izjava. Svi su gledali u mene, prezirno... ili mi se samo tako učinilo. „Ti si Rene. Svi te znaju. Ne zato što smo opsjednuti tobom, već zato što te srećemo na istim školskim hodnicima, već godinama. Vi, narcisi! Nikog ne vidite zapravo... osim sebe samih. Nikada niste imali dovoljno interesa prići nam,” povisila je glas, „stoga što vi, narcisi, nemate empatije za druge. Naviknuti ste da ljudi dolaze k vama. Arogantni ste, a takve se ljude ne voli. Zašto bi itko blizu sebe htio osobu bez osjećaja, bez ikakve empatije? Iz osoba koje su pored vas, zbog svoje sebičnosti, uzimate njihovu pozornost, divljenje i zadnje trunke emocija. Zašto bi itko želio imati takvu osobu uz sebe!?”

„A-ali...” jedva izustih. Ovo me neočekivano zgromilo. Dva puta u kratkom vremenu – udarac... Tko sam ja? Prekretnica u sonati, kontrast, trenutak sumnje i lucidnosti. Zar me ljudi zaista vide na taj način? Nikada prije mi na pamet nije palo razmišljati tako. Jesam li to zbilja ja? Samo nadmeno uzimam i ne vidim druge zapravo? Nemoguće. A možda...? Nikada sebe, iako znajući da imam mane kao i ostali ljudi, ne vidim kao lošu osobu. Oni možda i nisu za mene. Možda bi se od ljudi trebalo maknuti. Napraviti korak unazad. Zato što... ne. Nisam prikaz savršenosti. Znam. Ali jesam li TO kako me drugi vide? Vide li oni pogrešno... ili ja? Zbunjenost... nelagoda... Tko sam? Ne želim sada o tome razmišljati! Ponirem, osjećam da me vuče nešto... dolje. Ne volim tko sam sada. Vrata sobe su zaključana, barem zasad. Neka tako i ostane.

„Priča o depresiji iznova će nas odvesti u močvarni predio mita o Narcisu. No ovaj put u njemu nećemo vidjeti sjajno i krhko ljubavno idealiziranje, već, naprotiv, sjenu bačenu na krhko Ja. Sjenu očaja.” (J. K.)

Paula Zrinski
Osnovna škola Oroslavje, 8. razred
Mentorica: Sanja Jelačić, prof.
POHVALJENI RAD

Lucija Vlašić, 4. razred, Ex libris za majku, Škola za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću Zabok, mentorica: Carmen Bačura Potočić, prof.

ZADNJI DAN NA MAMCU

I ležim mirno tako potpuno sam u okrugloj plastičnoj kutijici. Ostavljen sam da umrem groznom smrću. Svi su moji prijatelji izvađeni iz kutije i iskorišteni kao mamac za velike i male ribe, a ja sam jedini ostao zarobljen.

Ah, još se sjećam svojega života prije nego što sam završio u ovoj kutiji. Svaki dan dolazio bih doma nakon šetnje po proljetnim i ljetnim pljuskovima i skupljanja jesenskoga lišća kako bih bio uz ženu i djecu. Žena bi me uvijek pozdravljala svojim milim glasom, a djeca bi brzo dopuzala k meni i sretno zavikala:

– Tata! Tata! Stigao si...

Zajedno bismo uz večeru razgovarali o proteklom danu, kako je lijepo što napokon kiši, kako se djeca igraju i zabavljaju na snijegu. Stalno im govorim i učim ih:

– Željko, ti si stariji. Moraš paziti na brata Lana da mu se nešto ne dogodi. Pazi, opasnost vreba kada to najmanje očekuješ.

– Ženo, pazi na naše drage dečke dok se ne vratim s posla. Donijet ću ti nešto lijepo. Sigurno...

Sjećam se posljednjeg Božića. Željko brzo gmiže, a ni Lan ne zaostaje za njim. Željko je dobio mali simpatičan pulover na crte, a Lan isto tako. Ženi sam donio list svježe salate koja je tek niknula ispod plastenika. Poljubila me je. Rado se sjećam svega i htio bih ih opet vidjeti. Barem na kratko... Vjerujem da su ponosni na mene jer sam se toga božićnoga dana žrtvovao za svoju obitelj, žrtvovao za njih. Zemlja se zatresla i pojavilo se lice crnoga čovjeka. Mrki čovjek htio je uhvatiti Lana.

– Neeee! – skočih ispred Lana i čovjek zgrabi mene.

– Budi hrabar – rekoše mi u suzama.

Bile su to njihove posljednje riječi što sam ih čuo. I ležim tako potpuno sam u okrugloj plastičnoj kutiji... kutiji za crve... U tišini sam gledao kako u kutiji postaje sve prostranije jer je crva u kutiji svakim danom sve manje. Ribar otvara kutiju. Pojavio se isti osjećaj kao i kada sam se žrtvo-

vao za svoju obitelj. Znam da sam sljedeći, ali ovaj put mirujem. Ovo je moj posljednji dan, posljednji dan na mamcu. Još u zimskoj magli čujem tužan plač svoje supruge i kako mi podmuklim glasom zahvaljuju za žrtvu i hrabrost i znam da su ponosni na mene.

Petar Šarkanj
Osnovna škola Belec, 8. razred
Mentor: Mario Šimudvarac, prof.
POHVALJENI RAD

Iva Starešina, 2. razred, *Pustinja u mojoj glavi*, Škola za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću Zabok, mentorica: Aleksandra Tumpa, prof.

BRANJE

Tek je pondeljek, a tata več inoksice išče. „Bere se h četrtek jer bu h subotu dešč!” Kakev sad četrtek? Pa h škole sam. Vujec, vujnica, teta i teček delaju. Gda bume inoksice ščistili i priredili? Odojka nemame. Sake lete zgubime bar pet kanti. De ih bume našli? Ni rukavice nemame. Pute morame pri sedu posuditi, a o fraktometru da ne govorim. Tata već tjeden i pol saki dan hodi kleti. Veli da je već 10 % grozdija zgnjile. U roku tri dana je zginjle 25 %. Če bume čakali do subote bar bude 50 % zgnjile i pak neme imeli dost da prodajeme na črne. Mama je šefu rekla da mora raneše s posla prejeti da s detetem prejde k doktoru. Vraga ide k doktoru, alarmantna je situacija! H tork me je tata pet put zval h školu da ljude priberem. Nek ja pitam svoje dekle e moreju dojtí brat. A moje dekle, normalne, sve imaju friške napravljene umjetne nokte i nemreju sad to vništiti. Sestra ni na faks nije išla. Kakve vučenje kad se doma sve mora organizirati. Fala Bogu pa si je dečka našla kaj imame još jen dodatni par ruk. Moral bu se pokazati pri tastu. Došel je četrtek. H školu sam išla same da se pokažem i ne dobim neopravdani. Ispred škole me je tata čekal da čim prije doma dojdeme. Po ceste se je peljal ko Schumacher; sekel je zavoje i ni ga bile briga za nove pojačane mjere opreza. Po novem su na sakih dvajst metri deli kamere. Sake kamere se liepe nasmejali i molili da ne dobi kuvertu. Doma su me si čakali. Pojela sam komad toga odojka h roku tri minute, preslekla se, zela svoje škarije i gas gore. Tata je išel z kombijem i nutre bačve del. Inače, sake lete se ide s traktorem i prikolicu. Ove lete ideme z kombijem da ne sele vidle da nam letes nije baš rodne. Sestra je morala babicu i dedeka peljati, a ja ko glavni Jack h selu, išla sam z motorem. Ipak sam ja tatin sin. Dogovor je bil; oni teri moreju, buju došli h tri kleti. Bile je pol tri kad sme se pribrali. Babica i dedek (mamini starci) su s svoja dva mala vnuka već gore bili. I babica je same prigovarala. „Kak to niste ščistili? De to još je da prve berači dojdeju, a tek onda domačini?” Normalne da je hodila s meklu okole i zgražala se nad sakem listem teri je na terasu opal. Došli su po času i drugi; liepe sme si seli i počeli se spominjati. Babica i dedek su već bili h trsiju jer se njim žurele. Nemaju ni čučeke, ni race, ni guske, ni svinje, ali morali su doma iti. Krenuli sme brat. Teta i ja zašle sme h svoj red, zele malu decu i uživale. Dedek (mamin tata) sake je male prigovaral kak je to sve zgnjile i da to

nije dobre tata pošprical. Inače, dedek je prošle lete osvojil zlatnu medalju za svoje vine pa sad same zna zanovietati. Tata je, normalne, moral štetiti i kimati z glavu ko saki zagorski zet dok sme se mi si smejali sa strane. H jednom redu čuješ babice kak se o vrtu spominjaju. H drugem su redu dedeki teri govoriiju o politike i izborima. H trečem redu teček i mama teri se žaliju na posel. Četrti red rezerviran je za nove golupčkeke teri se same smejeju i poslušaju. H petem redu teta i ja dece dajeme škarije da pomogneju brati i molime Boga da nas nišči ne vidi i da se oni ne porežeju jer bume mi krive. Putar gore na vrhu pije dok ga mi dele čekame. Si suptilne bereju spore, same da nej trebali još jen red stirati. Najbolši dio berbe bil mi je kad se babice, tera je največ zanovietala, prehitila puna kanta dele v jarek. Svi sme krepali od smieha. Putar je zajuškal i berba je bila gotova. Vuru vremena sme brali, znači niš. Bil je dogovor da se ide k nam doma na odojka i prešanje. Tata je išel zadnji. H kombiju su bile bačve i moral se spore peljati. H jednom trenutku videl je da je neke počele kapati z kombija. Molil je Bogeke da je to ulje ili kiler h motoru. Ostavljal je trage po ceste od kleti do doma. Došel je doma, otprli sme bunker od kombija i imeli koj za videti. Jena bačva se prehitila, grozdije se zdrucgale i mošt je počel kapati. Tata je hodil po dvorišču gore-dele. Bil je živčani onak kak je bil 2018. kad sme zgubili protiv Francuske h finalu. Znoj je z njega kapal ko slapi na Plitvica. Pesnice je stiskal ko Kličko h zadnje runde protiv Tysona. Nišči nije mogel verovati. To male grozdija koj sme imeli, zdrucgale se. Koj je, tu je. Morali sme krenuti s muljanjem. Novi zet pri hiži prvi je doletel. Fala Bogu pa se on zmučil dok su svi ostali same kante nosili. Krenule je prešanje. Tu se je vidle kolke je tata razočaran. Prešu je stiskal do kraja, skore ju je ftrgel. Čekal je saku kap da h kantu opadne. Tri put je sve sprešal i htel još. Ne daj Bog da je tera kapljica mošta na pod kapnula. Dok su se muži mučili s prešanjem, ženske su priređivale odojka i priloge. Ja sam na decu morala paziti, a sestra je stala kre dečka i bila oduševljena kak je on tak fljeten. Dan je polagane išel kraju i si su prešli doma. Več sme zaključili da je ove lete bile najgorše do sad pa nas nije ni čudile kad vine nije štele zavreti. Tata je tri dane hodil kre inoksic i prislanjal vuha na njih da čuje e bu počele koj ili ne. Nakupoval je sikakvih skupih gljivic jer nije štel ostati još i bez toga

male koj imame. Mama je štela zludeti. Več je bil h kleti nek koj je ž nju bil. Nišči ga ni nije videl cieli dan osim kad se jest išle. Ali dobre, z tešku muku... napokon se je zavrele.

Denes je Martinje. Kreče počasne kušanje našeg drageg vinčeka. Tata h kupicu natače čiste. Prvih pet minut šnjofa, onda pet minut gledí boju. Svi buljime h njega i čekame da čujeme kakve je. Od onog grdog, kalnog mošta teške da bu se dobile fine vine. Približava gupčeku kupicu i evo ga; jen gutljaj. Razmišlja, razmišlja... otpije drugi gutljaj i veli: „Diši kak roža, a žmah mu je kak duša. Vine je. Fine je.”

Ivona Piščak

Srednja škola Zlatar, 3. razred

Mentorica: Ivančica Tomorad, prof.

1. NAGRADA GJALSKI ZA UČENIKE SREDNJIH ŠKOLA

DOBRO MI DOŠEL, PRIJATEL

Mojem dedeku

I pak su bili ovde. Dva tjena pokle kak su mu ispratili najbolšeg prijatelja. Same of put to je bile male vekše.

V mrtvačnicu nije stala cela familija, neki rođaki su stali vane. Baka se je same plakala, i plakala. Teške je zdihavala, si su bili strahu za nju. Suze su zginule na papirnatim rupččkima prije nek koj bi im doj dal sučešće. A on... On je bil v sredi. Vu svetlomu lesu na terem je ležal venec z zadnjami pozdravima od nuka. Niko, Mila, Jana, Gabrijel, Magdalena, Vito. Bele ruže bile su posikud.

Župnik je povedal par reči. I njemu ni bile lahke, i on ga je bil poznal. Još male muka vu kojem se gubiju suze. Pak *Fijole* počinjeju popevati. Si se po lefku zibljeju prema grobne rake. Muži, les, familija, žene. Baka i dva zeta, sin i sneha, dvije čeri, dva nuki i nučica... Šapičeju mu pozdrave. Zmišljaju se zdey sega koj je bile i koj je mogle biti. Sad su si kuražni, ali nišče to nemre lahke podnesti. Pogledi glediju v dalinu. Iščeju ga med terim drvem vu husti kak se ide na groblje. Čakaju ga...

Na pol puta počinje igrati limena glazba. Si se i dalje spominjeju z njim. Bele ruže obrnute prema dele, veter koji suši suze, put je još dost dugi... Njegova pleča bila su široka. Mnoge stvari su podnesle. Njegove ruke bile su velike. Se su delale. Nigda nije imel mira osim pri delu. Privredil je hižu, obdelaval je pune grunta, podigel je veliku familiju. Još su dišćei spomeni gda još pred pol leta, v jesen ze svojih pejsset i devet let stresle jabuku. Bil je kak dečec, na jednom drijevu, pri jednoj hiži, pri Tučkaru, tam de je zrasel. Štel je da si budeju jafki i zbog toga je bil gizdavi. Volil je ljude, i oni su voleli njega. Ali hustu, hustu mu nigdo nije mogel zameniti. Živel je z njom, živel je vu njoj i živel je za nju.

Koraki su se se žmežeše pomakivali prema gore. Bili su se bližeše. Se je jakše bolele. I išli su kraj huste. Oni, familija, on, vu lesu. Bele je pune vencuv, a zemla je već bila sveže skopana. Raka je bila pristavljena.

Nigda nije mislil da ga bu trebal, ali degodile se. Zdey su mu sin i čer zebrale meste. Gore, prvi red de Slemenata, kre huste, najvikše od sih. On bu tam bil

gazda. Kre njega bu več i husta, i prijateli njegovi teri su iste tak mladi buju kraj njega, njih tri kak negda... A gda jutra neju maglena, on bude mogel videti prek de dima.

Več su bili i gore. Tam de mu je zdej trebal biti dom. Dišala je friške otkopana zemla. Ljudi su se skupili. Bilo ih je zbilja pune. Nigdo se nije nadal tome.

Trinejsti je den meseca drugoga, sreda. Kak i saki den on je i denes vu husti. Treba zrušiti drieve. Jedne od mnogih vu njegovem životu. Se su znali. Kak, na teru stran, doj bu koj napravil... On uzima pilu. Drvo se ruši i... Miluje ga kita toga drieva po njegovim kuražnim, velikim, čvrstim plečima. Husta govori da je došle vreme.

Zdej je petek. Polefku ga spuščaju, k majčici zemli. Pokrile ga buju bele ruž, suze najdrajših i mrzla zemla tera mu je dost poznata. Opet popevaju. Pak onda zaigraju limeni mužikaši *Dobro mi došel, prijatel*.

Magdalena Blagec

Srednja škola Oroslavje, 2. razred

Mentorica: Marija Ubrekić, prof.

2. NAGRADA GJALSKI ZA UČENIKE SREDNJIH ŠKOLA

DEVET

Osam – 10. 9. 2029.

Padam. Omotao me oko svog malog prsta, ne mogu mu se oduprijeti. Ni zraka nemam da vrištim za pomoć, čak i ako bih htjela. Ali zašto bih? Pa sve to radi jer me voli. Ja sam drugačija, ja sam prava, ja sam porculanska balerina u kutijici koja se okreće samo za njega. Sad me on, onaj koji pokreće mehanizam, odlučio razbiti, a tko sam ja da mu se usprotivim? Sastavit će me on ponovo, dati mi neku novu melodiju, bolje namazati zupčanike. Oslobodio me od čežnje, dao mi nadu, najmanje je što mu mogu pružiti zauzvrat da me oblikuje po svojoj volji.

Ali njegove su ruke sada hladne, nezgrapni prsti ne znaju što rade. Mogućnosti se sužavaju, oštri kutovi tupe, java svakim treptajem udaljava. Dok se moji dijelovi raspadaju, sjetim se dana kad mi je rekao da izgledam dobro u plavom. „Ali ipak najbolje izgledam u tvojim rukama.” Mislila sam kako sam dosjetljiva, no nije mu bilo smiješno. Ne voli kad se protivim. Sada više i ne mogu. Ionako je opet došlo na njegovo – sada sam tu, najplavlja moguća, putnik kroz svijet koji mi se ceri u kaleidoskopu, a jedino su bistro odredište njegove oči. Ako u zadnjim trenucima život preleti pred tobom, je li ovo sve što mi je ostalo? Je li ovo sve što je ikada bilo? Modre oči, pune čežnje, sjaje se kao krhotine stakla dok se sve oko njih mračni.

Ne smeta mi. On mene voli. Ja sam mu posebna. Sa mnom je drugačije. Zaveo me, ali nije on taj koji će završiti u paklu.

Četiri – 15. 11. 2021.

„A stvarno ne ideš s nama? Opet?” „Ma da, idem s njim, znaš planiramo već od... prošlog tjedna. Nemoj mi prodavati priče za malu decu. Rekla si prije mjesec dana da ideš, a sad nas opet otkantavaš zbog njega. Kaj budete opet išli u Zagreb da se on vidi s frendićima iz vrtića? I opet ti bu prodao foru da nema za vlak? Ni za cigarete? I onda budeš mu ti kupila i kartu i kutiju najskupljih cigareta kaj gospon može najti na kiosku? I budeš onda opet sedela ko lijepi ukras dok ovi pričaju o tome koga su zbarili prošli izlazak, a tvoj dragi bu tiho jer on SIGURNO nikog nije dok si ti doma heklala jer ti ON ne da da ikam ideš, pa komentiraju ženske koje prolaze pa, kak ih lagano počne hvatati alkohol, on osobno ti krene prigovarati kak

nisi dovoljno zabavna, kak cijelo vrijeme zanovijetaš? E, i da u međuvremenu budeš skočila po još kutiju il' dvije il' tri na kiosku ko pravi mali pesek i sve platila sama, makar su one i za njegove prijatelje? A da ne spominjem da imaš prokletu astmu i nemreš praf disati zbog svog tog dima, ali zake bi ikaj rekla, ne? Nek gosponu bude ugodno. Ke je ovo, srednji vijek?“

Volim kad mu je ugodno, makar to značilo da se ja gušim. Tjelesno se napokon poklopi s unutarnjim. Kada smo skupa, nije mi ni potreban zrak. Preživljavam na njegovoj blizini.

Vrti me, vrti, a ja se prepuštam. Padam. Nema li ljepšeg osjećaja?

Šest – 3. 6. 2022.

Kao da su spona koje me vežu za njega, iste one koje me drže skupa – kad ga nema, lagano se raspadam na dijelove. Kao da smo nekom božanskom intervencijom bili rastavljeni i nanovo sastavljeni, povezani do kraja vjekova. Taj netko već dva mjeseca nije shvatio da ga nema.

Sama sam kriva. Blasfemično je bilo i povjerovati da bih ikada bila dovoljno dobra za njega.

Nova poruka: *e bok si slobodna koji dan kak ide haha fališ mogli bi probati ponovno*

I kao lutka na koncu, opet mnome upravlja netko drugi. Gorim nadom, ali ne izgaram.

Tri – 22. 10. 2020.

Nova poruka: *Toliko te volim da bih te mogao pojesti.*

Urastam u oblik kalupa njegovih ruku.

Pet – 4. 4. 2022.

Nova poruka: *ne znam dal mogu više ovo sorry. više nije isto promijenila si se. nemoj se ljutiti.*

Ne odgovaram. Ljutim se, ali ne na njega. Srdžba se u dnu moje duše rađa samo za mene samu. Kako sam si mogla dopustiti da postanem nešto što on ne želi?

Sedam – 10. 9. 2029.

Čestitka *Ljubavi, sretna ti 9. godišnjica* gori mi džepu kad se vrata otvore.

Plima mirisa dima, alkohola i ženskog parfema te njegove neobjašnjene ljutnje zapljusne me te se za nekoliko trenutaka utapam s njegovim rukama oko moga vrata. Krivnja je moja. Znam da ne voli pitanja. No, ovaj je put drugačiji od drugih. Ne skreće pogled, oči su mu pune. Ako stisne dovoljno jako, možda ta ponoć prijeđe i na mene. Priznajem si da se osjećam prazno već neko vrijeme. Ali na kraju krajeva, *on mene voli*. I to mi je dovoljno.

Jedan – 10. 9. 2019.

„Daj si to zamisli, molim te lijepo. Lik cijeli život piše o ženski koju je videl jenput. Da meni to neko napravi podigla bih doživotnu zabranu pristupa. Ma kakva ljubav, kakva strast, to je bolest! Sve su to kemikalijice u mozgu, sve ti to izbljedi nakon nekog vremena, a ko god si misli da nije tak se zavarava. A i da taj magičan kraj duge na kojem se nalazi ta famozna ljubav čak i postoji, kak ti bude neko to u današnje vrijeme pokazal? Uuu, lajkal sam ti sliku na Instagramu? Ma ljudi u današnje vrijeme ni ne znaju ke su osjećaji, a kamoli da bi trajali zauvijek. Daj mi pravog sebe i daj mi sad, pa da vidimo di to vodi. Sigurno mi nemoj dati tam neku žudnju i patnju. *Ljuvena misao od nje k tebi stiže*, moš si mislit! *Stiže block*, eto kaj stiže.”
„Pazi, grešnice, da ne završiš u prvom krugu pakla. Nisi krštena u kult mrtvih patetičara, osuđena si na život čežnje bez nade.”

Uzimamo stvari i ulazimo u školu. Obje stišćemo nosove pri ulasku na stražnja vrata. Ljudi puše i dime pola škole. Koji bezobzirni moroni. Neki od nas ne mogu disat.

Devet – 10. 9. 2029.

I kao posljednji dio mađioničareva trika nestajanja, noge popuste. Izdale su me.

Gledam se kako nestajem u daljini. Posljednje spone mene pucaju. Dijelovi lebde među bolnim pulsirajućim šarama i upija ih praznina. Sjećanja, osjećaji, strasti, sve to dezintegrira pod teretom tame.

U tom trenutku shvatim da me sve to već davno napustilo. Sjećanja nisam imala, osjećaji su otupili u monotoniji, strasti izbljedjele. Razvodnjena verzija mene, spremna za njegovu konzumaciju, sve je što je ostalo.

I tada shvatim da nisam izdala njega već sebe. Cijeli sam svoj život uložila

kako bih dobila mrvice, najmanja zrnca na kojima sam hranila nadu i gradila smisao. Patetično je to postojanje, sine mi kad nestanu sve boje osim jedne. Kakvom smo okrutnom sudbinom kažnjeni mi ljudi da se predamo za ideju, a dobijemo samo patnju. Možda sam ja samo dijete svog vremena, a možda je ovo suđeno svima nama, uvrnuta cijena ljudskog stanja. No, na kraju je lako vidjeti svoje pogreške. I tako se i zadnji dio prepusti nepoznatom. Kroz moj skršeni dušnik napokon može ući dovoljno zraka za moje potrebe. Biti prazan nikad nije bilo tako ispunjavajuće. Živjela sam za „ljubav”, ali odlazim za sebe. Hladno je, ali preboljet ću ja to.

Dva – 10. 9. 2020.

Stavi mi lice u dlanove. I samo tako, poimanje svijeta odnese mi vjetar. Shvatim da je on netko u koga bih se mogla uzdati. Možda su one stare dosade s hrvatskog bile u pravu. Jer njegove se ruke čine kao salivene za me, a tijelo kao ishodište moga koordinatnog sustava.

Ulične lampe razgrađuju noć u sjenovito plavetnilo, a nada u meni kliče. Ipak se čini da smo se uputili u vlastite male kozmose, kao da smo svaki razmijenili djeliće, i više nismo, nismo isti.

„Ostavit ću je. Ti si posebna. Ne brini. S tobom je drugačije.”

U tom sam trenu zaorala plavetnilo njegovih očiju. Znam da se ne smijem utopiti, dopustiti da oblik mene izvrne žudnja te moji udovi postanu preteški da ih održavam na površini.

No, dok mu horizont muti obris, pomislim kako bi bilo lijepo samo prepustiti kontrolu. Držati dah pod vodom. Izgubiti zrak, samo na trenutak.

Ali to je zabavno samo dok je uzajamno. Jer koja je zabava kad ja gorim i vrtim se njemu po volji, a on stoji pored, netaknut, hladan? Porculanska lutka u kući lutaka Božjih.

Na rubu tame odletim preko, sama, sama, čujem zvuk razbijenog stakla, ali mekši zvuk, rastapa se tama u meni i ja ostajem prazna hrpa šiljatih krhotina koja kriče u nebo.

Lucija Šalković

Srednja škola Krapina, 2. razred

Mentorica: Sanja Ranogajec, prof.

3. NAGRADA GJALSKI ZA UČENIKE SREDNJIH ŠKOLA

Luka Kramarić, 8. b, OŠ Ksavera Šandora Gjalskog,
mentor: Željko Kropf, prof.

DOBRA VILA

Ostavila me. Oprostila sam joj. Naravno da jesam. Hvala joj jer sam zbog nje sada tu gdje jesam, živim i sretna sam.

Obično maloljetnice biraju pobačaj u takvom slučaju, ali ne i ona. Što bi se dogodilo s malim nevinašcem da je to učinila? Taj grijeh, ubojstvo nevinog stvorenja. Njih? Nevinašce ih je odmah zavoljelo. Ljubav na prvi pogled. Prvi pogled dvaju tridesetogodišnjaka bez djece i bebe stare tek dva dana. Čija je beba? Ne znaju. Je li zdrava? Ni to ne znaju, ali ju žele. Uzeli su ju i voljeli kao svoju. Od nje su stvorili djevojku vrijednu ponosa i prezimena Grof.

Godine su letjele. Rasla sam i učila razne stvari iz dana u dan. Upoznavala prekrasan svijet prepun ljepota, čudesa, čarolija, šarenih boja i prekrasnih ljudi. Vjerovala sam u anđele i u svoju Dobru vilu. Sa sedam sam mjeseci prvi put samostalno kročila nogom na tlo. Osjećaj? Ne sjećam ga se kao i nijedno dijete, ali smiješak s fotografije potvrđuje da sam bila zadovoljna i sretna. Bili su i Oni.

Prve riječi? „Radosnica” govori da je moja prva riječ bila a-ba. Što je to značilo – ne zna se. Obično dječje mrmljanje.

Moje je djetinjstvo bilo savršeno. Najviše se sjećam jednog osjećaja – sreće. Jedne večeri nisam mogla zaspati pa sam se, ponukana treperenjem neba, iskrala i otišla gledati zvijezde. To je bilo nešto što sam obožavala raditi s Njima. Legli bismo na travu i na nebu tražili kola, zmajevе, životinjice... Potom bih sjela na trijem i pjevala. Oni bi već spavali. Odjednom mi se u pjesmi pridružio još jedan glas. Tada sam ju prvi put vidjela. „Hej, malena”, govoreći je iz tmine izašla žena. Bila sam izbezumljena i poželjela sam vrisnuti. „Ribice, sve je u redu. Ja sam tvoja Dobra vila. Ničeg se ne trebaš bojati!” reče nepoznata žena. Ipak, jednoj šestogodišnjakinji to je bilo dovoljno da se smiri. Usprkos svim Njihovim upozorenjima da ne smije razgovarati s nepoznatim ljudima, djevojčica koja je čvrsto vjerovala u bajke, bajku je te večeri vidjela u Dobroj vili te joj je skočila u zagrljaj bez straha da će ju oteti. Ipak, počela sam plakati. Dugo smo razgovarale o raznim stvarima da bi mi na kraju ispričala bajku za laku noć. Kad je shvatila koliko je sati, potjerala me u kuću na spavanje. Otišla sam u krevet s najvećim smiješkom na licu presretna što sam upoznala svoju Dobru vilu. Godinu dana bismo

jednom tjedno promatrale zvijezde i razgovarale. Svaki put bi mi ispričala novu bajku. Obožavala sam njezine priče. Razgovarale smo o mojim lutkama, njihovim imenima, novim i starim drvenim igračkama i o Njima. Oni su ju jako zanimali. Nisam znala zašto.

Jedne se večeri nije pojavila. Ni sljedeće, a ni one iza. Nestala je u mraku iz kojeg je i došla. Bila sam jako, jako tužna. Ispričala sam Njima o svojoj Dobroj vili, ali tada nisam shvaćala da ju Oni vide samo kao moju imaginarnu prijateljicu. Dugo sam ju čekala da joj se pohvalim s novom lutkom, novom frizurou, novom pjesmom koju sam naučila, ali nije došla.

Prošle su godine, a ja sam odrasla. Počela sam uviđati onu drugu stranu svijeta, onu ne tako bajnu i krasnu, ali sam se iz petnih žila trudila svijet gledati ružičastim naočalama.

S vremenom sam shvatila da Dobra vila nije baš Dobra vila, ali su mi i dalje nedostajali razgovori s njom i svijet njezinih bajki. S vremenom sam ju zaboravila.

Kao tinejdžerica sam Im zadavala puno muka. Ne, nisam bježala kroz prozor ni skrivala se s cigaretom u ruci, ali moj karakter bio je i ostao priča za sebe. Ni u čemu nisam popuštala dok nisam bila sto posto sigurna da nisam u pravu što je često bio uzrok mnogim našim svađama. Nakon jedne takve svađe pobjegla sam na trijem i nisam se vraćala cijelu večer.

Te sam večeri nostalgično pogledala prema nebu. Bilo je vedro i sve se vidjelo – Venera, Velika i Mala kola i jedan *zmajček*.

„Prekrasno je, zar ne?” začula sam poznat glas i, presretna što ga opet čujem, potrčala mu u zagrljaj. Vratila se moja Dobra vila. Razgovarale smo dugo, dugo. Sada smo razgovarale o malo ozbiljnijim temama. Uvijek je znala odgovor na moje pitanje, a najbolje je znala kako smiriti moje tinejdžerske frustracije. Razgovor s njom bio je najljepši dio dana u tjednu. Tada sam imala šesnaest. Kad smo se posljednji put vidjele, dala mi je papirić i zaplaka. Nije plakala od prvog susreta. Pitala sam zašto, ali nije htjela reći.

Opet je nestala. Opet sam se slomila. Na papiriću je pisalo „Abba”. Nisam shvatila poruku. Tražila sam ju po cijelom gradu. Nisam ju htjela opet izgubiti, nisam htjela izgubiti najbolju prijateljicu, svoju Dobru vilu. Nisam bila spremna na to.

Ipak, vratila se nakon deset godina. Opet iznenada u mom teškom trenutku. Zašto je došla u moj život? Tražeći ju, shvatila sam da znam samo kako izgleda i ništa više od toga. Tražila sam ju punih pet godina po svim okolnim mjestima. Nisam ju našla. Kao da je u zemlju propala. Teška sam srca odustala.

Danas imam dvadeset i šest godina. Aura Grof. Još sam prošli tjedan bila sigurna da sam to ja, Njihova kći s Dobrom vilom. Danas... Više ni u što nisam sigurna.

Rekli su mi neki dan. Rekli su mi da nisu moji roditelji. Pronašli su me na trijemu. Te su me večeri pokupili ostavljenu, zamotanu u plahtu na kojoj je crnim markerom pisalo „Abba”. Na Abbu nisu obraćali pozornost. Mrlja na plahti, dječje mrmljanje. Za papirić s istom tom riječi nisu znali. Meni je sinulo. Kockice su se posložile. Zašto nikome ne sličim? Zašto moje oči nemaju ni približno sličnu boju kao njihove? Zašto sam ja čvrsta i nepopustljiva, a oni labavi? Dok sam tražila Dobru vilu, jedna je žena rekla: „Gospođice, zašto mi opisujete sebe?”

„Hajde, molim vas“, rekla sam i ignorirala tu izjavu sve do danas. Stala sam pred ogledalo i sve mi je bilo potpuno jasno. Opet sam ju vidjela. Nisam znala što misliti ni kako reagirati, ali u tom trenutku u jednu sam stvar bila sigurna.

Njima velika hvala na svemu. Na tome što su odgojili mladu djevojku sposobnu živjeti vlastiti život. Sada sa sigurnošću znam da sam ja jedna i jedina Abba Aura Grof, a Ona? Ona je uvijek bila i zauvijek će ostati moja Dobra vila. Moja majka.

Marija Magdalena Kočila
Glazbena škola u Varaždinu, 2. razred
Mentorica: Patricija Harjač, prof.
POHVALJENI RAD

(NE)OBIČAN SUSRET

Sasvim običan, topao, predjesenski dan postat će hladan tuš neobičnog susreta.

Sjedim na klupici u svom mjestišcu i sanjarim kako se do mene s jedne strane proteže, glavom i bradom, nitko drugi doli Justin Biber dok istovremeno s moje druge strane Billie Eilish sklada svoj novi singl. Ono još malo preostalog ljetnog sunca bilo je ipak dovoljno da mi udari u glavu. Iznenađeno, prekrivanjem sunčevih zraka oblakom vraćam se u stvarnost ugledavši samo svoju sjenu. Koje li sam ja sreće još ću ugledati samu sebe, i sa svoje desne, i sa svoje lijeve strane! S dužnim poštovanjem prema „zvijezdama”, možda je ipak veća sreća kad znate, s vremena na vrijeme, pogledati sebi u oči nego da tražite pažnju u (ne)običnim, (ne)dodirljivim „zvijezdama”. One ponekad mogu pasti na dno brže i prije nego što mogu porasti u vašim očima.

Sjedim tako na klupici u svom malenom mjestu poslije uobičajenog dnevnog rituala i čekam svoju najbolju prijateljicu. Vrijeme kratim tipkanjem po mobitelu i usput se rashlađujem sladoledom. Guglam slike kratkih frizura ljubičastih nijansi. Jesen stiže, dunjo moja! Trebam se zakamuflirati kao kameleon, stopiti s okolinom (mada nisam ugrožena i u životnoj opasnosti, koliko ja znam). U svojoj zaokupljenosti, desnim uhom načujem razgovor djevojke do sebe, glasa koji kao da čujem svaki dan. „Oprostite”, pitala sam ju, „mi se odnekud znamo?” „Možda”, odgovorila mi je prekidajući razgovor mobitelom. Smiješeći se, pružila mi je ruku: „Drago mi je, ja sam Laura.” „Kako neobično”, uskliknula sam, „i ja se zovem Laura!” S oduševljenjem sam ju pogledala te krajičkom oka znatiželjno počela mjeriti od glave do pete. Bila je u tinejdžerskom *casual* izdanju s naglaskom na ljubičastu boju. Oko mi je zapelo na kosi upečatljive boje. Bila je prava jesenska, kameleonska. Točno onakva kakvu sam tražila na guglu. Na njoj mi se boja patlidžana, koja je vukla na nešto između boje dozrelog crnog grožđa i zrele šljive, učinila još moćnija, atraktivnija i začinjena. Cijela je njezina pojava bila odraz mojih višegodišnjih ludih maštanja. Unatoč kratkoj kosi, ostavljala je snažan samsonski identitet u kojem ju nitko ne sputava. Pogled mi se zaustavio na koricama njezine bilježnice koju je držala u krilu. Pročitavši isto prezime koje krasi i moje ime, oblio me hladan znoj. Na prvi mi

pogled ova neobična djevojka nije sličila, no nakon nekoliko minuta moglo se zaključiti kako bi ona vjerojatno bila najvjernija slika mene na izlazu fotorobota. U mjestu gdje živi moja baka postoje još tri žene istog imena i prezimena, ali ni jedna ne sliči onoj drugoj. Počelo me grčiti u trbuhu. Kao da to nije bilo dovoljno, ruke su mi se počele tresti te mi je i sladoled pao ravno na nove starke. Objel! Širom sam otvorila oči i usta te vrisnula. Više nisam znala je li to bilo zbog uništenih starki ili zbog toga što sam vidjela da ima potpuno iste naočale s potpuno istom greškom na istom mjestu. To ne može biti tek slučajnost. Mislila sam da će mi srce iskočiti, no smogla sam hrabrosti i s velikim čuđenjem pogledala svojim nemirnim očima ravno u njezine. I ona je svojim, ali nasmiješenim očima, pogledala u moje. Naravno, više se i ne čudim, bile su smeđe. Smeđe oči neobične moći koje osvajaju povjerenje i potiču ljude da im otkriju svoje najveće tajne. Moje su oči bile moćnije i dok je skretala pogled, priznala mi je: „Draga moja, ne postojiš samo jedna ti, već ima nekoliko verzija tebe razbacanih širom svijeta.” Ovo je već bilo stvarno previše i mislila sam da ću se onesvijestiti. Već sva izblijeđena kao krpa istretirana varikinom počela sam zamuckivati: „Kako to mi... mi... misliš?” Došavši u hipu na najvišu planinu uzbuđenja, zrak mi je odjednom postao prerijedak i jedva sam uspjela doći do daha i progutati sasušenu slinu te dodati: „I g... g... gdje su one sada i koliko ih ima?” „Vidiš, svaki put kad si ti neodlučna oko nečega, nastane nova Laura. Mi smo odraz tvojih skrivenih želja. Utjelovljenje smo tvojih maštanja, skrivenih želja, odnosno neželja i nehtijenja”, potanko mi je objašnjavala. „Tako dugo lutamo svijetom dok se ti konačno ne odlučiš, a onda se rasprsnemo u svemiru. Jedna po jedna. Samo ja imam živući privilegij od nastale iskre tvojim rođenjem da se gasim i palim tvojim odlukama, svaki put nadograđena. Živući sam smrtnik ili tvoja dobra vila, kako god okreneš. Tvoje sam živo sjećanje višegodišnjih ludih maštanja.” Istovremeno, dok je izgovarala riječ *rasprsnemo*, počela je „oživljavati” mnogobrojne Laure vadeći fotografije iz ruksaka. „Stvaran bi broj tebe, ustvari, najviše trebala znati ti sama”, stala je nizati, nazovimo to, moje fotografije po klupici koja je najednom postala premala. Letimice sam ih pogledala. Neke su mi se sviđale, neke malo manje, a neke nisu, u ovom trenutku, bile dostojne ni mojega pogleda. „Tvoja konačna verzija tebe ovisi o tvojim odlukama i putu koji odabereš te s kim na njemu koračaš”, odlučno je rekla.

Naglo se okrenula paleći cigaretu te uzbuđeno kroz žučkaste i neravne zube uzviknula: „A sada žirim na svoju prvu tetovažu!” Dok sam ju, pridržavajući joj ruku, pokušavala zaustaviti, primijetila sam na njoj neobičan madež, isti kakav mi je majka podarila rođenjem (jedinstvena i originalna „tetovaža”). Uspjela sam ju pitati zašto mi se ukazala dok je polako nestajala iza ugla. „Zato što gledaš srcem, a i ne želim te cigarete, ne pristaju nikome, a ovakva se sva vječito u ljubičastoj boji osjećam poput Zdravoljupca Patrika i Teletubbiesia Tinkyja Winkkyja zajedno, a to baš i nije dobitna kombinacija za jednu tinejdžerku”, sve joj se više gubio glas. „Općenito, tvoja verzija tebe je najbolja i najdulje će živjeti, a to nam je cilj pa makar ću se ja zbog toga rasprsnuti. Vidimo se, nadam se uskoro, ha, ha, ha... i pazi, biraj i nadalje mudro.” Posljednje što sam jasno čula bio je njezin zarazan smijeh. Nijemo i kao ukopana gledala sam prema uglu zgrade sve dok me nije trgnuo veseo prijateljičin glas: „Laura, ideš li onda sada na svoju naglu i drastičnu preobrazbu?” „Ne”, kratko i jasno sam joj odgovorila dok je ona dizala jednu fotografiju s poda, a na nebu se u istom trenutku vidio raspršujući bljesak. „Mogla bih se kladiti da sam malo prije vidjela tebe na fotografiji kratko ošišane, ljubičaste kose, baš kako si htjela”, zbunjeno je i začuđeno gledala u fotografiju. Zabrinuto sam joj skretala pozornost: „Ako požurimo u školu, još uvijek možemo stići na prvi sat.” Neželjeno sam joj prešutjela istinu o neobičnom susretu sa samom sobom. Nije bilo vremena za objašnjavanje. Bilo je to za njezino dobro jer ona se boji i vlastite sjene. Hm, sjena?! Pitala sam se, dok smo jurile, nije li i ona već imala neobičan susret sa samom sobom. Možda ni ona meni nije govorila baš sve. Možda ipak ja trebam učiniti prvi korak i reći joj istinu. Ili ipak ne, ili da, ili... uostalom, sutra je novi dan. U ovom danu je čak i za mene bilo previše Lauri. Dok sam gledala nesigurnu, neiskrenu i prevrtljivu Lauru kako mi namiguje i šalje osmijeh od uha do uha kroz savršeno bijele i savršeno ravne zube veselo skaćući oko jednog stabla, pomislila sam da neke stvari ipak treba zadržati samo za sebe. Ionako ta s(p)retna Laura ne bi ni mrava zgazila, a kamoli nekome namjerno naudila.

Laura Završki
Srednja škola Zlatar, 1. razred
Mentorica: Marina Rod Kralj, prof.
POHVALJENI RAD

MOJA BAURICA

Draugi moji... Ne, ne velja. Kak bi mougo započejti? Hmmm, vejn. Bog daj bok! Ja som Joža. Je da mi je puno ime Josip Ferdinand, alj to mi je ipak malo, kak bi se reklo, predogo. Nisom tak star čovek. Jeno sedamdeset mam, tuj nekeri. Volim si tuj i tam keru nagniti, tak bolj za pojejdo. Dva litari na dejn pa je mer. F takvih smo vremenah kej saki mora nekak živati, ne. Ni to tak da je negdar blo.

Prejt som bil bolj fletn ko som zde. Saku pužu sam si f hižu mogo dopeljati. Je da je meni moja Baurica za oko zapejla. Bla je ona puca i pol, saki ju je ftel. Fort se rihtala za nekom pojti, mam je bla spremna. Voljo som jas jou, kak da ne, alj kaj je ta baba mela dogi jezik. Jooooj! Ni ftela za nič ftihniti. Saki dejn je šla od sosede do sosede. Ni blo tejga kaj ona ni znoula. Tam je bla pre oni Štefi, pa Paji i pre oni z onega brejga, onega Meričvega venda. I to je samo šlo ko navito: tttttt... Se živce mi je spila s tim kvocajom. Pun kofer mi je blo i jej i tejga kaj Marica dejla.

Alj, ipak smo se oženili. Vsi su se joukali od sreče, a jas bogček nis znal da se joučem i molim za sebe ilj da pobegnem i potočim se tam nekeri f jarek. Pedeset let, pedeset let som jas zgubu. Mogo som zde meti prašiče, bikiče i telice, mogo som obrt otprti, alj ne, ja som mora f rani dvadesetih posivati. Fort je blo: „Pa hadi mu pomori, moš traktor, de mu to zorji...” Nisom mel mejra od jej.

Zde bi lahko moglo spasti da je bla najgorša na svejtu, alj ni tak. Voljo sam jo, ona mene, a znali smo si i dobri biti punih deset minout. Kuljko je ona meni živce spila, ja som joj duplo več od tejga. Pa se vidi do je živ, do pa mrtaf. Ipak, ni meni ni tak lahko. Dva kuke som operira, kičma me boli, a o masnoči i cukoru da i ne pripovedam. Teško mi je blo z jezinih kvocajom za vratom. Jenkrat som se vupa i zdigniti i pripretiti, ona pa je vušla, a jas som lepo za joj vrata zapr. Prišla je nazaj ona, kak da ne. Zvau som ju. Mi je jesti sfalilo. Da mi je još jenkrat onu hladetinu pojesti. Jooooj! A tak me ona ljuče, vidi kaj delam. Držim kupico v rokah i mislim si kak som one 1969. mougo povedati NE. Tak i nak ona gore venda galami i

komanduje. Sam mi je Onega žal. Jas som jedva ž joj zdrža pedest let, On pa bu ju mora trpeti cejlu večnost. Se vidi kak je vrejme varljivo. Dež pauda i pauda. Jouče se venda Tej gore, a vrag se venda križa i moli kaj ju k jemu nebo poslal.

(Rad je napisan na govoru desiničkog kraja.)

Lea Beber

Srednja škola Pregrada, 1. razred

Mentorica: Danijela Barilar Šterbal, prof.

POHVALJENI RAD

Matija Ptujec, 8. b,
OŠ Ksavera Šandora Gjalskog,
mentor: Željko Kropf, prof.

DRUGA STRANA OGLEDALA

Ustajem. Oblačim na sebe crnu majicu, crne poderane hlače, navučem crne čizme i pogledam se u ogledalo. Savršeno. Crna boja, raščupana kosa, mali *piercing* na mom nosu. Silazim niza stube, ovdje kao i svakoga jutra čekaju me moji roditelji. „Ponovo izgledaš kao luđakinja, zar ti ne možeš izgledati kao svaka normalna djevojka tvoje dobi?” dobacuje mi moj otac.

Moja majka, naravno, samo gleda, bez komentara. A ja, mrtva hladna uzimam sa stola pecivo i odlazim u školu. Škola, imam osjećaj kao da sam u paklu. Prolazim hodnikom i svi bulje u mene kao da sam pala s Marsa. Svi osim Dine, moje najbolje prijateljice. Zajedno smo otkad znamo za sebe, provele smo čitav život skupa. Ona za razliku od mene izgleda kao i sve djevojke u našoj školi. Lijepa, uredne kose, uvijek dotjerana. Izgledamo kao dva različita svijeta, no iza toga se krije nešto sasvim drugačije.

„Ne mogu više, kada će završiti?!”

„Smiri se, Dina, ovo je zadnji sat, još malo i idemo. Dolaziš k meni poslije škole?”

„Naravnoo! Upravo zato ne mogu dočekati da završi!”

Kao i svakog dana poslije nastave Dina i ja zajedno idemo kući. Dina poslije škole prvo svrati k meni ‘pisati zadaću’ zajedno sa mnom. No, od te zadaće ne riješi se ništa. Dina i ja ulazimo u kuću te u hodu pozdravljamo moje roditelje i odlazimo u moju sobu. Bacamo stvari na pod i stanemo pred ogledalo.

„Dina, jesi li spremna?”

„Rođena spremna.”

Jednom rukom zgrabile smo jedna drugu, a drugu ruku ispružile prema ogledalu. Pred nama stvorio se bljesak, sve je bijelo. U jednom trenu ne vidimo ništa, a u drugom, evo nas. Naše mjesto, druga soba. Sve je bijelo, ogledala su posvuda. Sve je drugačije. I drugačiji osjećaj, napokon nema one težine koju nosimo na svojoj duši cijelo vrijeme. Ponovo čujem Dinu kako veselim glasom povikuje da je napokon postala ono što želi. Pogledam Dinu, pogleda ona mene. Dina, inače djevojka kao i sve ostale, sada izgleda drugačije. Crna boja, raščupana kosa, mali *piercing* na nosu. Ja, inače drugačija djevojka, postala sam djevojka kao i sve ostale.

Da, istina, ovo smo zapravo mi. Djevojke koje se u stvarnosti boje pokazati

tko su zapravo, tko i što žele biti. Dina je oduvijek bila djevojka koja je voljela čudne stvari, emo, *rock*-glazbu i slično. No uvijek se bojala pokazati to drugima. Uvijek se bojala komentara i komentatora, pogleda drugih osoba, naših vršnjaka. A ja, ja sam opet osoba koja je uvijek glumila nekoga tko ja zapravo nisam, nikada me nitko nije primjećivao i mislila sam, ako promijenim sebe, možda me ljudi počnu primjećivati. I tako, ja sam postala emo cura izvana, dok je Dina to bila iznutra. Ovo je bilo naše mjesto, mjesto na kojem se nismo bojale pokazati tko smo mi zapravo i kakve želimo biti.

Uživale smo. Takav je bio naš svaki dan, no danas, dogodilo se nešto drugačije. Sjedile smo, razgovarale, zabavljale se, a onda odjednom začule neki glas. Bio je sve jači, kao da nam se približavao. Nismo vidjele nikoga.

„Zašto se sramite sebe, zašto ne pokažete sebe onakvima kakve ste vi zapravo?” obraćao nam se nepoznati glas.

„Ljudi neće shvatiti, naši prijatelji neće shvatiti, mene vide kao drugačiju, Dinu vide kao normalnu djevojku, kako da otkrijemo svima da smo mi zapravo drugačije, da svaka od nas glumi onu drugu?” odgovaram.

Dina je bila prestravljena. Uplašena. Mislila je da je naše mjesto otkriveno i da još netko ima moć otići s druge strane ogledala.

„Drage moje, ne postoji druga strana, postojite vi i vaš strah, strah koji trebate prevladati. Budite ono što jeste jer tek tada će vas ljudi početi primjećivati”, govorio je Glas.

Nakon nekog vremena, glas je nestao, ništa se više nije čulo. Dina i ja odlučile smo se vratiti, uhvatile smo se za ruke i vratile u realnost. Neko vrijeme sjedile smo u sobi. Bila je tišina, sve dok Dina nije rekla kako želi pokušati. Dogovorile smo se kako sutra u školu odlazimo drugačije, kao mi, onakve kakve mi jesmo.

Jutro je. Polako se dižem iz kreveta, oblačim traperice, plave boje, roza majicu, češljam svoju kosu i vežem ju u rep. Silazim. Danas, moji roditelji gledaju me puni čuda, oboje su bez riječi. Uzimam pecivo i odlazim. Pred školom već me čeka Dina. Predivna kao i uvijek, no danas obučena u crno. Svi su nas gledali, kao čudakinje, no zatim su nam počeli prilaziti i govoriti kako smo prelijepi i kako nam promjene dobro stoje. Bile smo presretne. Napokon zadovoljne same sobom. Nakon škole, Dina ponovo odlazi k

meni. Dolazimo u moju sobu. Zadovoljne i sretne zbog toga što je sve prošlo dobro, razgovaramo i zabavljamo se. Odjednom Dina ustaje i staje pred ogledalo. U kutu ogledala ugledala je papirić.

„Dina, što je to?”

„Ne znam, pogledaj.”

Pružila mi je papirić. Bio je preklopljen. Otvorila sam ga. Na njemu je pisalo: „Druga strana ogledala”. Stale smo pred ogledalo, primile se za ruke, pokušale otići na drugu stranu. Nismo uspjele. Nakon toga shvatile smo što je značio onaj glas. On nam je pokazao pravu stranu. Ogledala, ali i nas.

Viktorija Dugorepec
Srednja škola Zabok, 3. razred
Mentorica: Dubravka Krznar
POHVALJENI RAD

Melani Sinković, 8. a, OŠ Ksavera Šandora Gjalskog,
mentor: Željko Kropf, prof.

LJUDI BEZ MASKE

(Tri susreta)

Svaki dan dolazim u školu, učim i slušam predavanja profesora. Bez obzira što dnevno imam i do pet različitih predmeta, najčešće sedam sati, cijelo vrijeme osjećam isti ritam. Danas je, kako bi razbila monotoniju, razrednica pozvala gošću, svoju rođakinju, da nam održi predavanje o nasilju i vrstama nasilja. Ona je zaposlena u Centru za socijalni rad i razrednica ju je predstavila kao vrlo stručnu, empatičnu i pristupačnu osobu. Nasilje je aktualna tema, o njoj se treba govoriti, to je problem s kojim se susreću gotovo svi ljudi... Jako sam se zainteresirala...

(Susret prvi – jutro)

Izašla sam iz autobusa i krenula do škole. Kad prelazim cestu, zbog sebe i drugih, uvijek pogledam na lijevu i desnu stranu prije no što krenem. Došla sam do sredine ceste i začula trubu i naglo kočenje. Auto se zaustavio tik do mene... Kada sam gledala, cesta je bila prazna, na njoj nije bio ni jedan auto. Izbezumljena i prestrašena stajala sam nepomično ispred te sile koja me je zamalo otpremila na onaj svijet ili, evo nešto bolje verzije, u bolnicu. Iz auta izlazi žena... vidim lice i velike tamne naočale, vidim slušalice priključene na mobitel. Kreće prema meni, čvrsto me prima za nadlakticu i odvlači do ruba ceste. Čujem uvrede na račun svoga vida, pameti, ponašanja... uvrede se pretvaraju u urlanje koje traje li traje. Promucam da ću zakasniti u školu, ona me konačno pušta, sjeda u auto, nestaje...

(Susret drugi – dopodne)

Polako ulazim u školu pa u razred, polako se dovlačim do zadnje klupe u kojoj obično sjedim... Lice mi se smrzlo, a kožom mile kapljice hladnog znoja. Svi očekujemo početak predavanja (sve je bolje od provjera znanja). S razrednicom ulazi... ona! Žena koja me je umalo pregazila autom zbog svoje/moje nepažnje, žena koja je ostavila trag svoje ruke na mojoj nadlaktici. Široko otvorenih očiju, načulivši uši, slušam svaku njezinu riječ. A svaka ta riječ je ljubazna i puna obzira prema drugima, nema agresije, nema ljutnje... Je li se uopće zbilo naš susret?! Ali vidim joj lice i prepoznajem glas... sada umirujući i pun brige za druge.

Govorila je o primjerima iz vlastitog i tuđih života, objašnjavala kako je svaki napad na čovjeka za osudu i kako se bilo kakav oblik... lik... nasilja tolerirati ne smije... smije... jer se protivi... ti... vi... loš... (o)loš... human, uman čovjek, nije čovjek, ako čovjek... kada čovjek... drugog čovjeka... ako čovjek drugog čovjeka... Ako čovjek drugog čovjeka na bilo koji način izloži nasilju...
STOP NASILJU!

Sat je završio, **ona** je otišla, pitanja su došla, iz moje glave nisu otišla, oko njezine glave blista aureola... Jesam li u jednom danu vidjela jednu ili dvije osobe? Je li to... što je to? Je li to isto kao da ti mama kaže budi dobar u školi, sa susjedima, u crkvi, prema starijima, prema onima koji te gledaju ili ne gledaju, ali će prigovoriti zbog svake sitnice... budi, dakle, dobar pred publikom. A kad je ta publika pojedinac na praznoj cesti i kad druge publike nema na vidiku, budi to što jesi! Čemu uvijek gluma?!

Majka je primijetila da sam zamišljena. Ispričala sam joj što se dogodilo. Nije bila iznenađena. Odvela me je na večeru u restoran da mi se popravi raspoloženje. Čitala sam razumijevanje u njezinim očima. Hrana i dobro društvo, ili dobro društvo i hrana, sad svejedno, mogu popraviti svaki dan.

(Susret treći – večer)

U restoran ulazi **ona**... žena od jutros, ona druga/ista žena koja je osuđivala svako nasilje... vodi ispod ruke staricu s drvenim štapom u ruci, a ta ruka i taj štap tresu se u istom ritmu... Željela sam ju zaboraviti, ali morat ću ju pamtititi, koju verziju... visi u zraku.

Pretpostavljam da je i **ona** s majkom... pomaže starici da sjedne na stolac, prinosi njezinim usnama čašu vode, sitne zalogaje, osmijehe svojih usana sjaju majčinih očiju. Razgovaraju i smiju se, očito je da imaju puno zajedničkih tema... Primiče glavu majčinoj... a ja ugledam aureolu... Čovjek nije loš čovjek, čovjek može imati samo loš dan, loš je dan kad se dobar čovjek ponaša loše... mama je u pravu, ljudi ponekad imaju loš dan...

Mi, majka i kći, završavamo s večerom i gotovo istovremeno izlazimo iz restorana kad i **one**, majka i kći, i krećemo prema parkiralištu. Čujemo da

starica spominje ljekarnu, da je zaboravila svratiti po lijekove... Parkiralištem odjekuje ton od jutros... **ona**, dakle, urla i na vlastitu majku, gotovo bespomoćnu staricu koja se tresе i plače... Kakvo je to ponašanje pred ljudima, gdje joj je bila pamet – čija pamet ostaje nepoznanica, zar ona ništa ne vidi i ne čuje, pa nije toliko ovo i toliko ono... Starica se tresе i plače. Žena ju ostavlja na parkiralištu...

Prilazimo joj. Nudimo pomoć. Pitamo što joj se dogodilo.

Kaže da je bila s kćeri na večeri... blizu stanuje... da je zaboravila svratiti u ljekarnu... a sada je već kasno i zatvorena je... da je bila s kćeri na večeri... da njezina kći puno radi i da nikad nema vremena... ostavila ju je da se do stana prošeće... blizu stanuje, a i večer je lijepa... odvela ju je na večeru... samo je zaboravila lijekove... kći nikad nema vremena, a danas ju je izvela na večeru... ona je zaboravila otići po lijekove... ljekarna je blizu... ona blizu stanuje... kći nema vremena, odvela ju je na večeru... blizu stanuje...

Sve smo čule, rekle smo joj, i vidjele, rekle smo joj...

Kaže da je njena kći zapravo na maskenbalu, da se maske tu i tamo skidaju, kaže da su uglavnom na licu i sve bolje prijanjaju uz kožu, kaže da maskenbal ne prestaje, ne zna se više što je lice, a što maska, kaže da maska postaje lice, da lice postaje maska, hoće li lice postati maska ili maska lice, kaže da ovisi tko je publika, kaže da kći hoće... neće...

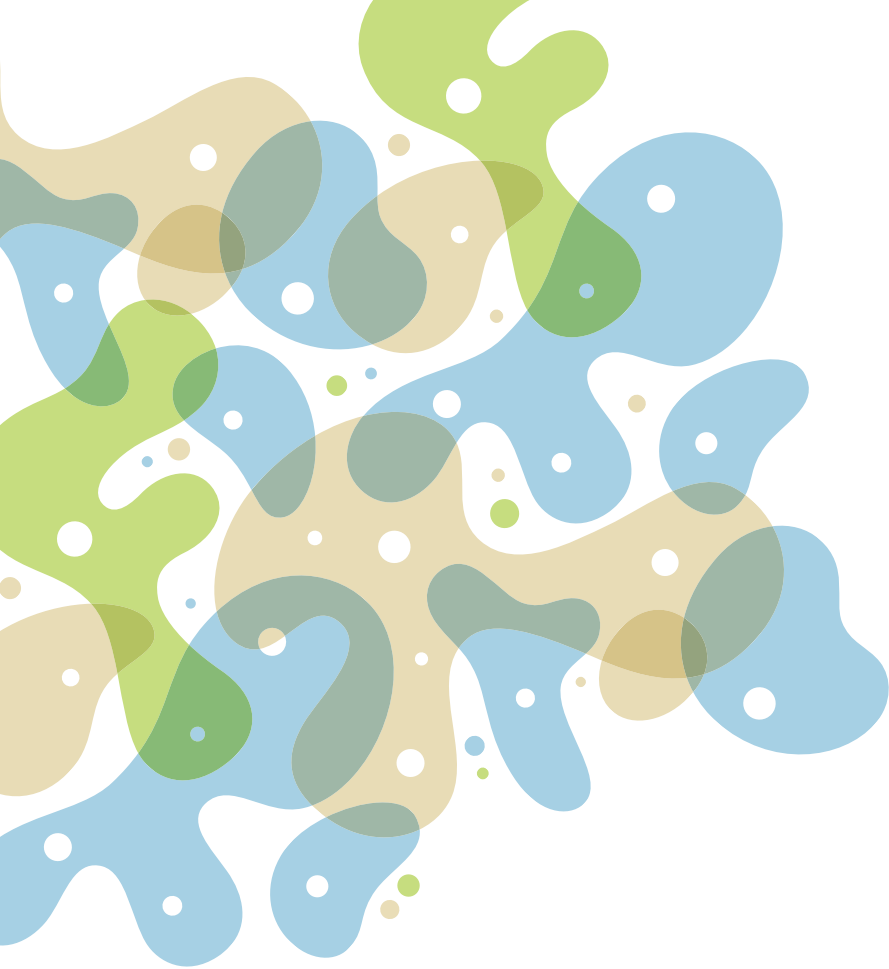
Lice hoću, masku neću, masku hoću, lice neću... neću masku, hoću lice, hoću masku, neću lice... hoću, neću, neću, hoću, masku, lice, lice, masku... Lice? Hoću! Masku??? Neću!!!

Ema Novosel
Druga gimnazija Varaždin, 3. razred
Mentorica: Jadranka Horvat, prof.
POHVALJENI RAD

Barbara Maljković, 3. razred,
Autoportret (Hommage Giuseppeu Archimboldu),
SŠ dr. Antuna Barca Crikvenica,
mentorica: Đurđa Bzdilik, prof.

CRIKVENICA

„SVIJEĆE TREBA DOBRO ČUVATI: JEDAN DAH VJETRA MOŽE IH UGASITI”

(Antoine de Saint-Exupéry)

Tijekom života upoznat ćemo mnogo onih koji nas obasjavaju svjetlošću i toplinom, upoznat ćemo mnogo svijeća koje će nam svojim plamenom pružati ljubav i sreću.

Te svijeće za mene predstavljaju članove obitelji i prijatelje. Njihov plamen trebamo njegovati, pružati im mnogo ljubavi i posvetiti im mnogo pažnje. Njih trebamo u lošim vremenima braniti od snažnog vjetra.

Uvijek moramo biti uz njih i podupirati ih da se njihov plamen ne ugasi, da još jače gori. Ne smije nas biti strah ulagati svu svoju snagu za dobrobit naše svijeće jer sve dok ona gori, pruža nam beskrajnu ljubav i radost koja tinja u našim srcima. Pred snažnim naletom tmurne oluje trebamo im biti štit koji ih brani. Samo posebno moramo paziti da ta oluja ne postanemo mi sami, da mi ne budemo ti koji bismo ih jednim dahom vjetra mogli ugasiti. Jedan dah vjetra koji gasi plamen svjetlost pretvara u mrak, radost u samoću. Koliko onda mnogo vremena treba proći da ponovno zapalimo malu iskru koja u sebi nosi nešto nezamjenjivo. Tek tada shvatimo da ta mala iskra u sebi čuva nešto što ne možemo kupiti novcem, ni lažnom ljubavlju. Ipak, i ta svijeća može nama nauditi ako nismo dovoljno opreznii. Neke svijeće možemo svojom pažnjom previše razmaziti i tada bi nas mogle opeći svojim plamenom, prouzročiti bol i ostaviti ožiljak na našim srcima. Sve su svijeće različite i gore različitim plamenom. Dok neke imaju veći i jači plamen, drugima plamen samo potihio tinja. No, svijeća se ne odabire prema jačini njezina plamena.

Ona koja gori jače, traje kraće, a ona što samo potihio plamti traje, traje... Svijeću trebamo birati srcem te vidjeti koja je od njih spremna žrtvovati sebe cijelu i trajati duže uz nas. Nisi bogat onoliko koliko misliš da svijeća imaš. Možeš imati i sto svijeća, a da ni jedna nema plamen koji te obasjava. Možda ti sve te svijeće ne mogu pružiti dovoljno topline kao što može samo ona jedna. Kako uzajamna ljubav, toplina i sreća budu rasle, tako će i plamen rasti i postajati sve veći i jači.

Svatko u svom životu treba imati barem jednu svijeću koja će mu pružati dovoljno svjetlosti i topline. Svatko od nas treba imati svijeću koju štiti od vjetra.

Paola Španjol
Osnovna škola Vladimira Nazora, 8. razred
Mentorica: Jasmina Manestar
1. NAGRADA MIĆE SUNCE - OSNOVNA ŠKOLA

Sara Horvat, 8. b, OŠ Zvonka Cara Crikvenica,
mentorica: Alison Mavrić, prof.

PISMO MAJCI

Draga majko,
prošlo je puno vremena otkad se nismo vidjele. Daljina nas razdvaja. Ta prokleta daljina! Mislim na tebe ujutro kada se probudim i noću kad san neće na moje oči. Nadam se da sam ti ponekad u mislima. Povrijedila si me, mnogo boli si mi nanijela. To znamo i ti i ja. No, ja svaki put samo prijedem preko toga. Daljina je samo riječ za mene jer ti si zauzela moje cijelo srce i uvijek si tu sa mnom bez obzira koliko stotina kilometara nas dijeli. Pomisliš li na mene? Nedostajem li ti? Ti meni neopisivo! Ne mrzim te! Volim te! Opraštam ti sve. Svaki dan, svaki sat, svaku minutu ploviš mojim mislima. Naš zadnji zagrljaj, naše sretne uspomene, dok smo bili obitelj, same naviru. A što sada? Nedostaje dio mene, onaj koji si ponijela sa sobom. Još uvijek lutam tamnim tunelom sjećanja i tuge. Koračam i tražim tračak svjetlosti i nade. Pitaš li se kako sam? Bila bih sretna da mogu vratiti vrijeme! Bila bih sretna da je sve kao nekada! Ostaje samo neostvorena želja. Naše uspomene blijede, odlaze...

Ne sjećam se dana kada sam bila posljednji put istinski sretna. Nekad zamišljam da si tu, da me čekaš s ručkom kada se vratim iz škole. Tužan je povratak u stvarnost! Ti nisi tu, ti si tako daleko. Za mene je daljina samo riječ, ali za tebe očigledno nije. Zaboravljaš me, majko! Sada kada te tako trebam. Čeznem da me zagrliš najjače što možeš i kažeš mi da me voliš. Tada bih, majko, znala u kojem sam trenutku bila neizmjereno sretna. Volim te, majko, bez obzira na sve! Zauvijek, moja jedina!

Tvoja B.

Belkisa Ljubijankić
Osnovna škola Vladimira Nazora, 8. razred
Mentorica: Jasmina Manestar
2. NAGRADA - OSNOVNA ŠKOLA

USNULI GRAD

Ležim i razmišljam. Često razmišljam u posljednje vrijeme! Pitam se u kasne sate dok je grad u dubokim snovima: „Koji je moj smisao ovdje?” Svi imamo neki smisao, zar ne?

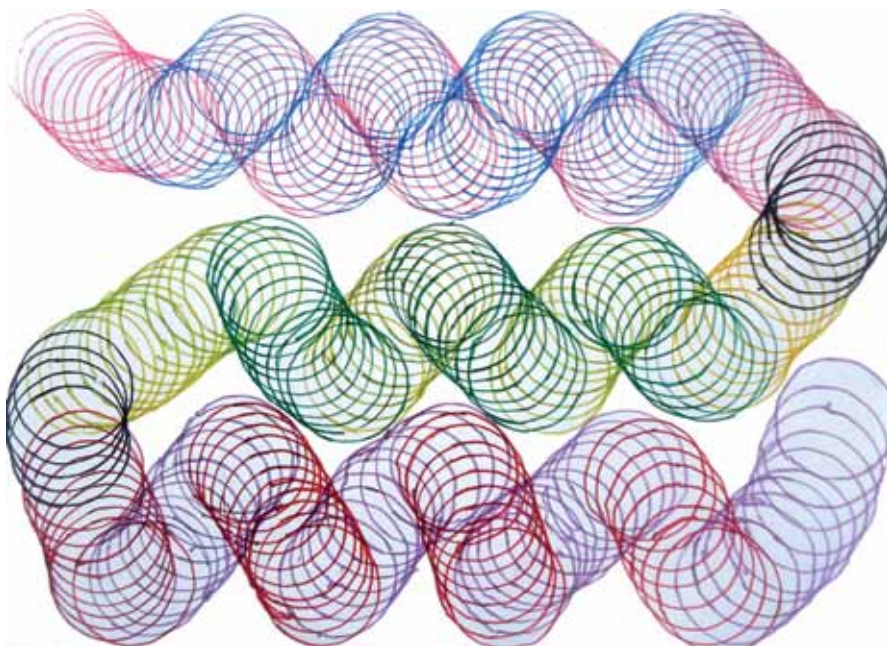
Za što sam sve stvorena! Dobila sam život na dar. Tko me čuva dok spavam, tko mi daje snagu za buđenje ujutro, tko je cijelo vrijeme sa mnom i drži me jakom i nedodirljivom u ovom današnjem svijetu punom laži, mržnje, maski koje svakim danom sve više i više padaju? Koji je smisao života ako ću uostalom, kako god okreneš, umrijeti? Smrt! Teška riječ, tumačena na toliko mnogo različitih načina. Neki govore da je ona novi početak, novo poglavlje za sve nas. Neki ne vjeruju u to i za njih ona predstavlja kraj. Što smo postigli, postigli smo! Naš životni vijek je istekao, nema nazad. Svakim danom uviđam da svi mi živimo gotovo isti život. Postali smo klonovi, roboti, kopije savršenog originala. Trčimo za novcem kao pohlepne dvorske lude, činimo od sebe klaunove čija je sreća lažna. Važni su nam novci, važna nam je sigurnost koju nam novac donosi. Važno nam je da imamo mnoštvo prijatelja, nebitno jesu li pravi ili skriveni pod maskama. A djevojke? Na što su spale! Što je koža golija, to je vrjednija „roba”!

Ljudi se mijenjaju, generacije postaju sve gore i gore. Gdje su nestale nekadašnje fine manire? Gdje je nestalo cvijeće koje je muškarac nosio ženi, gdje su nestale ženstvene haljine do koljena šarenih boja s uzorcima cvijeca? Zašto su ih zamijenile uske dosadne crne haljine i nakaradne štikle u kojima malo koja od nas zna hodati? Voljela bih dobiti odgovore na sva ta moja suluda pitanja. Uostalom, tko sam ja u svemu tome? Tko sam ja na toj pozornici, u toj cirkuskoj areni? Djevojka s četrnaest godina koja mašta o boljem sutra? Ja sam Netko u ovom modernom svijetu, na prvi pogled propalom, lažnom i hladnom... Ja sam ona koja može mijenjati jedan mali dio svemira – sebe.

Grad će usnuti, svjetla će se pogasiti... U kazalištu Život zavjesa će se spustiti. Svi ćemo završiti svoj put na ovom svijetu. Pitanje je tko će ga završiti zauvijek, a tko će ga nastaviti negdje drugdje, na nekom boljem mjestu, kako kažu oni koji vjeruju. Hoće li za nama ostati samo usnuli grad?

Hoće li ostati samo tišina praznih ulica i čežnja za onim što smo mogli
postići kao ljudska vrsta, ali nismo?!
Našom i samo našom krivicom!

Lucija Gržac
Osnovna škola Vladimira Nazora, 8. razred
Mentorica: Jasmina Manestar
3. NAGRADA - OSNOVNA ŠKOLA

Ivan Jadro, 8. b, ritam linearnih tekstura, OŠ Zvonka Cara Crikvenica,
mentorica: Alison Mavrić, prof.

BAKE I DJEDOVI, ČUVARI USPOMENA

Bake i djedove s pravom smatramo *čuvarima* uspomena. U sebi nose sjećanja koja su obilježila njihove, a time i naše *živote*.

Ova je priča o mojoj prabaki Anki *čije* priče obožavam slušati. Igre skrivača s bratom Filipom u kući moje prabake i mojeg pranona otkrile su mi neki novi svijet, a to je svijet prošlosti. Sve počinje velikim koferom iza kojeg sam se volio skrivati. Kofer koji je toliko velik da skoro možeš ući u njega. Nona ga naziva *trunk*. Jednom se taj kofer otvorio. Bilo me strah pogledati unutra. U njemu smo našli stare velike osušene listove zamotane u novinski papir, crvenu mašnu i mali zvončić. Sve mi je to bilo nekako poznato.

Najednom se, kao u filmu, nalazim u 1947. godini, u nekakvom prastarom autu, u prašumi Australije. Iza mene ostaje velika plantaža duhana, a za autom trči maleni psić sa zvoncem oko vrata. Netko plače. Okrenem se i vidim malenu djevojčicu s crvenom mašnom u kosi. „Annie, moramo poć!” govorila je neka *žena*. Ta djevojčica bila je moja prabaka. Gleda za psićem i plače. Stižemo na obalu gdje nas *ček*a veliki parobrod. *Čuje* se zvonjava i netko zove moje ime. To je moja prabaka.

Vraćam se u sadašnjost, moja je prabaka napravila frite. Uz njih *ćemo* opet slušati njezine priče o prošlosti.

Drago mi je *što* imam bake, djedove, ali i pranona i pranonu koji su me puno toga naučili i zato se veselim svakoj minuti s njima.

Leon Malnar
Osnovna škola Zvonka Cara, 5. razred
Mentorica: Marijana Marić - Tonković
POHVALJENI RAD

TETA OLGA

Običaj je poli nas da se za Novo leto ili drugi dan o Novon letu obajde familija, bliži rod i prijatelji. Moji i ja smo med mlajimi pa gremo starijin. Vavik prvi dan gremo k našoj teti Olgi. Ta van žena sako leto zgljeda isto, ko da ne stari. Obučena je va šos i maju z rukavi dignjeni do lakta aš ona vavik nič dela. Ima bele nafcane vlasi i plave oči ke se jako razvesele kad nas vide. Malo slabije čuje pa se televizija malo dere. Poli nje su vrata vavik otprta, a ako ni va kući onda je zad kuće va vrtu. Reče nan da sidemo kadi ćemo aš poli nje gore dva ognja. Na stolu ima štikani stolnjak. Tu stavi sega, ali najvažnije, skoro vavik ima kruh pečen doma va šparhetu na drva. Ovo leto je bila jako vredna pa je spekla orihnjaču, pitu i tortu od mendul, lišnjaki i orihi ili kako je rekla od sega ča je doma imela. Torta je bila tako dobra da me ni bilo sram reć neka nan da i za doma.

Z njun imate vavik o čen divanit. Bila je med zadnjimi va selu ka je imela kravu. K njoj su školska dica hodila gljedat kako se dela med. Bila je oštarića i ribarica. Lani su joj srne pojile blitvu, mačke skopale salatu i radić, a i sama je malo zažbukala va kupaoni. Kad gremo ća, nikad ne zaboravi bratu i meni dat za dobru ruku. Teta Olga je najstarija sestra moje none i se ovo ne bi bilo bitno da ne napišen da je ona va devedeset i drugon letu i da je najstarija žena va Jadranovu, a kako ona reče ne bi se minjala z mlajimi. Poslje sakoga divana zaključić: „Ti moja, ča će ova mlajarija? Njih semu uče, samo ne kako držat matiku.”

Ja san sigurna da su joj nigda ugradili niki „čip” ki će, ja se nadan, durat još dugo.

Gea Grbčić
Osnovna škola Vladimira Nazora, 8. razred
Mentorica: Jasmina Manestar
POHVALJENI RAD

Benjamin Nuhanović, 7. razred, *Autoportret*, OŠ Zvonka Cara Crikvenica, mentorica Alison Mavrić, prof.

BITI DRUGAČIJI - PREDNOST ILI MANA?

Svakodnevno svjedočimo negativnim komentarima ili natpisima na društvenim mrežama upućenim onima koji su opisani drugačijima, a samim time i čudnima. Tu na ispitu pada tolerancija koja znači prihvaćati različitosti među nama. Biti drugačiji – je li to prednost ili mana?

Većina će reći da je prednost, ali koliko se ljudi zapravo usudi biti drugačiji? Na temelju toga zaključujemo da ljudi u većini žele biti dio „jata”, stopiti se s okolinom. Tako je lakše, zato što su nesigurni u sebe ili se boje da će ih okolina osuđivati. Okolina osuđuje jer nije spremna prihvatiti različitost, boji se nepoznatog. Tako kažu psiholozi. Biti drugačiji znači imati izgrađeno samopouzdanje i ne ovisiti o mišljenju većine. Moramo prihvatiti da je svatko od nas drugačiji, po nečemu poseban. Razlikujemo se po jeziku, vjeri, nacionalnosti, boji kože, boji kose, glazbenom ukusu... Svatko od nas u sebi ima „ono nešto” što nas čini jedinstvenima u moru ljudi te nas potiče na razvitak. Ne možemo ne primijetiti da oko nas postoje ljudi koji su zbog svoje specifičnosti odbačeni i neprihvaćeni u društvu. Važno je da ti ljudi kraj sebe imaju barem jednu osobu na koju se mogu osloniti, osobu koja će im vratiti narušeno samopouzdanje, osobu koja će ih prihvatiti onakvima kakvi jesu. Ja ne volim biti dio većine, dosadno je biti prosječan. Naravno da se moj stav ne sviđa mnogima i naravno da mi nije uvijek bilo lako nositi se s time da ne želim i ne mogu biti kao ostali. U najtežim trenucima imala sam podršku svoje obitelji i kada sam pokušala biti prosječna, kada sam pokušala biti dio jata, oni su me vratili na pravi put te mi pojasnili da imam pravo biti svoja i kako se ne treba mijenjati zbog drugih. Ako se želiš stopiti s masom ljudi, ta će masa ljudi biti zadovoljna. A što će biti s tobom? Kako ćeš se ti osjećati i hoćeš li stvarno moći biti sretan? Hoće li te usrećiti to što ovisiš o drugima i stalno im se prilagođavaš? Hoćeš li biti slobodan?

Biti tolerantan znači biti slobodan. Imati pravo na različitost jamči slobodu. Izdvojimo se bez straha iz jata, raširimo krila, budimo svoji!

Možemo se izdići iz neznanja, možemo postati umješna, pametna i savršena bića. Možemo biti slobodni! Možemo naučiti letjeti! (Richard Bach)

Viktorija Matetić
Osnovna škola Vladimira Nazora, 8. razred
Mentorica: Jasmina Manestar
POHVALJENI RAD

SAMO SE SRCEM VIDI SVIJET

Samo se srcem dobro vidi. Ono je jedini ljudski organ koji zaista vidi svijet. Mozak prima jasne slike svijeta putem očiju te ih prerađuje, ali on taj svijet ne vidi. Želudac dobiva sluzave komadiće svijeta koje mu usta i zubi šalju te ih razgrađuje, ali on taj svijet ne vidi. Mišići dodiruju čvrste dijelove svijeta preko kože te njima vladaju, ali oni taj svijet ne vide.

Jedino srce vidi svijet.

Srce nevidljive dijelove svijeta putem krvi šalje kroz žile, ali nije to samo ono kako vidi svijet. Srce je sjedište osjećaja. Ono određuje plaćemo li ili ne kada vidimo zdjelu banana. Ono određuje smijemo li se kada vidimo zaigranu papigu. Ono određuje bojimo li se grmljavine. Ono određuje hoćemo li se zaljubiti u nečiji pogled. Srce ne prepoznaje samo oblike stvari u svijetu, već njihovo značenje za nas i kako su povezane s nama. Dopušta nam da vidimo više od onog površinskog, da prepoznamo tijekom nevidljivih voda i otkrijemo prekrivene tajne. Dopušta nam da intuitivno razmotrimo situaciju i dođemo do odluke te da budemo sigurni da je odluka prava. Tako nas srce vodi kroz svijet i time kroz život.

Srce jedino vidi dubinu svijeta jer ono bitno jedino je njemu vidljivo!

Jan Čakarević

Osnovna škola Vladimira Nazora, 8. razred

Mentorica: Jasmina Manestar

POHVALJENI RAD

SVAKA JE ZEMLJA BLAGOSLOVLJENA KOJU DOBAR ČOVJEK GAZI

U svijetu je danas puno zla i nepravde. Dobri ljudi kao da postoje još samo u pričama. Tako mi se često čini. No, nije baš tako.

Biti dobar čovjek u današnje je vrijeme teško biti. Zašto? Zato što je pred nama puno izazova, a oko nas mnogo očekivanja. Nastojimo sve odraditi i svima udovoljiti. Nije to lako. Velik je to teret za naša malena leđa i glave. Uz tuđa, tu su i vlastita očekivanja i želje. Priznajem da sam i sama ponekad sebična i željna ispunjenja samo svojih želja. No onda me neki moj unutarnji glas, savjest, opomene pa se vratim na stazu dobrote i skromnosti. Tada pomažem svima kojima moja pomoć treba, tješim prijatelje riječima ohrabrenja, radujem se njihovim uspjesima. Dobrota je ono što me vodi svakog dana na putu života.

Pomagati drugima i činiti dobro lijep je osjećaj. Za svaku je zemlju dobar čovjek blagoslov i dar. Vjerujem da sam i ja takav dar svojoj obitelji i našem hrvatskom tlu.

Korina Starčević
Osnovna škola Zvonka Cara, 5. razred
Mentorica: Marijana Marić - Tonković
POHVALJENI RAD

SKITNJE DALMACIJOM

Stigao je i taj dan dugoočekivanog maturalca. Objekt svih razgovora u prošla dva tjedna.

Je li uspio zadovoljiti očekivanja učenika?! Skoro.

Nedjelja ujutro, 29. rujna 2019., nije baš najbolje vrijeme za polazak na put. Koferi uredno posloženi, ruksaci na leđima, Brkić kasni – sve je u najboljem redu. Spremni smo.

Unatoč pospanosti u autobusu vlada uzbuđenje i nestrpljivost. Mobiteli napunjeni, slušalice u ušima. Krećemo.

Prva etapa vožnje nije bila baš zanimljiva. Kladim se da je bilo dosta lijepih pogleda na krajolik, no nikoga to nije previše zanimalo. Nakon te nezanimljive vožnje stigli smo u Zadar. Sljedeća postaja – Muzej antičkog stakla. Da vam skratim cijelu stvar – gledali smo staklo. Staklo raznih oblika i namjena. Bočice, tubice, zdjelice... Kao sat Kemije na steroidima. Zanimljivo. Današnji muzej br. 2 bio je dosta daleko – udaljen svega tridesetak metara. Tako smo lagano prošetali do Muzeja iluzija. Zbog načina rada muzeja nismo imali specijaliziranog vodiča. Ne znam čija je to bila ideja. Mislim da prisutnost četrdeset četrnaestogodišnjaka nije išla u korist ostalim posjetiteljima muzeja.

Nakon tog cirkusa napokon je stiglo vrijeme za ručak. Poštedjet ću vas detalja. Siti i prilično umorni krenuli smo u razgledavanje Zadra. Obišli smo sve crkve, Morske orgulje, Pozdrav Suncu... Prošetali smo i Kalelargom, najduljom ulicom grada Zadra, a neki su čak uspjeli i zalutati.

Predvečer smo krenuli put Šibenika i stigli do našeg hotela. Hotel je na ljestvici od jedan do deset bio jedna prava ocjena „odličan”. Hotel „Andrija” u sklopu Amadria Parka Šibenik. Lijepo mjesto! Večernje sate u hotelu nismo baš proveli na zamišljeni način. Večera i smještaj bili su odlični, to se ne može poreći, no glavna zvijezda tu je bila takozvana večernja animacija. Animacija ne, više kao prisilno izvlačenje četrdeset učenika van na hladnoću uz loše narodnjake. Da, upravo to! Nekako preživjevši, šmugnuli smo u sobe i praktički kao zatvorenici ostali budni – neki do pola noći, a neki čak i do četiri ujutro.

Novi dan! Skočili smo na noge, obukli se, doručkovali i krenuli u obilazak Šibenika po najvećoj vrućini. U dugim rukavima. Nakon hodočašća gra-

dom pred nama se ukazao naš najveći izazov dosad. Uspon na tvrđavu. Koju tvrđavu?! Ne znam. Mislim da je to tada bila najmanja briga. Snaga, ustrajnost i čelični živci omogućili su nam da se nekako uspijemo popeti na ovaj naš *mini* Everest. Uf! Baš kao Stipe Božić zbog koga upravo i moram pisati ovo. Baš Ti hvala, Stipe!

Mrtvi fizički i psihički, odletjeli smo do Sokolarskog centra smještenog u gustoj borovoj šumi šibenske Dubrave. Vodič tamo održao nam je legendarnu prezentaciju vrijednu Oscara. Upoznao nas je s tajanstvenim životom nebeskih lovaca – sokolova. Nakon prezentacije prepustio nas je na milost i nemilost ptica grabežljivica. Naučio sam da se stvarno nije dobro šaliti s takvim pticama.

Oprostivši se s divnim ptičicama, uskočili smo još jedanput u autobus te odjurili do Skradina gdje smo i ručali. Na trenutak postali smo mornari te se rijekom Krkom provozali brodicom do Skradinskog buka. Razgledavanje Nacionalnog parka „Krka” prošlo je kao i bilo koje razgledavanje bilo čega ikad – projurili smo, poslikali i to je to. Dalje!

Etnoselo „Dalmati”! Malo popunjenija vodičica, uz brojne šale na vlastiti račun, upoznala nas je s nekadašnjim načinom života i kulturom dalmatinskog zaleđa. Priča o načinu života u dalmatinskom zaleđu započinje u autentičnoj dalmatinskoj kući. Tu su konoba s punim drvenim bačvama, stara spavaća soba, tkalački stan, blagovaonica i kužina s namještajem...

Tu su i radionice starih, nama četrastogodišnjacima gotovo nepoznatih i zaboravljenih zanata... Uvjerili smo se da stanovnici šibenskog zaleđa i pored teškog života nisu zaboravljali zabavu te smo i mi na „kolarištu” zaplesali nijemo kolo. Zanimljivije nego u *discu* na otvorenom. Nažalost, nismo dobili priliku kušati domaće vino jer to bilo ilegalno na više razina. Šteta! Treći dan prebrzo je stigao, svi smo se u tome složili.

Hrabro smo odmarširali do Sinja i Muzeja Sinjske alke. Tamo je bilo prilično zanimljivo jer nam je lektira za rujan govorila upravo o alki, a kladim se da bi nam bilo još zanimljivije da je tkogod tada već bio pročitao to djelo. Mislim, tko ne voli puške, kubure, sablje i mačeve?!

Navratili smo i do Splita gdje smo s uznemirujućim brojem Armadinih obilježja stigli na Gradski stadion „Poljud”. Vodič je obavio prilično dobar

posao upoznavajući nas s nastankom i uspjesima Hajduka.

Prodavačica u suvenirnici pokraj stadiona zadovoljno je trljala ruke jer su zagriženi hajdukovci ostavili pozamašne iznose kupujući suvenire i odjevne predmete s obilježjima Hajduka.

Ručali smo u *McDonald'su* u trgovačkom centru *City Centar One* gdje smo imali i malo slobodnog vremena.

Nakon tehničkih poteškoća s ponovnim okupljanjem učenika krenuli smo hodočastiti Splitom. No, ovaj put pripremio sam tajno oružje – majicu kratkih rukava. Genijalno, znam.

Obilazak Dioklecijanove palače (bolje reći njezinih ostataka) uz vodiča Marka, gospodina u poznim godinama, koji nas je silno želio upoznati sa svim pojedinostima vezanim uz palaču i neprekidno ponavljanje: „Dje-co, slušajte ovamo!” prošao je sasvim u redu. Osjećao sam se kao da ulazim u nešto direktno iz *Dark Souls*. Izuzev toga što sam umalo propustio svoju zadnju priliku za obavljanje nužde, pripreme za odlazak prošle su prilično glatko.

Samo je jedna peterosatna vožnja dijelila nas i naše domove. Vjerujem da su svi s olakšanjem legli u svoj poznati krevet i mirno zaspali unatoč bolnoj činjenici da se redovna nastava održavala sljedeći dan.

Pa, eto! Ova tri dana prošla su stvarno prebrzo, u treptaju oka. Znam da ovo nije najbolji način za završavanje ovakvog uratka, no meni se izlet nije previše svidio. Ne bih mogao konkretizirati zašto. Nadam se da je ostalima bilo lijepo.

Karlo Brkić
Osnovna škola Vladimira Nazora, 8. razred
Mentorica: Suzana Grbčić
POHVALJENI RAD

Ela Marija Vukić, 7. b, *Đulin ponor*, OŠ Zvonka Cara Crikvenica, mentorica: Alison Mavrić, prof.

DA SAM JESEN

Da sam jesen, moja bi haljina bila od lišća, a sjajile bi ju kiše kapljice. Moj ljubimac bio bi jež. Zajedno bismo mirisali na šipak i kestene. Naravno moje čizmice bile bi čarobne, njihovim bi se udarcem o pod čuo šum lišća koje po cijeloj raznosi lagani povjetarac. Meni nikada ne bi bilo dosadno, zato što bih kistom trčala od stabla do stabla te njime onu dosadnu zelenu boju prebojila u sve tople boje, u sve nijanse crvene, žute, narančaste... Moj zabavni i uzbudljivi dan počeo bi pijenjem finog toplog čaja od šipka, jabuke i raznih drugih jesenskih plodova. Nakon čaja na glavu bih stavila francusku kapu, uzela kist i ne, ne bih na sebe stavila zaštitu, zato što me ne bi bilo briga da se zamažem toplim jesenskim bojama. Svog ljubimca ježa rabila bih kao paletu, bio bi presladak s tim bojama na leđima. Sa svojim ježom leteći na vjetru, odletjela bih do najbliže šume. Uzela bih svoj kist te bih ju bojila, bojila i bojila. Kao potpis da se zna tko je to obojio, svojim bih se kistom potpisala na travke koje bi u trenu bile prepune lišća. Malo kasnije prošetala bih do grada te bih svojim hladnim zagrljajem grlila svakog čovjeka na cesti, a posjetila bih samo one koji su zaboravili zatvoriti prozor.

Već u sam sumrak znatiželjna bih skakutala od prozora do prozora, zato što bih naslonjena na prozor uživala u pogledu na obitelj koja bi se na kauču zajedno grijala i meni smijala. Oko deset sati vratila bih se kući te se ušuškala u svoj krevet od lišća. Ne bi mi trebalo dugo da zaspim, već bih prvim šuštanjem lišća zaspala i sanjala o tome što bih sve sutra mogla raditi.

Hana Malnar
Osnovna škola Zvonka Cara, 5. razred
Mentorica: Marijana Marić - Tonković
POHVALJENI RAD

JAKOVARSKA BURA

Si vavik pripovidaju o nekakovoj jakoj i veloj buri, al' samo pravi Jakovar će znat ča je prava jakovarska bura.

Sako leto, tako negdi va prvon, drugon misecu, zapuše ta naša domaća bura. Čin na vjestih najave buru, va našoj familiji je pobuna i teknja. Nona i mat valje počnu spravljat z vana robu i rožice, aš da ne bi slučajno prekinulo kakov cvet, dok otac i nonić brzo teku na mulić zategnut barku da ne bi odneslo ceradu ku sako leto bura vavik raspara. Sestra i ja se slatko va postiji cerekamo aš znamo da nan busi neće vozit bar dva dana i nećemo morat va školu. Ali kako to obično bude, ne šundra samo rožice i barke, zna odnest par komadi stolic, dasak, suncobrani, kante od smet, otkinut ku prošijanu...

Jedino ča nan prnese je kup šušnja ko na kraju ja moran pobrat. Ima ona i dobrih stran! Kad god tako malo jače zapuše, Jakovari znaju da je to pravo vrime za poč malo prošetat uz more ili, kako bi naši stari rekli, malo smrznut nos i zacrvenit obrazi da bi kašnje lakše zaspali.

Koliko god nan dišpeti storila, to je neč naše, neč pravo, neč domaće, neč ča krasi ovi naš kraj.

Naša dišpetljivica, naša reduša. Jakovarska bura!

Antonia Grbčić
Osnovna škola Vladimira Nazora, 8. razred
Mentorica: Jasmina Manestar
POHVALJENI RAD

OSTANITE DOMA!

Već dvanaesti dan promatram svijet kao u nekom filmu znanstvene fantastike. Predosjećam da je radnja filma vrlo ozbiljna, nepredvidiva i zagonetna, a njegov se kraj još ne naslućuje. U njemu sudjeluje cijelo čovječanstvo i sve zemlje našeg planeta. Svakim novim danom sve više postajem svjesna stvarnosti u koju sam uključena i ja.

Moja jutra ispunjena su znatiželjom, a večeri izmorene pitanjima bez odgovora. Donedavno bezbrižan život u mojoj obitelji poprimio je odjednom neke čudne i potpuno nove oblike. Oni željno čekani vikendi kada smo svi bili na okupu u druženjima i šetnjama, sada su prošlost. Lijepo uspomene na njih bude u meni čežnju za druženjem s prijateljima, za igrama na plaži, za malim slučajnim radostima...

Što nam je to preko noći promijenilo život?! Što nam je to iznenada donijelo zabrinutost i zebnju? Odgovor na ovu zagonetku znamo svi, a to je koronavirus. On se kao grom iz vedra neba, odjednom, prometnuo u glavnog junaka cijele priče. On je neizbježna tema na televiziji, radiju, u razgovorima s obitelji i među prijateljima. On je glavni krivac za nevolje koje imamo pri nabavi svakodnevnih potrepština, odlascima na posao... Zbog njega ne odlazimo u školu, već se provodi nastava na daljinu.

U ovakvom načinu učenja teško se snalazim. Puno vremena moram biti uz računalo i sve mi manje ostaje slobodnog vremena. Znam da se moraju poduzimati sve mjere kako bi se spriječilo širenje bolesti koju izaziva ovaj virus. To nam je trenutno najvažnije i moramo biti svjesni opasnosti, zato OSTANITE DOMA!

Želim da što prije dođe dan kada će nestati opasnost i kada će svi zaraženi ozdraviti. Sigurno ćemo svi tada puno više cijeniti zdravlje i slobodan život kakav poznajemo. Mislim da ćemo postati skromniji i bolji ljudi, da ćemo više brinuti o sebi i drugima i da ćemo shvatiti da je ipak zdravlje najvažnije u životu.

Sara Vojinović
Osnovna škola Vladimira Nazora, 6. razred
Mentorica: Suzana Grbčić
POHVALJENI RAD

IZ DNEVNIKA JEDNOG OSMAŠA U VRIJEME KORONE

Četvrtak, 2. travnja 2020.

Jedan tipičan dan osmaša u vrijeme korone počinje kasnim buđenjem koje je u posljednje vrijeme oko deset sati ujutro. Kada se malo još vrtim po krevetu i polako razbuđujem, već smo na deset i pol. Tek tada uzimam mobitel u ruke, još uvijek ležeći u krevetu, i odem prvo malo pregledati društvene mreže, odigrati koju rundu neke igrice i tek nakon toga na *Yammer*. Vrijedi i konstatirati da je već dobrih jedanaest sati. I kada napokon otvorim taj *Yammer*, onako žmirečki i prestrašeno, vidim: „Voljela bih podsjetiti MORENA, BIANKU, LUKU, VERONIKU i IVANA da predaju svoje radove do 12.00!” Tada izletim iz kreveta, bacam sve sa stola i bacam se na posao. Gledam na sat, piše jedanaest i dvadeset pet i računam u svojoj glavi: „Aha, znači, sad je 11.25, ja sam na petini zadaće, a to znači da bih trebao stići na vrijeme...” I 12.59 je! Poslikam zadaću nabrzinu i pošaljem... Hah, znate kako se kaže: „Dobar dan počinje s dobrim jutrom.” Sad već ubrzo dolazi vrijeme ručka koji mi je uvijek značio da je sad pola dana iza mene. Ručak je završio. „Što ću sada raditi cijeli dan?” pitam se listajući objave na instagramu?! Ah, dosada! Dosada čini čuda. Nekad me natjera da čistim po kući, da radim bilo kakve kućanske poslove, ali čini mi se da nikad neće biti tolika količina dosade koja će me natjerati da uzmem knjigu u ruke. Već je 17 sati i ne znam što ću dok se količina dosade drastično povećava i najednom prekipi. Idem van! Ne mogu više! Dignem se i ubrzanim koracima dolazim do dnevne sobe gdje su moji roditelji... „NE MOŽE! Pa jesi li ti normalan? Jesi li čuo na radiju priče?!” I tako ode moja posljednja nada za ubijanjem dosade. Sada već sjedim sam u sobi i razmišljam...

„Pa ovo je čisto gubljenje vremena! Niti se zabavljam, niti radim nešto produktivno. Pa valjalo bi malo riješiti pokoju lekciju.” Priprelim pribor i počinjem, ali nailazim na prvi problem. Koncentracija! Nema šanse da ju nađem. No, dobro, sada se trebam sabrati. I tako počnem prepisivati lekciju s RAZUMIJEVANJEM. Eh, to se zove izazov jer nisu ni blizu prepisivanje s razumijevanjem i bezglavo prepisivanje. Naime, razumijevanje je harmonija koncentracije, intenzivnog razmišljanja i zaključivanja.

Drugim riječima, razumijevanje je nešto bez čega učenje nema smisla. Nakon svega toga prepisivanja i razumijevanja čovjek se umori fizički i mentalno, stoga treba napraviti zakusku te oprati zube i snivati slatkim snom.

Ivan Peko - Lončar
Osnovna škola Vladimira Nazora, 8. razred
Mentorica: Suzana Grbčić
POHVALJENI RAD

Adrian Gulin, 6. razred, *Cirkus*, OŠ Vladimira Nazora Crikvenica,
mentorica: Suzana Ključ, prof.

NA VRATIMA VJEČNOSTI

Sjedimo za stolom, ti i ja, jedno nasuprot drugome. Pitaš me kako provodim dane, a ja ti govorim o teretu smrtnosti, o tome kako mora postojati nešto više od ovoga šupljeg trupla. Neki drugi dan pitaš me o životu, o tome čini li se i meni da vrijeme odlazi u vjetar, a pijesak iz pješčanog sata prijeti da će nas žive progutati. Bacam pred tebe fragmente tupe istine. Opet ti govorim kako nam bogovi zavide jer nam svaki trenutak može biti posljednji, ali da i mi, isto tako, možemo biti vječni. Ne mora uvijek biti ovako.

Hoću ti puno toga kazati. Kazati kako želim krvariti srebrno-zlatno, kako želim nešto više, nešto nevidljivo za čim žudim cijeli svoj život. Stvaram umjetne rajeve da skrenem misli s uma, provodim besane noći u zurenju u strop. Slažem domino-kocke i puštam ih da padnu, samo da gledam kako se ruše jedna za drugom, u nadi da će kaos ispred mene nadjačati onaj koji bijesni u meni. Posjedujem mnogo destruktivnih kvaliteta, znam. Ako me pogledaš, vidjet ćeš kako mi oči zrače nezadovoljstvom zbog nametnute sudbine i nedostatka mogućnosti da se ona promijeni. Bilo je to davno, jedva se sjećam dana kada je moja odluka pala – otići ću u vječnost. Večer je, gledam zvijezde kako se tope kao šećer. Osjećaj je gorko-sladak. Taj neobjašnjivi osjećaj uvukao se u dubine moje duše i sada plače svaki put kada dišem. Slušam kako zvijezde govore jezikom vječnosti u prostranstvima svemira. Učinilo mi se kako čujem njihov glas: „Zvezdano dijete, čuješ li? Vrati se kući.” Preplavila me je euforija, izbila mi je zrak iz pluća. Od tada su moji snovi postali stvarnost, moje želje plan. Odlučeno je, ići ću kući. Komu da kažem? Kako, kada? Ti si prva osoba koje se sjetim. „Oduševit će te,” pomislila sam, „htjet ćeš poći sa mnom.”

Tako se sljedećeg dana nalazim na pragu tvojih vrata, puštaš me unutra i sjedimo za stolom, ti i ja, jedno nasuprot drugome. Prije nego što zaustiš, riječi provaljuju iz mene kao vodopad. Govorim ti o zvijezdama, o aureoli svjetlosti koju vidim iznad svoje glave svaki put kada se pogledam u ogledalo. O tome da svijet nikada nije imao više smisla nego što ima sada. Svemir mi se obraća, a ja uzvraćam odgovor: „Idem u vječnost i želim da i ti pođeš sa mnom.”

Tišina je pala na nas kao mračna zavjesa. Kava se na stolu hladi, kidam kožicu oko noktiju od nervoze i čekam tvoj odgovor. Prije ti je ta ideja bila bliska, ona je bila ona spona koja nas je povezivala i po čemu smo bili različiti od ostalih ljudi. Vjerovali smo da možemo pobijediti smrtnost, oguliti ju i odbaciti kao drugu kožu. Smatrali smo ju maskom, nečim što ćemo konačno moći skinuti kada za to dođe vrijeme. Čekam tako, minute prolaze i polako shvaćam. Tvoje oklijevanje govori mi više od milijun riječi. Ti ne želiš poći sa mnom. Sada su ti noge čvrsto na tlu, ovozemaljski život postao ti je odviše drag da ga napustiš. Ne govorimo dugo. Grizem usnicu dok ne osjetim okus metala u ustima. Osjećaj izdaje nije ništa u usporedbi s osjećajem razočaranja. Ponavljam ti uzaludno priče o svjetlosti, ali ti odmahuješ glavom i odgovaraš: „Svjetlost umire, kao što sva svjetlost mora.” Opet muk. Ti me ne razumiješ. Ne mogu pogoditi tvoje misli, ti ne možeš pogoditi moje. Tako smo blizu, ali svjetovima daleko. Dižem se sa stolice i odlazim. Pratiš me do izlaza i ostaješ tako stajati kao kip od mramora dok se ja udaljavam niz hladnu ulicu. Ne gledaj me, ne progoni me svojim pogledom. Ne treba mi tvoga sažaljenja. Vraćam se svom praznom domu i naslanjam na ulazna vrata. Navečer sjedim u svojoj sobi i slušam tišinu na isti način kako sam slušala zvijezde one noći. Kako da si oprostimo za sve što nismo postali?

Shvatila sam da je cijena vječnosti izgubiti tebe. Osjećam lupanje u sljepoćnicama, od previše misli vrti mi se u glavi. Ne krivim te i ne ljutim se. Srebrna koprena istkana od snova prekriva mi oči. Ja sam slijepa i gluha. Mene je moja odluka učinila mjesečarom. Vjerujem da će zvjezdana prašina ispuniti moje vene, govorit ću drevnim jezikom zvijezda dok smrtnost neće biti ništa više nego udaljena uspomena. Ti ne vidiš ono što ja vidim. Morat ću ići sama i jednog dana susrest ćemo se opet. Tako su prolazili bijeli dani i crne noći. Nismo razgovarali od onog dana, pa ni u trenutku moga odlaska. Zbilo se neočekivano, baš ispred tvoje kuće.

Sudbina je htjela da budeš svjedokom. Pojavila se zraka svjetlosti, isprva malena, ali onda je počela rasti u kovitlanju šarenih iskrica, kaleidoskop boja obasjao je noć svjetlucajući se kao staklo na prozorima katedrala. Ti me gledaš sa strahom u očima i šapućeš moje ime dok se približavam tunelu

svjetlosti. Našla sam se na vratima vječnosti. Znači, ovdje leži tajna besmrtnika. Gledam svoju kožu boje slonovače išaranu zlatom u mojim venama. Konačno idem kući. Čujem te kako vičeš, suze ti rose obraze. Ja se smijem i pružam ruke k svjetlu, mogu ga osjetiti na vrhovima svojih drhtavih prstiju. Tvoje oči krvare tugu. Čemu to? Anđele moj, dijeli moju sreću. Vraćam se tamo gdje pripadam. Prije nego što zakoračim u vječnost, osvrnut ću se preko ramena i reći ti da se nadam da nebu nema kraja.

Ana Kraš
Srednja škola dr. Antuna Barca, 4.G
Mentorica: Ljiljana Butković
1. NAGRADA MIĆE SUNCE - SREDNJA ŠKOLA

Zara Švrljuga, 6. razred, *Pogled kroz prozor*, OŠ Vladimira Nazora Crikvenica, mentorica: Suzana Ključ, prof.

SVIJET U KOJEM ŽIVIMO

Gledam i pratim sva događanja današnjice. Civilni stožeri, propusnice, samoizolacija, maske za lice, rukavice, covid-19, smrt. Zar je ovo moguće? Zar je moguće da virus, virus oku nevidljiv, pokori čovječanstvo i doslovce ga baci na koljena. Sjedim u vrtu i razmišljam. Kako bih sad rado s prijateljicama popila kavu na nekoj terasi kafića i gledala u more! Ali kafići ne rade. Uživala u šetnji u dobrom društvu. Ali ne smijem. Nema socijalnog kontakta. A i proljetni *shopping* je tu! Ali trgovine ne rade.

Bože, nisam nikad mislila da ću to reći baš ja, ali želim u školu. Ali škole su zatvorene. Nastava je *on line*. Pa ne mogu ni u Rijeku otići! Sve zbog jednog covid-19, oku nevidljivoga, a tako moćnoga.

Sve te nekad obične stvari, sad su nemoguće. Zašto nam se to događa? Gušili smo majku prirodu, uznemirili životinje. Vraća li nam ona sad? Hoćemo li iz ovoga izaći kao bolji ljudi?

Mama i ja slažemo *puzzle*. Nismo to radile već godinama. Puno razgovaramo, dogovaramo se oko svega. Dobra i pametna žena ova moja mama! Ne radi, doma je, hoteli su zatvoreni. Hoće li uopće raditi? Hoće li imati plaću? Pomažem puno baki i noniću. Obavljam dnevnu kupovinu, plaćam im račune. Došao je trenutak da i ja mislim na njih i da ih čuvam. Oni su rizična skupina.

Hoću li i kako ću maturirati? Hoću li upisati fakultet koji želim? Bože, milijun misli vrti mi se po glavi, milijun pitanja, a odgovora nemam. Sve ovisi o tom covidu-19. Oku nevidljivom, a tako moćnom.

Imam osjećaj da živim od vijesti do vijesti. Gledam te liječnike i medicinsko osoblje, tu borbu za svaki ljudski život. Koja ironija, nastava *on line*, a s druge strana nadljudska borba za život protiv covid-19, virusa oku nevidljiva, a tako moćna.

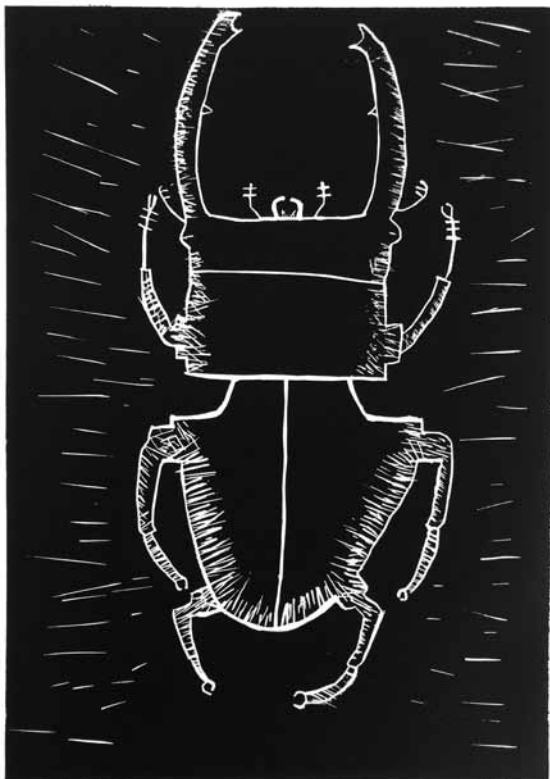
Što će biti s ljudima koji su dobili otkaz, kako će preživjeti? Koliko će sve ovo trajati?

Možemo li zaista iz svega ovoga izaći kao bolji ljudi? Cijeniti sitnice koje čine život. Veseliti se malim stvarima, poštivati svačiji život i osobnost, biti solidarni. Kako smo mali i ranjivi!

Moram vjerovati da će uskoro biti bolje. Jednostavno moram. Proći će i ovo. Naći će se i cjepivo protiv toga „nevidljivoga”, a „moćnoga”.

Odlazim iz vrta, žirim svojima u ljekarnu. U mislima mi se javlja rečenica koju sam jednom čula i tjera me na smijeh: „Možda je Zemlja samo *reality show* za druge planete?”

Jelena Rubčić
Srednja škola dr. Antuna Barca, 4. G
Mentorica: Ljiljana Butković
2. NAGRADA MIĆE SUNCE - SREDNJA ŠKOLA

Karlo Lučić, 8. a, linorez,
OŠ Zvonka Cara Crikvenica,
mentorica: Alison Mavrić, prof.

TOLIKO O TOME

Ništa više nije isto. Toga se i bojim. Ljudi govore da smo ostali isti, ali duboko u sebi znamo da to nije više istina. Toliko se toga dogodilo da više ne znam objasniti ovo što se događa, je li ovo samo san, koji je toliko lijep da je u jednom toliko nestvaran pa se pretvori u noćnu moru.

Ne znam više što želim. Ako je san, nemoj me buditi jer ne želim te opet izgubiti. Previše je toga na kocki da bi ovo bila samo igra, vrijeme smo trošili na ljude koji to nisu zaslužili. Vrijeme prolazi kao i ljudi koji su nas toliko puta iznevjerili, ne želim da i ti budeš jedan od njih. Jedan od onih koji dođu u jednom nevažnom trenutku koji se čini toliko važan i u jednom trenutku nekako bez razloga samo nestaneš. Nije lako vidjeti te kako bez cilja lutaš gradom. Imam osjećaj da te ne poznajem, možda je to i istina, možda te nisam poznavala, možda sam vjerovala i družila se s ljudima koji su me uvjerovali da nisi ništa posebno, ali sad vidim da sam pogriješila. Ti si i više od posebnog. Ti si osoba koju kad upoznaš bez obzira na sve, pamtiš ju do kraja života. Ne znam zašto, ali na mene si ostavio takav dojam. Možda je karakter, možda je ono što nosiš u sebi ili je zaista moguće da ništa od toga nije istina i da si jednostavno iluzija. Toliko stvarna da je nemoguće povjerovati da je samo laž. Znaš onu laž koju toliko puta izreknete da skoro svi povjeruju u nju, pa na kraju i onaj koji ju izgovori. Možda nije pitanje u tome koliko smo se promijenili, nego je možda pitanje u tome koliko smo ostali isti. Nisam sigurna da je riječ o tebi ili možda o meni, ali nekako mi se čini da je sve što se trenutačno događa samo prolazna stvar. U svakom trenutku svaka riječ postaje sve suvišnja, toliko toga ti želim reći, ali jednostavno nemam riječi, ne znam što reći, jednostavno se izgubim. Izgubljena u riječima i emocijama koje sam htjela reći, ali je svijet jednostavno stavio ruku na usta i rekao da ovo nije mjesto ni vrijeme za izražavanje emocija. Kad malo pogledam unatrag, shvatim da sam se bojala tvoje reakcije na ono što ću reći. Bojala sam se reći ono što osjećam kako to ne bi postalo stvarno. Znaš kad kažeš neku stvar u koju si toliko vjerovao i onda kad ju izgovoriš naglas shvatiš da ništa od toga nije stvarno. Možda da sam izgovorila te dvije male riječi, možda bi i postale stvarne ili ipak ne. Bar se ne bih morala pitati kako je moglo biti da sam ti rekla te dvije male riječi. Ne razumijem zašto se nekih trenutaka, stvari ili osoba sjetimo nakon nekog vremena.

Predugo sam živjela u snu iz kojeg sam se naglo probudila, ali na neki način ti si bio tu i nakon nekog vremena samo si se naglo okrenuo i otišao. Kad te vidim, što moram priznati nije više baš često, pomislim izgledaš sretnije, ali ipak kao osoba koja je dosta drukčija od one koju sam poznavala. Ludo je to koliko god se trudila, ne mogu te zaboraviti, a kada to pokušam, nenadano opet uđeš u moj život i tako sve opet ispočetka. Polako sam se navikla na to, ali jednostavno si ne mogu oprostiti da svako malo padnem na jednu te istu osobu za koju znam da će me kad-tad napustiti. Kad malo odrastemo, shvatimo neke stvari.

Koliko sam se puta mijenjala, što radi drugih, što radi sebe, a što radi tebe, kako bih bila prihvaćena od strane drugih, kako bi me drugi zavoljeli, kako bih se uklopila u neku ekipu te postala netko i nešto. Najgore od svega toga je da sam ja to shvatila prekasno, trudeći se uklopiti u nešto što nisam i nešto što nikad ne bih mogla biti. Napravila sam kontraefekt.

Istina je, svi smo se promijenili, nismo samo u pitanju ti i ja. Koliko god se mi promijenili, jedna je stvar sigurna – moja se sjećanja i uspomene nikad neće promijeniti jer, budimo realni, na kraju našeg puta to je sve što će nam ostati, a u dobrom dijelu mojih uspomena nalazi se i tvoje mjesto.

Anita Brozović

Srednja škola dr. Antuna Barca, 3. E

Mentorica: Dubravka Zoričić

3. NAGRADA MIĆE SUNCE - SREDNJA ŠKOLA

BUDI SVOJ!

*Oj, budi svoj! Taj svijet ti nije pakô,
Ni raj ti nije; rodi trnom, cvijetom;
Ni desno, lijevo da se nijesi mako,
Već ravno pođi, dok te nosi, svijetom:
Koracaj bez obzira krepko, živo,
Sudbina dok ne rekne tebi: Stoj!
I pravim drži pravo, krivim krivo,
I budi svoj!*

(August Šenoa)

Biti ili ne biti, to je jedino pitanje koje bi nas trebalo zanimati. Odgovor na to stvorit će naš život. Često se mučimo pronaći pravi putokaz, ali moramo se potruditi i doći do zacrtanog cilja.

Moramo najprije otkriti što znači – *biti*. Odabiranjem nečega novog u životu postavljamo si ujedno i pitanje: *Kuda krenuti?* Pa, krenimo u život! Pokušajmo već sada, sa šesnaest godina misliti kako ćemo organizirati svoj život bez preslikavanja tuđega.

Često slušamo priče svojih djedova poput: *Najbolje je da budeš svoj, da uživaš u trenutku*. Ide li to jedno s drugim? U sadašnjim nas godinama na neki način određuje mišljenje roditelja – ako nas potiču i bodre, uvjeravaju nas da činimo dobro, „potegnut” ćemo više od drugih i nastojati uspjeti ondje gdje drugi ne uspijevaju. Mislim da ćemo tako izrasti u osobu koja ostvaruje ciljeve zahvaljujući svojoj odvažnosti.

Odluke koje donosimo danas, snažno će utjecati na razvoj događaja u našim životima. Svakim danom sve nam postaje smislenije, a odluke su naše kao i posljedice. Sami odabiremo svoje puteve jer težimo postati slobodnim ljudima.

Biti svoj nije jednostavno jer postoji puno prepreka koje nas mogu izbaciti sa staze pobjednika, ali jedino što možemo učiniti za sebe jest – biti i ostati prekrasno svoji!

Sam Šenoa kaže: *Oj, mirno, brajne, sad si račun zbroj! / Poštenjak, čovjek na zemlji si bio: / Ta bio svoj!* Izmijenio bih glagolsko vrijeme u zadnja dva stiha pjesme i poručio svakome čovjeku sadašnjice: *Poštenjak, čovjek na zemlji jesi, pa budi i dalje svoj!*

Jure Brkljača
Srednja škola dr. Antuna Barca, 1.F
Mentorica: Iris Mrzljak
POHVALJENI RAD

Lidia Halasz, 6. razred, *Kameleon*, OŠ Vladimira Nazora Crikvenica,
mentorica: Suzana Ključ, prof.

MOJ PRIJATELJU

Život je pun iznenađenja... U jednom trenutku čini ti se da imaš sve, svu sreću svijeta, sve što čovjek može poželjeti... Ali to sve može nestati i u najmanjem treptaju oka.

Ljudi se tijekom života mijenjaju, odrastaju, drugačije razmišljaju, stječu nova prijateljstva. No veza između ljudi kao prijatelja, neusporediva je s onom koju dijele pas i vlasnik.

„Pas je čovjekov najbolji prijatelj”, slažem se s tom poslovicom, ali smatram kako bi uz nju trebala stajati još jedna... „Pas ima sve odlike čovjeka, a ni jednu, a ni jednu čovjekovu manu”.

Čovjek uz psa postane veći i bolji čovjek.

Općenito se prijateljstva danas shvaćaju olako i ni sami nismo svjesni koliko imamo dok to ne izgubimo. Tijekom godina ljudi zaboravljaju osobe s kojima su dijelili zajedničke trenutke. Neki ljudi se gube putem, neki se gube s namjerom, neki prevarom, a neki sudbinom. Na kraju ostane samo nekolicina ljudi uz tebe, ali pas, on nikada neće napustiti tvoju stranu.

Što god ti napravio, naljutio se, rastužio, okrenuo leđa njemu i svijetu... Pas će uvijek biti tu za tebe i nikada ti neće okrenuti leđa jer ti si za njega razlog zbog kojeg se budi ujutro i onaj koga sanja noću. „Pas je jedino biće na Zemlji koje te voli više nego što ti voliš sebe.”

Nekako je nepravedno da netko tko ti donosi toliko ljubavi i sreće u životu, ima toliko kraći život, a zaslužuje ga toliko više.

Nikada nećeš biti spreman izgubiti svoga ljubimca. Govorim to iz vlastitog iskustva... Oba je puta ta bol bila neizdrživa. Vrištiš, plačeš, moliš se nadajući se da je to jedna užasna noćna mora iz koje se trebaš probuditi...

I kad shvatiš da nije, ta bol ne prolazi... S vremenom postaje bolje.

Uvijek si postavljaš pitanja, milijun pitanja kojima se preispituješ. Ali ako je sudbina bila takva, što god da se moglo dogoditi drugačije, ne bi promijenilo ništa.

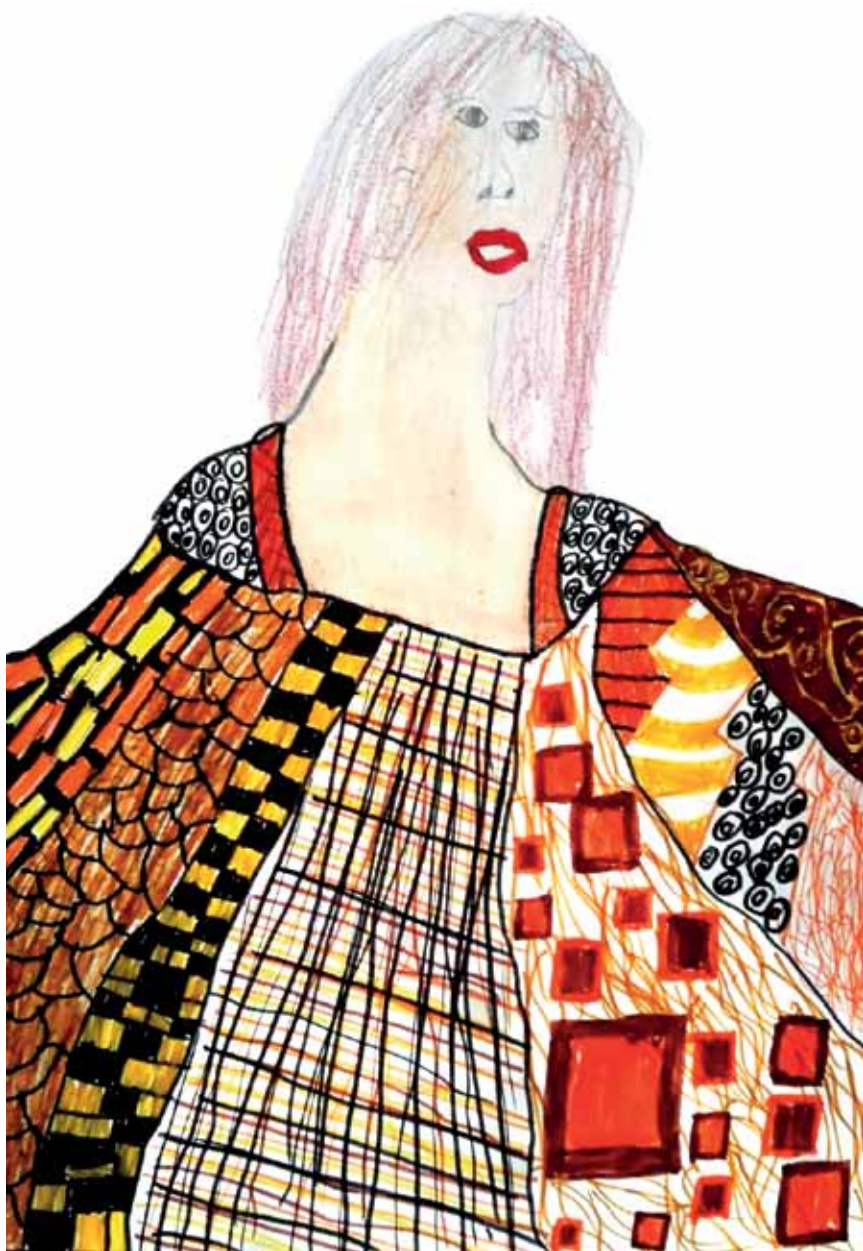
U takvim se trenucima oslanjaš na svoju obitelj, prijatelje... Oni prolaze to s tobom, naći će način da te razvesele iako misliš da to nije moguće.

Ako trebaš plakati, smijati se... nećeš biti sam.
Ali upamti ono najvažnije... nemoj razmišljati o svemu što je moglo biti...
Budi sretan zbog svega što je bilo. I znaj da će tvoj anđeo uvijek biti uz
tebe, makar imao i šape umjesto krila.

Noa Pahlić
Srednja škola dr. Antuna Barca, 1.G
Mentorica: Mirna Polić Malnar
POHVALJENI RAD

Natko Ferenčić, 4. razred, *Gušter*, OŠ Vladimira Nazora Crikvenica,
mentorica: Marijana Pohl, prof.

Andrej Uzelac, 4. razred, *Moja majka*, OŠ Vladimira Nazora Crikvenica, mentorica: Suzana Ključ, prof.

VRIJEME - VREMEPLOV NAŠIH USPOMENA

Vrijeme je naš tihi prijatelj. S vremenom sazrijevamo, rastemo i razvijamo se kao ljudi.

Kada smo u teškoj životnoj situaciji, često znamo čuti: „Ne brini se, proći će sve s vremenom.” Vrijeme liječi rane. U ljubavnoj patnji katkad samo ono pomaže. Kada nas boli srce i duša, kada gorimo od ljubavi i čežnje, vrijeme nas zagrlji i previja rane, olakša nam bol. Pomaže nam da zaboravimo. Vrijeme je zrcalo kroz koje gledamo život kako klizi niz naše ruke. U jednom trenutku letiš, a u drugom već padaš. Nikada ne možemo proživjeti dva puta isti trenutak. Sve što učinimo ostaje zapisano u vremenu. Vrijeme nikad ne zaboravlja, ono pamti čak i kad mi zaboravimo. Naša je jedina istina vrijeme. Iako nas često prevari, ono zna sve naše uspone i padove. Ne čeka nikoga, pa ni nas. Prolazi i ne vraća se. Uvijek ga je malo. Uništava nas iluzijom da smo vječni. A mi smo samo jedna čestica u galaksiji, jedna zvjezdica na noćnom nebu što treperi kad nam duša napusti zemlju. Vrijeme je naš prijatelj. Uvijek je tu za nas. Podsjeća nas na sve lijepo što nam se dogodilo u životu. Vremeplov je naših uspomena.

Marta Bužonja
Srednja škola dr. Antuna Barca, 4. G
Mentorica: Ljiljana Butković
POHVALJENI RAD

KAZALO

Karlo Jerčinović, Proslav	5
---------------------------	---

LITERARNI RADOVI

POREČ	7
Petra Gluhić, Samo još jedan žuti maslačak	9
Neva Blažević i Tena Mihoković, Dugo putovanje	12
Chiara Mačinić, Ispod moje breze	19
Adriana Brajković, U tišini moje sobe	20
Ivan Terlević, La mia fiaba	22
Mihael Terlević, C'era una volta	23
Roberta Radman, Ruže	25
Karla Mijić, Kaljuža stvarnosti	28
Lucija Borštner, Primijetila sam te u mraku	33
Erin Fornažar, Život jednog krekeru	35
Klara Pauletić, Ottimismo in pratica	39
Eva Fiškuš, Una lettera per te	41

ZABOK	45
Lovro Papišta, Ptičja jedinica lastavice	47
Antonela Cesarec, Gdo je kriv?	49
Maksim Šenjuga, Ribička priča	51
Lorena Cvilinder, Početak i kraj	54
Ema Papeš, Profinjeni gradski mačak	57
Lorena Miković, Krampina	59
Paula Zrinski, Narcis u zrcalu	61
Petar Šarkanj, Zadnji dan na mamcu	64
Ivona Piščak, Branje	66
Magdalena Blagec, Dobro mi došel, prijatelj	69

Lucija Šalković, Devet	71
Marija Magdalena Kočila, Dobra vila	76
Laura Završki, (Ne)običan susret	79
Lea Beber, Moja Baurica	82
Viktorija Dugorepec, Druga strana ogledala	84
Ema Novosel, Ljudi bez maske	87
CRIKVENICA	91
Paola Španjol, „Svijeće treba dobro čuvati, jedan dah vjetra može ih ugasiti”	93
Belkisa Ljubijankić, Pismo majci	95
Lucija Gržac, Usnuli grad	96
Leon Malnar, Bake i djedovi čuvari uspomena	98
Gea Grbčić, Teta Olga	99
Viktorija Matetić, Biti drugačiji	101
Jan Čakarević, Samo se srcem vidi svijet	102
Korina Starčević, Svaka je zemlja blagoslovljena koju dobar čovjek gazi	103
Karlo Brkić, Skitnje Dalmacijom	104
Hana Malnar, Da sam jesen	108
Antonia Grbčić, Jakovarska bura	109
Sara Vojinović, Ostanite doma!	110
Ivan Peko - Lončar, Iz dnevnika jednog osmaša u vrijeme korone	111
Ana Kraš, Na vratima vječnosti	113
Jelena Rubčić, Svijet u kojem živimo	116
Anita Brozović, Toliko o tome	118
Jure Brkljača, Budi svoj	120
Noa Pahlić, Moj prijatelj	122
Marta Bužonja, Vrijeme - vremepolov naših uspomena	125

LIKOVNI RADOVI

POREČ

Ivana Sluganović	7
Etien Šimić	11
Chiara Mačinić	21
Margo Sain	24
Ivana Sluganović	27
Tina Radman	32
Leni Riosa	34
Riccarda Labinac	38
Antonija Hrvatinić	40
Karla Dukić	43
Antea Blažević	43

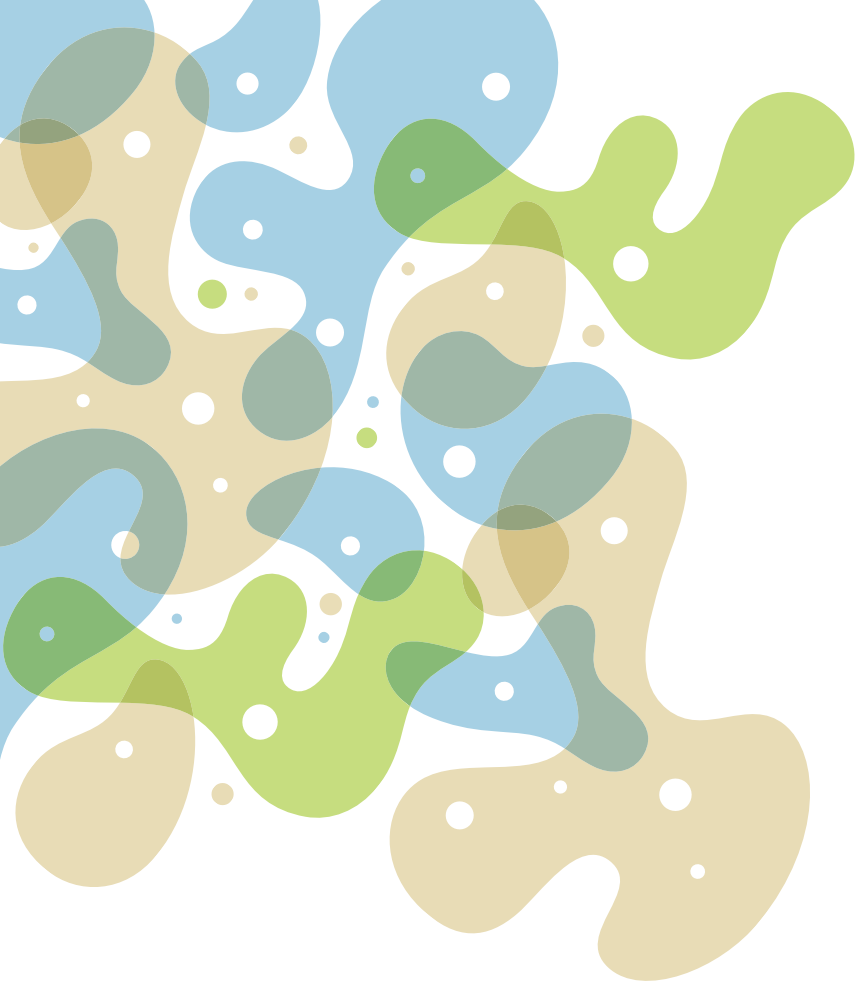
ZABOK

Korina Kralj	45
Martina Šeb	48
Marta Vevec	53
Petra Huško	56
Mario Kalauz	58
Zara Videk	60
Lucija Vlašić	63
Iva Starešina	65
Luka Kramarić	75
Matija Ptujec	83
Melani Sinković	86

CRIKVENICA

Barbara Maljković	91
Sara Horvat	94
Ivan Jadro	97
Benjamin Nuhanović	100
Ela Marija Vukić	107
Adrian Gulin	112
Zara Švrljuga	115
Karlo Lučić	117
Lidia Halasz	121
Natko Ferenčić	123
Andrej Uzelac	124

ISBN 978-953-7898-13-7